Lietuvos Nacionalinė Mokslo ir Švietimo Biblioteka

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 36 (1387) 1976 RUGSĖJIS - SEPTEMBER 2 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275 - 4672

Bendrieji žygiai

Nė viena laisva visuomenė nėra uniformiška — joje veikia daugybė grupių, grupelių, reiškiasi įvairios idėjos ir daro ją įvairialypę. Ir tai natūralu, nes patys žmonės savo prigimtimi yra įvairūs. Jeigu jie būtų manekenai, viskas būtų uniformiška, ir betkoks įvairumas nebūtų galimas. Bet tada nebūtų ir visuomenės, o tiktai gyvūnų banda arba figūrų rinkinys. Žmonių visuomenė yra gyvas organizmas, kuriame pulsuoja gyvenimas, panašus į daugiaspalvį vitražą. Kartais jis reiškiasi didelėmis bangomis, jaudinančia įtampa, o kartais idiliškai plaukia, kaip rami upė, tačiau kiekvienu atveju visuomenė išlieka bendrame kelyje. Mat, joje, šalia įvairumo bei daugiariopumo veikia pagrindinė jungtis, kuri neleidžia visuomenei iširti. Yra, sakytume, kažkoks nematomas cementas, kuris taip jungia visuomenę, kad net ir krizių metais išlaiko ją principinėje vienybėje. Tai matyti ir tautų gyvenime, ypač tais laikotarpiais, kai kyla karai, revoliucijos, partijų kovos, kai tautiečiai sukyla prieš tautiečius. Atrodo, kad tauta, patekusi tokion audron, subyrės ir išnyks. O, žiūrėk, praeina audra, ir tauta vėl atsigauna. Patiria daug nuostolių, netenka daugelio savo žmonių, bet nežūsta, nes vistiek pasilieka pagrindinė jungtis. Jos dėka tauta atsilaiko, vėl susicementuoja ir kuria naują gyvenimą, pasimokiusi audroje.

* * *

Žvelgdami į savąją tautą, jos praeitį, matome nevieną audrą — vienos praėjo, kitos dar tebesiaučia. Buvo laikai, ypač svetimųjų okupacijose, kai atrodė, kad lietuvių tauta jau atsidūrė ties mirties slenksčiu, nes savitą, tautinį įvairumą buvo beužgožiantis svetimas. Visdėlto tauta atsilaikė, nes neprarado pagrindinės jungties. Buvo sunkių laikų ir mūsų išeivijoje, kai politinės ir ideologinės grupės nebegalėjo susikalbėti, kai vieton bendro darbo rinkosi bendrą kovą. Atrodė, kad einama į galutinį subyrėjimą. Visdėlto taip neįvyko — lietuviškoji išeivija atsilaikė. Principinė jungtis neišnyko net ir labai karčiose tarpusavio kovose. Joms praėjus, visi pasijuto esą tie patys lietuviai, kurių bendra tėvynė yra Lietuva. Visais tokiais atvejais labai daug lemia bendrieji žygiai, galį uždegti visas tarp savęs kovojančias grupes. Vienas tokių žygių buvo Lietuvos nepriklausomybės atgavimas. Jis tiek paveikė politines bei ideologines grupes, kad jos sužiuro į Lietuvą kaip į naujai nušvitusį švyturį, jungiantį įvairiaspalvius visus tautiečius naujai ateičiai. Šiandieną, deja, to didžiojo švyturio nėra, todėl gyvename sutemas, kuriose atsinaujino grupinės kovos, nors ir netokiu mastu bei būdu, kaip praeityje. Principinė tautinė jungtis tebėra, bet jai gaivinti reikia bendrų žygių, kurie apimtų visą išeiviją ir rastų atgarsį pačioje Lietuvoje.

* * *

Kas tie per žygiai? Tikriausiai ne kariniai. Jie turėtų būti laisvės ir kultūros žygiai, išaugę iš kasdieninės mūsų išeivijos veiklos. Toks žygis buvo pvz. lietuvių jaunimo kongresas P. Amerikoje. Jis, kaip ir anksčiau buvusieji, atkreipė ne tik jaunimo, bet ir visos lietuvių išeivijos dėmesį, išjudino nevienos šalies jaunimą bendrajai veiklai. Toks bendras žygis būna mūsų dainų šventės. Jos prabyla į visą išeiviją savo lietuviška laisvės dvasia, pažadina tautinį jausmą ir paskatina bendram darbui. Prie bendrųjų žygių priklauso mūsų tautinių šokių šventės. Tiesa, pirmoje eilėje jos sutelkia jaunimą-šokėjus, bet dar daugiau sutelkia jos žiūrovų ir tuo būdu tampa visuotiniu įvykiu, gaivinančiu bendrą lietuviškąją dvasią. Tuo būdu šokių šventė mums nėra tik paprastas koncertas, bet ir viltinga, džiugi tautinė šventė. Prie bendrųjų žygių priklauso ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimai, į kuriuos suvažiuoja viso laisvojo pasaulio šalių lietuvių atstovai. Tie seimai galėtų būti dar visuotinesni, jei būtų platesnio masto ir išaugtų į pasaulio lietuvių kongresus. Paskirose šalyse rengiamos Lietuvių Dienos ar net savaitės. Tai irgi bendri žygiai, kurie, kad ir siauresniu mastu, telkia tautiečius bendram darbui. Visa tai rodo, kad mūsų išeivijoje yra daug iniciatyvos, organizuojančios bendruosius žygius. Tą iniciatyvą reikia ir toliau puoselėti, stiprinti, kad ji nuolat gaivintų tautinę mūsų jungtį ir neleistų jai nusilpti grupinėse trintyse.

KANADOS ĮVYKIAI — Priekaištai radijui

Valstybinės CBC bendrovės "Tarptautinis Kanados radijas" pradėjo švelninti Sovietų Sąjungai skirtas laidas. Šį faktą atskleidė "Toronto Sun" dienraščio red. P. Worthingtonas, parlamentinis korespondentas L. J. Zinkas, patvirtino ir "Toronto Star" dienraštis. Jie remiasi iš "Tarptautinio Kanados radijo" gautais memorandumais, kurių dalį paskelbė konservatorių atstovas federaciniame parlamente T. Cossittas. Tie memorandumai daugiausia liečia minėto radijo R. Europos skyrių ir Felikso Jaroševskio laidas. Pastarasis prieš keletą metų yra emigravęs iš Sovietų Sąjungos Toronte gyvenantis psichiatras. C. Chipmanas, prižiūrintis R. Europos skyrių, savo memorandume "Tarptautinio Kanados radijo" direktoriui A. Brownui pabrėžia, kad užsienio reikalų ministerijos pareigūnams susirūpinimą kelia Sovietų Sąjungai nepalankios žinios. Atrodo, šis memorandumas turi aiškų ryšį su sovietų ambasadoriaus A. Jakovlevo skundu, kad Kanados trumpųjų bangų radijo laidos pažeidžia laisvo keitimosi idėjomis bei žmonėmis principą. Dėl šios priežasties CBC "Tarptautinis Kanados radijas" dabar vengia kontroversijos, kuri nepatiktų sovietams. Rusiškų laidų vedėjui F. Jaroševskiui buvo uždrausta kalbėti apie Kalėdas, nes jų nepripažįsta sovietai, apie antisovietines demonstracijas, emigrantų iš Sovietų Sąjungos įsikūrimą Toronte ir net apie šio miesto šiukšlių surinkėjų išsikovotą atlyginimą, kuris esąs gerokai didesnis už gydytojų algas Sovietų Sąjungoje. Kanados užsienio reikalų ministerijos pareigūnai paneigia kaltinimą, kad "Tarptautiniam Kanados radijui" yra įvesta neoficiali cenzūra, tačiau prisipažįsta, kad šio radijo vadovai buvo painformuoti apie sovietų ambasadoriaus A. Jakovlevo reiškiamą nepasitenkinimą.

Kvebeko parlamento komitetas miestų reikalams pradėjo tirti Montrealio olimpiados beveik bilijono dolerių deficitą. Norima peržiūrėti ir patikrinti 52 su rangovais pasirašytas sutartis. Olimpiados įrenginių statybą iš Montrealio miesto buvo perėmus šiam tikslui sudaryta speciali provincinė taryba, vadovaujama pirm. C. Rouleau. Pastarasis pareiškė komitetui, kad statybos darbai buvo rasti chaotiškoje būklėje, kad

(Nukelta į 6 psl.)

Lietuvių grupė tarptautiniame eucharistiniame kongrese Filadelfijoje — Nuotr. V. Matulaičio

PRANEŠIMAS IŠ EUROPOS

Nori valdyti, nepajėgia maitinti

Baltiečiai Švedijoje jaudinasi dėl sumažėjusių galimybių pasiųsti dovanų siuntinius giminėms į Sov. Sąjungą, pačiam siuntėjui apmokant reikalaujamus muito mokesčius.

Švedų persiuntimo bendrovė "Loevander" pranešė, kad nuo š.m. liepos sustabdė savo tarpininkavimą dėl nenormaliai didelių muito mokesčių. Už kaikurias užsienines dovanas sovietų lupami muitai keliskart perviršija pačios dovanos kainą.

"Loevander" bendrovė persiųsdavo kasmet iš Švedijos į Baltijos kraštus maždaug po 5.000 siuntinių, daugiausia Estijon. Didžiausią paklausą turėdavo įvairūs buitiniai, namų apyvokos reikmenys, drabužiai ir batai. Siuntėjai dovanomis remdavo savo gimines ir pažįstamus, kad padarytų jiems džiaugsmo ir tokiu būdu palaikytų su jais santykius, nes susitikimo ir apsilankymo galimybės daugeliui vis tebėra smarkiai suvaržytos.

Plėšikiški muitai

Užsienyje gaunamoje sov. spaudoje naujieji tarifai nebuvo paskelbti. Iš minėtos švedų persiuntimo bendrovės sužinoti tokie pavyzdžiai. Anksčiau už vyriškus marškinius buvo reikalaujama 12 kronų, dabar — 30; už batus — anksčiau 20 kr., dabar — 60; lygiai tiek pat už "džynsus"; už medžiagas — anksčiau pagal kokybę reikėjo mokėti nuo iki 8 kr. už metrą, dabar — po 18 kr. už metrą, nežiūrint kokybės. Iš viso muito mokesčiai pakelti daugiau kaip 60 rūšių prekėms.

Švedijoje gyvenantys baltiečiai jaučiasi ypatingai paliesti šito plėšikiško muitų pakėlimo, nes daugelio jų giminės ir pažįstami, sugrįžę be sveikatos iš Sibiro, dažniausiai negauna valstybinės paramos, todėl jiems labai reikalingi užsieniniai siuntiniai. Žinoma, ir dabar iš Švedijos galima siųsti siuntinius paštu, tačiau jų gavėjai apsunkinami perdaug dideliais muitais, kurių jie daugiausia neišsigali sumokėti.

Švedijos baltiečiai visaip spėlioja, kodėl Sov. Sąjunga taip drastiškai pakėlė muito mokesčius užsienio siuntiniams. Mažai kas tiki, jog čia nulėmė kokie nors pelno siekimai, norint papildyti valdžios iždą užsienio valiuta. Sumažėjus siuntiniams, savaime sumažės ir surenkamos muito pajamos. Todėl linkstama manyti, jog tai yra grynai politinė priemonė, nukreipta tiesiog prieš siuntinių gavėjus ir siuntėjus, kad vieni būtų ekonomiškai suvaržyti, o kiti atgrasinti nuo bendravimo su kraštu.

Atšaukė gastroles

Švedų spaudoje nuskambėjo kitas būdingas įvykis, kuris liudija nesuprantamą sovietinių organų elgesį santykiuose su užsieniu. Estų tautinių šokių ansamblis Taline buvo pakviestas pasisvečiuoti Švedijoje. Kvietimą pasiuntė švedų tautinių šokių draugija, atsidėkodama už pernai vasarą švedams šokėjams surengtą gražų priėmimą Estijoje. Tada buvo sutarta, kad estų šokėjai atskris šiemet birželio 11 ir turės penkis pasirodymus Stockholme, Uppsaloje ir istoriniame, gausiai turistų lankomame Sigtunos miestelyje. Birželio 10 staiga SSSR ambasada Stockholme pranešė, jog estų šokėjų kelionė sulaikyta. Net ir į pakartotinus pasiteiravimus rengėjams nebuvo nurodytos priežastys.

Švedų tautinių šokių draugija paskelbė pareikalavusi iš sovietų ambasados padengti jai susidariusias rengimo išlaidas — apie 8.000 kronų. Mat, jau buvo padaryti visi pasiruošimai, išnuomoti kambariai trisdešimčiai šokėjų, išspausdintos programos, rezervuotos salės ir pan. Minėtos draugijos atstovas pareiškė, kad Talino ansamblis buvo pakviestas, tarpininkaujant tai pačiai ambasadai. Per ją buvo gautas ir teigiamas atsakymas iš Maskvos. Net buvo perduotas lėktuvo skrydžio numeris. Ir staiga dieną prieš laukiamą estų šokėjų atvykimą ta pati ambasada be jokio paaiškinimo viską atšaukė. Vienintelis jos pareigūnų pasiteisinimas buvo: "Mes patys nieko nežinome".

Didžioji Švedijos spauda šį keistą sovietų poelgį pavadino aiškiu Helsinkio susitarimų pažeidimu.

Nuteisti darbininkai

Lenkijoje nuteisti darbininkai už tai, kad pasinaudojo savo teise demonstruoti ir protestuoti. Vadinamoji darbininkų valstybė dar kartą parodė savo tikrąjį veidą, po taktinio pasitraukimo nuolaidų mėgindama teisminėmis priemonėmis susidoroti su gaivalinio darbininkų ne-

(Nukelta į 2-rą psl.)

JUOZAS JASIŪNAS tarptautinio eucharistinio kongreso parodoje Filadelfijoje prie inž. V. Veselkos ir savo rodinių (audinių) — Nuotr. V. Matulaičio

Pasaulio įvykiai

PRANCŪZIJOJE DĖL NESUTARIMŲ SU PREZ. V. G. D'ESTAINGU atsistatydino gaullistų partijos premjeras J. Chiracas. Atsistatydinimo kalboje jis pabrėžė, kad jam trūko galios paveikiam krašto valdymui. Prezidento rinkimuose 1974 m. pavasarį J. Chiracas rėmė respublikininkų partijos kandidatą V. G. d'Estaingą, užtikrindamas jam nežymią pergalę prieš gaullistą Ch. Delmasą. Sekančių dvejų metų laikotarpyje išryškėjo vis didesni nesutarimai tarp premjero J. Chiraco ir prez. V. G. d'Estaingo, nes jiedu buvo ambicingi vyrai. Prež. De Gaulle pravesta penktosios respublikos konstitucija pagrindinį balsą suteikia prezidentui, bet tokio balso norėjo ir premjeras J. Chiracas. Jo gaullistų partija parlamente turi 181 atstovą, o prez. V. G. d'Estaingo respublikininkai tiktai 55 atstovus. Premjeras J. Chiracas nepritarė daugeliui prez. V. G. d'Estaingo reformų, ypač abortų legalizavimui, specialiam mokesčiui už kapitalo atneštą pelną, didesniam Prancūzijos bendradarbiavimui su Š. Atlanto Sąjunga. Prie nesutarimų prisidėjo 12% pasiekusi infliacija, franko vertės sumažėjimas 10%. Atrodo, Prancūzijai teks įsivesti atlyginimų bei kainų kontrolę. Naujuoju premjeru prez. V. G. d'Estaingas pasirinko jokiai politinei partijai nepriklausantį ekonomistą R. Barre'ą, buvusį užsienio prekybos ministerį. Sudarydamas naująjį kabinetą, premjeras R. Barre savo žinion perėmė ir finansų ministeriją. Galimai gaullistų opozicijai sumažinti teisingumo ministerija buvo atiduota buvusiam prez. De Gaulle bičiuliui baronui O. Guichardui. Naujuoju užsienio reikalų ministeriu premjeras R. Barre pasirinko ligšiolinį Prancūzijos ambasadorių Jungtinėms Tautoms L. de Guiringaudą, profesinį diplomatą. Dabartinis parlamentas kraštą turi teisę valdyti iki 1978 m., tačiau prie ankstesnių rinkimų gali privesti gaullistai, jeigu prasidėtų jų opozicija prez. V. G. d'Estaingui.

KARALIŠKAS SKANDALAS

Amerikiečių "Lockheed" lėktuvų gamyklos kyšių aferon įsivelė ir Olandijos princas Bernhardas, karalienės Julijanos vyras. Jis buvo kaltinamas $1,1 milijono kyšio priėmimu, susietu su "Lockheed" firmos lėktuvų užsakymu. Šį įvykį tyrusi speciali komisija nerado konkrečių įrodymų, tačiau pabrėžė abejotiną princo laikyseną, nepriimtiną Olandijai. Premjeras J. D. Uylas, vengdamas karališkos krizės ir karalienės Julijanos atsistatydinimo, pasitenkino princui Bernhardui pareikštu papeikimu. Teisminėn atsakomybėn jis nebus traukiamas, bet jau atsisakė visų savo civilinių pareigų — ginkluotųjų pajėgų generalinio inspektoriaus posto, ryšių su bizniu ir prekyba. Princas Bernhardas yra vokiečių kilmės, išpopuliarėjęs Olandijoje kaip neoficialus prekybos ambasadorius su užsienio valstybėmis. "Lockheed" kyšių afera skaudžiausiai yra palietusi Japoniją, kur kyšių ėmimu jau apkaltinta 18 žymių biznierių bei politikų, jų tarpe ir buvęs premjeras K. Tanaka. Dėl tų nelemtų kyšių prasidėjo nesutarimai ir dabartinio liberalių demokratų premjero T. Mikio ministerių kabinete. Kaikurie jo nariai reikalauja T. Mikio atsistatydinimo. Esą, jis perdidelį dėmesį skiria kyšininkų išaiškinimui bei nubaudimui ir permažai rūpinasi Japonijos valdymu.

KRAUJAS P. AFRIKOJE

Baltųjų rasistų mažumos valdomoj P. Afrikos respublikoj vyksta dažnos negrų riaušės. Jos prasidėjo birželio 16 d. negrams skirtame Johannesburgo priemiestyje Sowete ir persimetė į kitas sritis. Premjero Vorsterio vyriausybė į riaušes reagavo apie 50 negrų vadų suėmimu. Iš viso tokių suimtų negrų yra apie 800. Soweto negrų vadai buvo paskelbę trijų dienų streiką, norėdami paralyžuoti Johannesburgo pramonę. Jis baigėsi skerdynėmis, kurias atliko zulų genties sezoniniai darbininkai, ginkluoti jietimis, peiliais ir lazdomis. Jie žudė streiką remiančius negrus, matyt, paskatinti P. Afriką valdančios baltųjų mažumos. Nuo zulų siautėjimo žuvo 21 negras, nuo policijos šūvių — 14. Bendras lig šiol žuvusių negrų skaičius jau siekia bevejk 300. Teisingumo ministeris J. Krugeris sutiko priimti Soweto negrų atstovus ir išklausyti jų skundų, bet jis pabrėžė užsieniečiams korespondentams, kad P. Afrika ir toliau laikysis rasistinės politikos, visiško negrų atskyrimo nuo baltųjų.

SAUSROS PROBLEMOS

Britaniją vis dar kamuoja rekordinė sausra, kokios šis kraštas nėra matęs per pastaruosius 500 metų. Sausros problemoms spręsti premjeras J. Callaghanas buvo sušaukęs oficialų ministerių kabineto posėdį. Vandens ištekliams tvarkyti buvo paskirtas valstybės ministeris D. Howellis. Į planus yra įtrauktas sumanymas vandenį tanklaiviais gabenti iš Š. Airijos ir Škotijos, kur šiemet buvo normalus kritulių skaičius. Vandens vartojimą gyvenamuose pastatuose Anglijoje reikalaujama sumažinti 50%, kad jo daugiau liktų pramonei ir žemės ūkiui. Ouse upėje prie Cambridgo buvo uždaryti visi sliužai, kad apie 30 milijonų galionų vandens kasdien būtų galima perpilti į baigiančią išdžiūti pelkių sritį. Dėl vandens trūkumo Anglijos pramonei gali tekti įsivesti trijų darbo dienų savaitę.

STUDENTŲ PROTESTAI

Australijos studentai vis dar negali dovanoti generaliniam gubernatoriui J. Kerrui darbiečių premjero G. Whitlamo atleidimo iš premjero pareigų ir naujų parlamento rinkimų paskelbimo. Juos laimėjo liberalų vadas M. Fraseris, užbaigdamas darbiečių viešpatavimą. Praėjusią savaitę Sydnėjaus universitete studentai sudegino gubernatoriaus J. Kerro iškamšą, kai jis ten buvo atvykęs atidaryti tarptautinės konferencijos. Gubernatoriaus apsaugai prireikė net 120 policininkų. Beveik tuo pačiu metu nuo studentų Melburno universitete buvo priverstas bėgti ir premjeras M. Fraseris. Dėl tokių studentų veiksmų jis kaltina komunistus ir chuliganus. Gubernatorius J. Kerras nesutinka pasitraukti, nes toks žingsnis sudarytų įspūdį, kad premjero G. Whitlamo atleidimas buvo neteisėtas. Siekiant kompromiso, generaliniu Australijos gubernatorium gali būti pasirinktas Britanijos princas Charles, jeigu nepavyks sustabdyti studentų įsisiūbavimo universitetuose.

GRĄŽINO AUKSĄ

II D. karo sąjungininkai — JAV, Britanija ir Prancūzija komunistinei Lenkijai iš Londono ir Niujorko bankų grąžino dvi tonas aukso, kuris yra vertas $10 milijonų. Auksas priklausė Dancigo miestui. Prieš karą jis nebuvo įjungtas Lenkijos teritorijon, o dabar yra lenkų uostas ir vadinasi Gdansku. Komunistinė Lenkijos vyriausybė aukso grąžinimą laiko dabartinių sienų patvirtinimu iki Oderio upės.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis
2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata $10.00, pusmetinė—$6.00. Rėmėjo prenumerata $15.
Skelbimai ruošiamam numeriui primami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: $10.00 per year, $6.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

★ **KARD. JULIUS DOEPFNER**, 62 m. amžiaus, staiga mirė ištiktas širdies priepuolio. Jis buvo gimęs 1913 m. Hausen miestelyje netoli Wuerzburgo. Teologiją baigė gregoriniame jėzuitų universitete Romoje. 1958 m. Jonas XXIII pakėlė jį, tada Berlyno vyskupą, kardinolu, o už trejų metų paskyrė Muencheno ir Freisingo arkivyskupu. Tai viena didžiausių vyskupijų pasaulyje, turinti per 2 milijonus katalikų. Visada buvęs nuosaikus žmogus, II Vatikano santarybos metu jis išgarsėjo kaip vienas pažangiausių K. Bendrijos atnaujintojų, atkreipęs į save net ir nekatalikų dėmesį. Paskutiniuosius keletą metų jis pašventė kovai prieš liberalinimą V. Vokietijos įstatymų abortų atžvilgiu. Naująjį Muencheno-Freisingo arkivyskupijos vadovą rinks ne tik V. Vokietijos vyskupai, bet ir visi tos arkivyskupijos tikintieji. Ši vyskupų rinkimo procedūra buvo priimta pernai V. Vokietijos vyskupų konferencijos. Taigi, ir vyskupų, ir pasauliečių parinktų kandidatų pavardės bus pasiųstos Vatikanui, kur daromas galutinis sprendimas.

★ **1974 M. STATISTINIAI VATIKANO DUOMENYS** rodo, kad K. Bendrijos pasauliečių kunigų skaičius pasauliniu mastu nuo 1970 m. iki 1974 m. sumažėjo. 1970 m. buvo įšventinti 4.662 kunigai, o 1974 m. — 4.380 kunigų. 1970 m. kunigystės atsisakė 1.848, o 1974 m. — 1.778 kunigai. 1970 m. mirė 4.695, o 1974 m. — 3.747 kunigai. 1970 m. pabaigoje iš viso buvo 270.924 pasauliečiai kunigai, o 1974 m. — 262.150 kunigų. 1974 m. katalikai sudarė 18.3% viso pasaulio gyventojų.

★ **VATIKANO ŠVIETIMO KONGREGACIJA** paskelbė tarptautines rašinio varžybas. Jose gali dalyvauti visų katalikiškųjų universitetų bei augštųjų švietimo įstaigų studentai. Tema: "Laisvė, atsakomybė ir žmonių solidarumas: apmąstymai Pauliaus enciklikos 'Populorum Progressio' 10 metų sukakties proga". Numatytos 3 premijos: $1.000, $700 ir $400. Rašiniai turi būti nusiųsti iki 1977 m. gegužės 31 d. į Vatikaną.

★ **VIETNAMO KOMUNISTAI** didžiausią dėmesį skiria katalikams ir juose persekioja, nes jie esą labiausiai organizuotas nekomunistinis vienetas. Šiuo metu ypač kankinamas Saigono arkivyskupas-pagalbininkas Francoise Xavier Nguyen Van Thuan, kuris dingo šių metų pradžioje. Jis buvo suimtas su komunistais bendradarbiaujančių kunigų, vienuolių ir pasauliečių katalikų dėka. Tuoj po susišaudymo tarp komunistų ir septynių katalikų Vinh Son šventovėje šių metų vasario mėnesį, kur žuvo ir vienas kunigas, arkiv. Thuan ir arkiv. Paul Nguyen van Binh buvo slaptosios policijos tardomi. Arkiv. van Binh buvo paleistas, o arkiv. Thuan apkaltintas ryšiais su šventovėje ginklu pasipriešinusiais katalikais. Tada trijų policininkų ir trijų komunistams pataikaujančių kunigų priežiūroje jis buvo nugabentas į Dalat miestą. Vėliau jis buvo įkalintas Cay Vong kaimelyje, o paskui išgabentas į slaptą kalėjimą. Visos katalikų mokyklos jau yra komunistų perimtos. Tikintiesiems rengiamos specialios "perauklėjimo pamokos". Kas tokiom pamokom priešinasi, siunčiami į "perauklėjimo stovyklas" (koncentracijos). Ypač keršijama 1954 m. iš Š. Vietnamo pabėgusiems į P. Vietnamą katalikams. Stengiamasi kunigų tarpe surasti kuo daugiau bendradarbių komunistams.

★ **APAŠTALIŠKOJI DELEGATŪRA SAIGONE** uždaryta, tačiau spėjama, kad tokia delegatūra gali būti atidaryta Hanojuje po arkiv. Joseph Marie Trin nhu Khue pakėlimo kardinolu. Naujasis Vietnamo kardinolas, būdamas Romoje ir negalėdamas atvirai kalbėti, taip bylojo: "Mūsų istorija yra paženklinta tikėjimu ir nudažyta kankinių krauju. Kankinių kraujas tai toji jėga, kuri išugdė krikščionybę". Pasak neseniai iš P. Vietnamo išvaryto misijonieriaus kun. Jean Faugere, šiuo metu Vietname kalinami 2 vyskupai ir apie 200 kunigų, o buvusios antikomunistinės Vietnamo kariuomenės kapelionai laikomi "perauklėjimo stovyklose". Kiekvienos apylinkės ar kaimelio žmonės kas vakaras turi dalyvauti "perauklėjimo susirinkimuose". Daugumas tų susirinkimų yra grynai antireliginio turinio, nukreipti ne tik prieš katalikus, bet ir prieš kiekvieną religiją. Valdžia skelbia, kad kiekvienas užsienietis dvasiškis yra užsienio šnipas. Kaimuose sekmadienį Mišioms leidžiama skirti tik pusvalandį. Tikintieji verčiami dirbti iki pat Mišioms skirto laiko bei toliau tęsti darbą po Mišioms skirtojo pusvalandžio. Didmiesčiuose, kur dar yra vienas-kitas užsienietis, tuo atžvilgiu tokio suvaržymo pamaldoms nėra.

★ **LAOSE RELIGIJA** palaipsniui naikinama. Visi katalikiškųjų įstaigų pastatai yra perimti komunistų, o iš šešių katalikiškų šventovių krašto sostinėje tik viena yra atvira kasdien, o kita — sekmadieniais. Tik dvi budistų šventovės yra atidarytos sostinėje, o budistai vienuoliai nebegali pagal savo papročius rinkti išmaldas, kaip darė iki šiol per 2000 metų. Jų patriarchui nebeleidžiama eiti savo pareigų. Visas religijų mokymas yra uždraustas nuo 1975 m. rugsėjo mėnesio. Visi užsieniečiai misijonieriai yra iš krašto išvaryti.

★ **KOMUNISTINĖ BULGARIJA** išleido vizitui į Vatikaną naujai paskirtąjį Sofijos ir Plovdivo apaštališkąjį vikarą vysk. Bogdan Dobranov. Kai jis atvyko pas popiežių, Paulius VI bendrojoj audiencijoj jį pristatė susirinkusiems žmonėms kaip vyskupą, kuriam ilgą laiką nebuvo leista atvykti Romon.

★ **JAV VYSKUPAI** susilaukė pagyrimo už aiškią ir tvirtą laikyseną prieš abortų įstatymo įvedimą. Tas pagyrimas atėjo iš kard. Jean Villot, viešųjų K. Bendrijos reikalų tarybos prefekto Vatikane, ir buvo įteiktas JAV apaštališkojo delegato arkiv. Jean Jadot JAV vyskupų konferencijos pirmininkui arkiv. Joseph Bernardin.

★ **VATIKANO KRIKŠČIONIŲ VIENYBĖS SEKRETORIATAS** rems bendras katalikų-anglikonų diskusijas apie moterų šventinimą kunigėmis anglikonų Bendrijoje. Paskutiniame visuotiniame anglikonų sinodo suvažiavime Canterbury anglikonų arkiv. Donald Coggan perskaitė jam atsiųstąjį Pauliaus VI laišką, kuriame popiežius pareiškia, kad 1. katalikams moterų šventinimas kunigėmis nepriimtinas dėl labai svarbių priežasčių; 2. jei anglikonai pradės moteris šventinti kunigėmis, į anglikonų-katalikų susivienijimo pokalbius bus įvestas naujas juos skiriantis elementas. Anglikonų-katalikų tarptautinės teologijos komisijos posėdis vyksta šiomis dienomis Vienoje, tačiau moterų kunigėmis šventinimo klausimas darbotvarkėje nėra numatytas. Tai bus svarstoma vėliau.

★ **ARKIV. MARCEL LEFEBVRE**, 71 m. amžiaus, kraštutiniųjų tradicionalistų vadas Econe, Šveicarijoje, šiomis dienomis popiežiaus oficialiai buvo suspenduotas nuo savo vyskupiškųjų bei kunigiškųjų pareigų.

KUN. J. STS.

Mohawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

★ Elektros reikmenys
★ Televizijos aparatai
★ Skalbimo mašinos
★ Vaikų baldai
★ Įvairūs kilimai
★ Šaldytuvai
★ Valgomų kambarių apstatymas ir kt.
★ Siuvamos mašinos
★ Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

"Ir mes jauni buvom!" Ročesterio veteranų tautinių šokių grupė, pasiruošusi dalyvauti tautinių šokių šventėj Čikagoj

Ministeris Rusteika ir jo lietuviškumas

V. DOMEIKA

Š.m. birželio pabaigoje suėjo 35-ri metai, kai raudonieji maskoliai Červenėje ir jos apylinkėse įvykdė masines žmonių žudynes. Apie tai plačiai rašė plk. J. Petruitis knygoje "Kaip jie mus sušaudė". Tenai, be kitų, buvo nužudytas ir buvęs Lietuvos vidaus reikalų ministeris plk. Stp. Rusteika. "TŽ" 16 nr. P. Lelis pateikė tam tikrų duomenų apie velionį. Tie duomenys, mano supratimu, yra nepilni ir skaitytojams sudaro netikrą vaizdą.

1921 m. pradžioje, būdamas 15 metų berniokas, palikau Telšių gimnazijos suolą, norėdamas padaryti "raštininko" karjerą. Pradėjau dirbti laisvai samdomu raštininku - pasiuntiniu bei sargu pas Telšių tardytoją Petkevičių; pas jį ir apsigyvenau. Tenai susipažinau su komendantu Stp. Rusteika. Tardytojas Petkevičius buvo tuo metu Telšių visuomenės klubo pirmininku. Jis man pavesdavo klube atlikti dežūravimo bei kitokius darbus.

Metams slenkant, pirmininkai keitėsi, bet aš visada buvau paliekamas neva to klubo reikalų vedėju. Visuomenės klubas buvo poilsio bei susitikimo vieta. Čia veikė bufetas, buvo laikraščių bei žurnalų, bilijardas, šachmatai ir net Ma-Jong, t.y. kinietiškas lošimas kauleliais. Tame klube buvo rengiamos paskaitos, koncertai, metiniai maskarado ir abiturientų baliai. Komendantas Stp. Rusteika buvo mėgėjas bilijardo ir dažnai popietiniu laiku atvykdavo į klubą.

Kai į Telšius atvažiuodavo Plechavičiai bei apylinkės dvarininkai, buvo lošiama kortomis. Rusteika buvo atviro, sugyvenamo būdo; draugavo su tardytoju Petkevičium (tautininkų veikėju), su dekanu Korzonu, krikščioniškų organizacijų "galva", dr. Mikulskiu, liaudininkų šulu, notaru Mitkevičium, kuris nepriklausė jokiai partijai.

Visiems buvo gerai žinoma, jog Rusteika buvo griežtai nusistatęs prieš bolševikus. Nesykį jis prikaišiojo dr. Mikulskiui, dvarininkui Tornau (liaudininkų veikėjas), dvar. Abromavičiui (soc. dem.) ir kitiems, jog jie savo socialistinėm doktrinom ruošia bolševizmui dirvą.

Aišku, tokia Rusteikos pozicija kėlė kaikurių asmenų (ypatingai Krepštų dvarininko Tornau) nepasitenkinimą. Kai po audringų 1926 m. seimo rinkimų krikščionių demokratų blokas neteko daugumos, valstiečiai liaudininkai ir socialdemokratai sudarė vyriausybę, kurios potvarkiu komendantas Rusteika buvo perkeltas į Kauną eiti kitokių pareigų.

Po 1926 m. perversmo Rusteika atvažiavo į Telšius aplankyti savo žmonos ir dukros. Telšių visuomenė iškilmingai sutiko ir pasveikino jį geležinkelio stotyje. 1927 m. pradžioj aš taip pat palikau Telšius. Dirbau Šiaulių apygardos teisme, o vėliau — Kauno apygardos teisme.

Retkarčiais sutikdavau plk. Rusteiką ir pasikalbėdavau. Jis teiraudavosi, kaip man sekasi mokslas ir darbas. Ar caristinės Rusijos laikais Rusteika priklausė ir draugavo su lenkuojančiais studentais, apie tai nieko nežinojau.

1922 m. pabaigoje, o gal 1923 pradžioje į Telšių visuomenės klubą, kur aš tuo metu dežūravau, atvyko vienas asmuo ir pareiškė norą pasimatyti su Stp. Rusteika. Aš paklausiau, kas jis yra ir kokiu reikalu nori jį pamatyti. Pasisakė esąs Narutavičius. Pranešiau Rusteikai, kuris tuojau pat nuėjo pasikalbėt su svečiu. Vėliau paaiškėjo, jog Varšuvoj buvo nužudytas Narutavičiaus brolis — Lenkijos prezidentas. Gerai nepamenu, ar tada Narutavičius norėjo važiuoti Varšuvon į brolio laidotuves, ar tik sutvarkyti pomirtinius šeimos reikalus.

Man kilo klausimas: kaip suprasti atvejį, kai vienas iš dviejų žemaičių brolių pasirašė Lietuvos nepriklausomybės aktą, o kitas buvo išrinktas pirmuoju Lenkijos prezidentu? Buvęs Telšių gimnazijos mokytojas L. Abromavičius, dvarininkas ir žymus socialdemokratų veikėjas, man aiškino, jog tuo metu studentija ir inteligentija daugiausia būrėsi į socialistines organizacijas, kovojančias už pakeitimą bei sušvelninimą carinio režimo. Rusų ar lenkų kalba buvo vartojama, kad galėtų lengviau išsireikšti. Panašiai man pasakojo ir Sirutavičius (nuo Tryškių).

Mano atmintyje užsiliko Pavandenio dvaro savininko Sakelio vaizdas. Jis dažnai atvažiuodavo pas tardytoją Petkevičių pasisvečiuoti. Vieni vadino jį lenku, o kiti — "sužemaitėjusiu šlėkta". Sakelis puikiai kalbėjo žemaitiškai. Man buvo įdomu klausyti, kai Sakelis aiškino, jog nuo jaunystės dienų draugavo su Maironiu. Pastarasis atvažiuodavo pas jį į Pavandenį, o jis nuvykdavo į Kauną. Atvažiavęs į Pavandenį Maironis kalbėjęs lenkiškai, o Kaune — tik lietuviškai. Sakelis taip pat aiškino, jog Maironis atveždavo ir užrašydavo jam visus savo leidinius.

Sakelis drauge su kitais žemaičiais 1941 m. birželio pabaigoj buvo nuvežtas į Rainių miškelį ir bolševikų žiauriai nukankintas.

1940 m. birželio 16 d., apie 9 v.r., t.y. jau bolševikams okupavus Lietuvą, aš ėjau Kaune Pienocentran valgyti pusryčių ir sutikau iš tenai beišeinantį Rusteiką. Priėjau ir pasveikinau: "Labas, pone pulkininke!" Vaikščiodami Gedimino gatve, kalbėjom. Paklausus kas girdėti, plk. Rusteika parodė Aleksoto link, kur buvo matyti rusų bombonešiai. Aš papasakojau plk. Rusteikai, jog 1940 m. birželio 15 d., apie 11 v.r., drauge su prokuroro padėjėju Krygeriu, tribunolo teisėju Staškevičium ir kitais iš Kauno važiavom į Daugpilį, kur mūsų laukė latvių teisininkai. Jau po 3 v.p.p. pasiekėm Zarasus, kur sužinojom apie ultimatumą ir apie maskolių žygiavimą Lietuvos keliais. Tuojau pat grįžom atgal į Kauną. Dar prieš išvažiuojant iš Kauno man paskambino Vilniaus apygardos teismo prokuroro padėjėjas Navickas ir pranešė, jog anksti rytą bolševikų dalinys palei Nočią perėjo sieną ir nužudė pasienio policijos valdininką. Grįžtant iš Zarasų Ukmergėje prokuroro padėjėjas Vambutas sakė, jog 12 v. dienos girdėjo TASSo pranešimą, kad "lietuviški fašistai" išprovokavo kraujo praliejimą. Tai buvo kartojimas tų pačių žodžių, kurie buvo pavartoti Suomijos atveju. Mes supratom, ką maskoliai nori daryti su mūsų kraštu.

Plk. Rusteika man pasakojo, jog vakar jis buvo Rygoj ir viešėjo pas Latvijos prezidentą Ulmanį. Jam tenai besilankant buvo gauta žinia apie ultimatumą. Ulmanis pasiūlęs Rusteikai kariniu lėktuvu vykti į Švediją. Jiems taip besikalbant, atvykęs užsienių reikalų min. Munters, kuris, pagal jam duotus bolševikų valdžios užtikrinimus, raminęs Rusteiką ir sakęs, jog bolševikai žygiuoja tik į Lietuvą. Esą jie gerbs Lietuvos nepriklausomybę ir todėl nesą pagrindo palikti savo kraštą. Plk. Rusteika, grįžęs į Kauną, sužinojo, jog prez. A. Smetona pasitraukė į Vokietiją. Tą Smetonos veiksmą jis labai vertino, sakydamas, jog užsieny jis galės daugiau gero padaryti nei pasilikęs okupuotoj tėvynėj. Aš raginau, kad Rusteika kuo greičiausiai pasitrauktų į Vokietiją. Jis man atsakė, jog toksai žygis jau yra pavėluotas, be to, nežinia kokius susitarimus turi vokiečiai su rusais — vieni kitiems jie išduoda tam tikrus asmenis. Todėl plk. Rusteika sakė pasiliksiąs savame krašte ir, jeigu reikės, paguldysiąs galvą už tą kraštą. Atsisveikinom, linkėdami vienas kitam "išlikt".

Daugiau plk. Rusteikos nebemačiau; buvau sutikęs ir kalbėjaus su jo žmona bei dukra. Esu giliai įsitikinęs, jog plk. Rusteika ir jo šeima (žmona ir dukra) buvo "geri ir garbingi žemaičiai".

Canadian Art Memorials Ltd.

176 LAKESHORE ROAD WEST
(kampas Mississauga Road N.)
Port Credit, Ont. Tel. 278-2757

LOUIS TEMPORALE — oficialus skulptorius — Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Mylimai Mamytei

A✝A

JADVYGAI GLADUTIENEI

Lietuvoje mirus, dukterį GRASILDĄ KAKNEVIČIENĘ ir visą šeimą nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

J. A. Puteriai *A. Mašalaitienė*

Mylimai Mamytei

A✝A

JADVYGAI GLADUTIENEI

Lietuvoje mirus, dukterį GRASILDĄ KAKNEVIČIENĘ ir jos šeimą nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi —

S. A. Petraičiai *Z. J. Klevinai*
B. J. Akelaičiai *J. A. Vanagai*

Mylimai Mamytei

A✝A

BENEDIKTAI ZUBRICKIENEI

mirus, dukroms skautininkėms DANUTEI FIDLERIENEI ir SIGUTEI RUDIENEI, jų šeimoms bei artimiesiems reiškiame gilią užuojautą —

Toronto Skautininkių-Skautininkų Ramovės

Mylimam Tėveliui

A✝A

JUSTINUI BERNOTUI

JAV mirus, dukterį BIRUTĘ KARECKIENĘ, anūkus — ARŪNĄ ir DALIĄ skausmo valandose nuoširdžiai užjaučia —

E. ir J. Gudai *B. ir J. Akelaičiai*

Mylimai MAMYTEI

Lietuvoje mirus,

sūnui JUOZUI PETRONIUI su šeima nuoširdžiausią užuojautą reiškia —

Antanas ir Česė Pažerūnai

Nori valdyti, nepajėgia maitinti

(Atkelta iš 1-mo psl.)

pasitenkinimo reiškėjais.

Kruvini birželio 25-sios įvykiai Radomo mieste, riaušės Varšuvoje ir kituose Lenkijos miestuose kilo dėlto, kad vyriausybė norėjo staigiai ir smarkiai pakelti maisto gaminių kainas. Vartotojų masės, ypač darbininkija, į drastišką kainų pakėlimą, gresiantį žymiai pasunkinti pragyvenimo sąlygas, reagavo viešu nepasitenkinimu.

Prieš keletą metų daug mažesniu mastu sumanytas kainų pakėlimas sukėlė panašias reakcijas Lenkijoje ir privertė Gomulką perleisti valdžios vairą Gierekui, todėl nenuostabu, kad šį kartą valdžia visuotinio nepasitenkinimo akivaizdoje savo potvarkį atšaukė ir pažadėjo kainų klausimą persvarstyti.

Darbininkų teismai Varšuvoje ir Radome rodo, jog tai buvo tik trumpalaikė valdžios nuolaida, padiktuota noro apraminti įsisiūbavusias nuotaikas. Padėčiai aprimus, valdžia griebėsi keršto, iš veiklesniųjų darbininkų demonstrantų pasirinko "atpirkimo ožius" ir juos teisia neva kaip chuliganus ir viešosios tvarkos trukdytojus.

Stebisi vakariečiais

Įdomu pastebėti, kad prieš tokį darbininkų streiko ir demonstracijų teisės slopinimą Lenkijoje dar nepasigirdo Vakaruose protesto balsų, kurie šiaip labai gretai reaguoja į panašius reiškinius kituose, ne komunistų valdomuose kraštuose. Tad juo daugiau dėmesio nusipelno toji kritika, kuri ateina iš pačios Lenkijos.

Varšuvoje gyvenantis katalikų publicistas Stefan Kisielewski, jau nekartą nukentėjęs už savo drąsius pareiškimus, austrų žurnale "Europaeische Rundschau" paskelbė pažymėtiną straipsnį, kuriame apgailestauja faktą, kad Rytų Europos kraštuose partinės vadovybės yra pasisavinusios gyventojų teises ir demokratines laisves.

Pasiremiant Markso teigimu, kad laisvas yra tas, kam priklauso gamybos priemonės, šiandien, anot Kisielewskio, belieka pasidaryti išvadą, jog "santvarkoje, kurioje visos gamybos priemonės priklauso valstybei, niekas nėra laisvas". Tokioje komunistinėje santvarkoje, — tęsia jis, — niekas neturi teisės medžiagiškai kurti ir niekas iš esmės nežino, kam jis dirba. Dėlto vis labiau smunka darbo našumas ir gamyba.

Lenkų katalikų publicistas kaltina Vakarų Europos komunistus, kad šito fakto jie nenori matyti. Jis tiesiog siūlo Prancūzijos kompartijos vadovams pasiųsti kelis savo šalininkus į Lenkiją padirbėti keletą metų paprastais darbininkais, kad jie savo akimis pamatytų, kaip gyvena žmonės komunistų valdomame krašte.

Nepajėgia išmaitinti

"Nevykusi klaidinga tarybinė sistema, — rašo Kisielewski, — šiandien siekia užvaldyti pasaulį, bet nepajėgia išmaitinti savo žmonių be Vakarų pagalbos. Sovietų Sąjunga normaliomis sąlygomis turėtų gaminti žemės ūkio gaminių perteklių, o dabar Amerikos grūdų pirkimais suvaržo galimybes padėti trečiajam pasauliui. Brežnevas negali savo žmonėms pasakyti tiesos, nes tada Rusijoje kiltų pavyzdžio neturinti revoliucija, baisus kraujo praliejimas. Kremliaus vadovai yra tiesiog priversti slopinti piliečių informacijos ir pragyvenimo lygį, nes tai vienintelė jų priemonė valdžioje išsilaikyti. Rusijos siekimą užvaldyti pasaulį skatina ne marksistinė ideologija, bet esamos santvarkos neveiksmingumas ir kapitalistinių Vakarų kvailumas, nuolaidžiavimas, nerūpestingas duosnumas".

Lenkų katalikų publicistas griežtai smerkia Vakarų demokratinę spaudą, kad ji mažai domisi komunistų valdomų kraštų politine ir ūkine padėtimi. Palyginus šitą Vakarų tylą su "nesiliaujančiu pasipiktinimo festivaliu", kuris siaučia Vakarų Europos spaudoje Čilės atžvilgiu, sunku atsikratyti įspūdžio, — rašo S. Kisielewski, — kad Vakarų pasaulis prarado betkokį saiką, atsakomybės jausmą ir, kaip jau pastebėjo Solženicinas, tiesiog išsigimė bei pakvaišo.

A. Lembergas

● . . . **opozicija prieš politinę priespaudą, idėjinį terorą, dvasios išprievartavimą yra visai sveikintinas reiškinys. Nes tai parodo, kad tauta morališkai dar yra sveika, kad jos pozityvios jėgos dar nepalaužtos . . .**

J. ERETAS

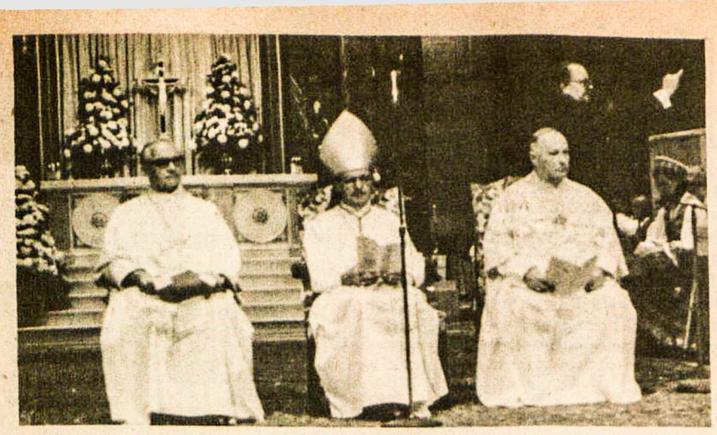

Lietuviai vyskupai tarptautiniame eucharistiniame kongrese lietuviškų pamaldų metu. Iš kairės: vysk. A. Deksnys, vysk. V. Brizgys, vysk. L. Povilonis (iš okupuotos Lietuvos) Nuotr. V. Matulaičio

Eucharistiniame kongrese II

Lietuviai įvairiuose tarptautinio pobūdžio renginiuose

V. MATULAITIS

Rugpjūčio 1, sekmadienį, apie 4 v. p.p., rytiniame Filadelfijos miesto krašte daugelis gatvių buvo užpildytos eucharistinio kongreso procesijos dalyviais. Eisena prasidėjo 5 v.p.p. nuo Nepriklausomybės salės pro miesto rotušę į Šv. Petro ir Pauliaus katedrą ir B. Franklin Parkway iki Dailės muzėjaus. Procesijoje dalyvavo apie 50.-000, o iš viso buvo apie 250.000 žmonių.

Tautiečiai procesijoje

Lietuviai procesijoje dalyvavo keliomis grupėmis: atskirai parapijos su paveikslais, vėliavomis ir lietuvių bendruomenė su tautine vėliava. Iš lietuvių procesijoje buvo geriausiai matomas Šv. Andriejaus parapijos nešamas lietuviškas medinis kryžius su darželiu. Šį kryžių suprojektavo ir per porą mėnesių padarė Jonas Skladaitis. Kiekviename kryžiaus ketvirtyje yra simbolinis balandis, o iš šalių lyg rankos, suglaustos maldai pagal šio kongreso ženklą. J. Skladaitis laikinai atsisakė iš savo darbovietės, kad galėtų padaryti kryžių. Jis ateina parapijai ir lietuvių bendruomenei padėti, kai yra reikalas, o nėra darbininkų. Dažnai prisideda ne tik darbu, bet ir pinigais. Jis su ponia globojo ir "Tėviškės Žiburių" atstovą. Nešant kryžių gatvėmis, lietuviai susilaukė daug plojimų bei fotografų. Eisena slinko pamažu, ir tik po 8 v. lietuviai sustojo B. Franklin Parkway, kur prie 21-mos gatvės plevėsavo Lietuvos vėliava. Visame B. Franklin Parkway nuo liepos 4 d. parado yra iškabintos valstybių vėliavos, kurias pripažįsta JAV.

Pro sustojusius procesijos dalyvius iš katedros ėjo kardinolai, vyskupai, dalis kunigų ir paskiausiai didžiuliame baltame vežime vyko popiežiaus legatas kardinolas James Knox. Jis atnašavo Mišias ir sakė pamokslą. Komunija buvo dalinama visai miniai gatvėse. Pakylėjimo metu visi dalyviai turėjo degančias žvakutes, kurias sutartinai pakeldavo augštyn.

Paroda Civic Center

Šiame milžiniškame pastate (321.000 kv. pėdų) buvo viena didelė auditorija, kelios mažesnės salės, daug atskirų klasės didumo salių konferencijoms, spaudos centras ir didžiausia parodų salė. Joje buvo šimtai įvairių parodėlių. Centre, prie bėgančių laiptų, buvo Erlebacher sukurta statula — Jėzus laužia duoną. Ji buvo papuošta nemažu gėlių darželiu. Už keleto žingsnių — lietuvių paroda, kuri išsiskyrė iš visų kitų parodėlių. Net direktorė, kuri skirstė parodėlėms vietas, pasakė nesitikėjusi tokios įspūdingos parodėlės. Joje buvo labai gražiai išdėstyti Juozo Jasiūno lietuviški audiniai, juostos, margučiai ir inž. Viktoro Veselkos medžio drožiniai — koplytstulpiai, lėkštės, medžio figūros. Koplytstulpiai labai gražūs, o lėkštėse ir medžio figūrose buvo matyti gyvumas, judesys, išraiška. Abu menininkai gyvena Detroite. Jie tik laisvu laiku dirba šiuos meniškus darbelius.

Buvo išdėstyta ir gintaro dirbinių. Kraštiniame skyriuje vaizdžiai paveikslais ir žiniomis parodytas religijos persekiojimas dabartinėje Lietuvoje. Daugiau informacijos buvo pateikta spausdiniuose. Daugelis žiūrovų klausinėjo apie Lietuvą.

Kitų tautybių bei misijų centrų suruoštose parodėlėse buvo išdėstyti seni liturginiai drabužiai, senos ir naujos knygos, fotografijos ar sugrūstai pridėtas vienas kitas rankdarbis.

Parodų salė ir pagrindinis kongreso pastatas buvo atidaryti visą savaitę. Lankytojų buvo labai daug.

Veteranų stadione (66.000 vietų) rugpjūčio 2 d. "Vilties" choras gražiai pagiedojo kelias lietuviškas giesmes prieš iškilmingas šv. Mišias už teisingumą ir taiką.

Simpoziumas

Civic Centre rugpjūčio 3 d. kun. K. Pugevičius vadovavo simpoziumui "Šiandieninė Katalikų Bendrija Lietuvoje, Ukrainoje ir Rytų Europoje". Dalyvavo pilna salė žmonių. Pranešimus skaitė rumunų, kroatų, ukrainiečių, vengrų ir lietuvių atstovai. Kun. K. Pugevičius parodė originalų "LKB Kronikos" numerį (1976. IV. 18). Pranešimuose buvo pateikti statistiniai duomenys apie komunizmo siautėjimą R. Europos kraštuose ir pabrėžtas komunistų nesilaikymas jų pačių konstitucijos bei įstatymų. Buvo iškelta mintis, kad reikia jungtis visiems prieš komunizmą bendrai kovai. Gaila, kad nebuvo planuota ir neliko laiko ką nors tuo reikalu diskutuoti ar padaryti.

Lietuvių giesmės

Čiurlionio ansamblis rugpjūčio 7 d. pirmą kartą atliko A. Mikulskio parašytas Mišias Šv. Petro ir Pauliaus katedroje, kur visos 1.500 vietų buvo užimtos. Mišios buvo laikomos iškilmingai su 4 lietuviais vyskupais ir apie 40 kunigų prie altoriaus. Mišių kompozicija gerai atitinka maldų žodžius ir dvasią.

Čiurlionio ansamblis turėjo dar du viešus pasirodymus — Nepriklausomybės salėje ir universitete. Čiurlionio ansamblyje yra daug jaunų veidų.

Rugpjūčio 8, sekmadienį, lietuviai dalyvavo iškilmingose uždarymo Mišiose "Statio orbis", kuriose JAV prezidentas G. Ford ir popiežius (per satelitą) perdavė savo sveikinimus. Ten lietuvaitės atnešė prie altoriaus auką su daugeliu kitų nešėjų. Lietuvių grupėje beveik visos moterys buvo pasipuošusios tautiniais drabužiais, o priekyje plevėsavo trispalvė vėliava.

Aplamai, lietuviai eucharistiniame kongrese pasirodė labai gražiai ir organizuotai. Nenuostabu, kad kaikurie organizacinio komiteto nariai buvo labai pavargę.

Ir mokytojai stovyklavo

V. MATULAITIS

Jau dešimtą kartą vasaros metu JAV ir Kanados lietuviai mokytojai susirinko studijų savaitei — stovyklai į Dainavą prie Detroito. Šiais metais dalyvavo arti 150 stovyklautojų. Jų tarpe buvo apie 80 jaunimo ir vaikų. Vaikai iki 12 metų lankė vaikų darželį arba žaidimus. Jaunimas virš 12 metų amžiaus lankė lietuvių kalbos, tautinių šokių bei dainavimo pamokas. Juos mokė bei globojo: V. Augulytė, St. Barzdukas, R. Birgelytė, Ing. Bublienė, G. Gobienė, R. Juškienė, R. Kasputis, Br. Krokys, A. Lieponis, J. Matulaitienė, S. Sližys ir K. Vaičeliūnienė. Raštinę tvarkė L. Rimkus ir A. Pakalniškis. J. Andrulis rūpinosi ūkio reikalais, kun. J. Vaišnys, SJ, — amžina duona ir šviesa, o J. Masilionis buvo visos stovyklos vadovas.

Stovyklautojai mokėjo pagal amžių nuo $15 iki $60 savaitei. Dalį išlaidų padengė JAV Lietuvių Fondas ir Kanados Lietuvių Bendruomenė.

Dienos darbo programos buvo trejopos: jauniausių, jaunimo ir mokytojų. Visų darbo programa buvo gausi ir darbinga. Mokytojams referatai bei diskusijos, o jaunimui pamokos užimdavo po 3 valandas iš ryto ir 2-3 valandas po pavakarių. Bendros vakaro programos sujungdavo visus.

Mokytojai išklausė ir patys pasisakė įvairiais mokymo, metodų bei mokslo priemonių klausimais. Ryškiau pasireiškė norintys vaizdžiau paaiškinti, parodyti, duoti mokiniams savarankiško kūrybiško darbo, mažiau kreipti dėmesio į formalumą. Tada, žinoma, mokytojas turi būti daugiau kūrybiškas, kasdien įdėti daugiau darbo. Kiti norėtų matyti viską išdėstyta programose bei vadovėliuose, kiek mokinys gali pamokų metu perskaityti. Šią nuomonę reiškė tik ankstesnės kartos atstovai. Gražiai pabrėžė St. Barzdukas: kūrybiškas mokytojas pagal labai trumpą programą gali daug išmokyti, nekūrybiškas mokytojas su geriausia programa labai mažai išmokys.

Džiugino mokytojus nauji dalykai, kurių jie tikrai labai laukė. Įdomu buvo, kai dr. J. Puzinas "atkasė" lietuvių gyvenimą nuo Kristaus (ir dar prieš) laikų, o taip pat ir lietuvių sostinių kilnojimą. Dr. V. Skrupskelytė supažindino su naujausia lietuvių poezija. Rašytojas J. Jankus pavaizdavo kūrybos eigą ir paskaitė keletą naujų dalykėlių iš savo raštų. Dr. J. Boguta parodė vieną filmą iš Pensilvanijos lietuvių gyvenimo, antrą — su rašytoju A. Gustaičiu. V. Matulaitis parodė mokykloms paruoštų skaidrių ir spalvotą filmą iš nepriklausomos Lietuvos gyvenimo pagal brolių Matuzų filmą, paruoštą 1937-38 m. Šį filmą naudoja Kanados lietuvių mokyklos.

Penktadienio vakarą įspūdinga procesija su žvakutėmis prie apšviestų kalneliuose kryžių priminė kovotojus už tautos laisvę ir dalyvavo Mišiose.

Šeštadienį buvo pašventinti du nauji kryžiai ir atlaikytos Mišios. Vienas jų skirtas lietuvei mokytojai ir lietuviui mokytojui, mirusiems tėvynėje, Sibiro tremtyje ar pasitraukusiems į laisvą vakarų pasaulį. Šis kryžius primins tautos švietėjų darbą ir skatins gyvuosius mokytojus tęsti jų darbą. Šį kryžių suprojektavo ir padarė A. Paskočimas. Kryžiaus pagaminimas truko apie 3-4 mėnesius laiko. Jis padarytas iš raudonmedžio su šiaurės baltojo klevo ornamentais, spinduliuojančiais tulpės vainiku išilgai kryžiaus medžio. Už kryžiaus medžiagą bei jo padarymą sumokėta $1.200, o už pastatymą bei vietą dar reikėjo primokėti $200.

Šeštadienį iškilmingame posėdyje buvo įteikti pažymėjimai jaunimui už lituanistikos ir už tautinių šokių kursų baigimą. Visiems vadovams buvo įteiktos dovanos knygomis su stovyklautojų parašais. Vakare buvo įdomi programa, kurią atliko vaikų darželio vaikai. Po jų pasirodymo K. Gricius iš Detroito gražiai padeklamavo, o solistė D. Petronienė padainavo. Studijų choras, vadovaujamas St. Sližio, padainavo, o "diplomuoti" studijų tautinių šokių dalyviai tikrai gražiai pašoko. Jiems vadovavo J. Matulaitienė ir G. Gobienė.

Stovykloje visi buvo patenkinti įvairiu, gausiu ir gerai paruoštu maistu, kurį gamino Z. Simonaitienė, J. Krikščiūnienė ir M. Daukšienė.

Iš Kanados dalyvavo per 30 asmenų.

JAV ir Kanados lietuvių mokytojų vasaros stovykloje Dainavoje dalyvavo ir atžalynas. Nuotraukoje — mokinės užsiėmimo metu Nuotr. V. Matulaičio

Susiorganizavo Švedijos jaunimas

Suvažiavimas ir studijų dienos Gotlande

Švedija savo plotu yra ketvirtoji Europos valstybė, užimanti beveik pusę milijono kv. kilometrų. Tokiame dideliame plote išsisklaidę gyvena apie 100 lietuvių, todėl kokia nors ypatingesne veikla jie nepasižymi. Nors ir veikia Švedijos Lietuvių Bendruomenė, tačiau jos veikla yra daugiau simbolinė, pasireiškianti pačiame Stockholme gyvenančių kelių lietuvių dalyvavimu tokiose bendrinėse baltiečių organizacijose, kaip Švedijos baltiečių komitetas, baltiečių institutas ir archyvas, humanistinė baltiečių draugija. Dauguma Švedijos lietuvių yra sukūrę mišrias šeimas, todėl retas lietuvių kilmės jaunuolis moka lietuviškai, tačiau tėvų kraštas Lietuva ir jos likimas juos domina. Tai rodo ir jų pastangos nugalėti skiriančius geografinio ploto nuotolius ir susiorganizuoti.

Naujų paskatų šia linkme jiems davė neseniai įvykęs III pasaulio lietuvių jaunimo kongresas, kuriame dalyvavo ir Švedijos lietuvių jaunimo atstovė. Š.m. rugpjūčio 2-7 dienomis Gotlando saloje įvyko Švedijos lietuvių jaunimo pirmasis suvažiavimas. Dalyvavo keliolika jaunuolių iš paties Gotlando, Hagforso, Stockholmo ir Uppsalos. Suvažiavimo tikslas buvo supažindinti lietuvių kilmės jaunimą vieną su kitu ir įsteigti visus apjungiančią organizaciją.

Ta pačia proga Gotlande su vyresnės kartos talka buvo surengtos Švedijos lietuvių jaunimo studijų dienos. Stud. Marija Čeginskaitė padarė pranešimą apie pasaulio lietuvių jaunimo kongreso darbus ir nutarimus. Moksleivė Regina Budrytė papasakojo savo kelionės įspūdžius iš Klevelando ir apie Amerikos lietuvių veiklą. Stockholmo unto lektorius Juozas Lingis kalbėjo apie lietuvių literatūrą, inž. Klemensas Gumauskas — apie lietuvių kalbą, archit. Jonas Pajaujis — apie Lietuvos istoriją, dail. Eug. Budrys — apie lietuvių meną. Suvažiavimą aplankė ir jaunimą pasveikino Švedijos LB valdybos pirm. inž. Valentinas Vilkėnas. Suvažiavimas pasibaigė rugpjūčio 7 d. laužu ir vaišėmis, kurias jauniesiems suruošė vyresnioji jų kilmės šaknis.

Vyresniųjų ir jaunesniųjų bendradarbiavimas atsispindėjo ir suvažiavimo nutarime įsteigti ne atskirą jaunimo draugiją, bet savarankišką jaunimo skyrių prie ŠLB. Švediškai šitas skyrius vadinasi "Sveriges Unga Litauer", sutrumpintai SUL (Švedijos Jaunieji Lietuviai). Išrinkta skyriaus valdyba: pirm. stud. M. Čeginskaitė, ižd. B. Gumauskas ir narys moksl. M. Gedminas. Valdyba pažadėjo išleisti švedų kalba Gotlando suvažiavimo paskaitas ir pranešimus, kad su šia medžiaga galėtų susipažinti ir tie lietuvių kilmės jaunuoliai, kurie šiame suvažiavime negalėjo dalyvauti.

A. L.

Filadelfijos lietuvių Šv. Andriejaus parapijos nariai žygiuoja eucharistiniame kongrese procesijoj V. Matulaitis

Nauji faktai naujoje "Kronikoje"

"Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" 21 numerio 1976. I. 25 turinys

Didelė šio 21 nr. "Kronikos" dalis skirta aprašyti Kovaliovo teismui, kuris vyko Vilniuje 1975 m. gruodžio 9-12 dienomis. Kaip iš smulkiai aprašytos teismo eigos matyti, Kovaliovas buvo kaltinamas Baudž. Kod. 70 str. pažeidimu: dalyvavęs žmogaus teisių gynimo iniciatyvinėje grupėje, nuo 1969 m. parašęs daugelį pareiškimų, gindamas gen. Grigorenką, Bukovskį, Jakyrą ir Krasiną, protestavęs dėl Solženicino ištrėmimo, rašęs į JT dėl Krymo totorių ir kt. Kaltintas dalyvavęs Sacharovo bute spaudos konferencijoje, perdavęs į užsienį medžiagą apie sovietinius lagerius. Vis tai "šmeižikiškos žinios".

Toliau buvo kaltinamas atnaujinęs "Einamųjų Įvykių Kronikos" leidimą, už trijų "LKB Kronikos" numerių pas save laikymą bei jų panaudojimą "Ein. Įvykių Kronikoje". Dar buvo kaltintas už Solženicino knygos "Gulago salynas" platinimą.

Kovaliovas neprisipažino kaltu ir nesutiko atsakyti į teisėjo klausimą — ar pripažįstąs faktines aplinkybes, išdėstytas kaltinamajame akte.

Antrą teismo dieną buvo apklausti 22 liudininkai, kuriems teismas pateikė klausimus pagal "Ein. Įvykių Kronikos" pateiktus faktus. Žinoma, liudininkai juos paneigė.

Sprendimas: visi kaltinimo faktai įrodyti, bausmė — 7 metai griežto režimo lagerio ir 3 metai ištrėmimo.

Įdomus yra sekantis str. "Kovaliovo teismo dienomis Vilniuje", kur smulkiai atpasakojama kaip Saugumas gaudė iš Maskvos atvykusius Kovaliovo draugus, kaip suėmė lietuvius, kurie atvyko sutikti maskviečių. Atpasakojamos Sacharovo pastangos patekti į teismo salę, jo protestas teismui ir pareiškimas Kovaliovui apginti. Smulkiai aprašyti šiauliečio Jurevičiaus nuotykiai su Saugumu, kai jis Kovaliovo bylos metu pasirodė Vilniuje. Po tardymo buvo prievarta išsiųstas atgal į Šiaulius.

Toliau seka 66 Vilniaus arkivyskupijos kunigų pareiškimas Relig. Reik. Tarybos įgaliotiniui, reikalaujant grąžinti į pareigas Vilniaus vyskupą J. Steponavičių.

Mielagėnų klebono Vl. Černiausko pareiškimas Brežnevui, LTSR Augšč. tarybos prezidiumui ir įgaliotiniui Tuménui dėl skriaudų, daromų Mielagėnų ir Trakų parapijų tikintiesiems. Kun. Černiauskas skundžiasi dėl draudimo remontuoti šventovę, kuri 1975. IV. 7 pamaldų metu buvo padegta.

Įdomus lietuvių 1975 m. lapkričio mėn. raštas Vakarų Europos ir Sov. Sąjungos intelektualams: Boehl, Grasui, Kolakowskiui, Ionescu, Siniavskiui, Solženicinui ir Sacharovui. Rašte išdėstomas Mindaugo Tamonio likimas. Paminima, kad 1969 m. Saugumo tardymų nukankintas žuvo dail. Arūnas Tarabilda, mokslininkas J. Kazlauskas ir kiti. Prašoma padėti "šventoje kovoje dėl Lietuvos laisvės, dėl jos šviesesnių dienų, dėl elementariausių žmogaus teisių".

Str. "Kančios kelias" A. Terleckis rašte Saugumo komiteto pirm. Andropovui išdėsto savo kančias. Šis ilgas jo raštas — autobiografija jau buvo paskelbtas lietuviškoje spaudoje.

Straipsnyje "Kieno eilė po M. Tamonio?" pateikiama faktų apie Terleckio tardymus.

"Žiniose iš vyskupijų" vis tie patys faktai: atleidimas iš darbo dėl religingumo, mokyklose religingų vaikų terorizavimas, kryžių, koplytėlių-paminklų naikinimas, laidojimų su religinėmis apeigomis trukdymas, Vėlinių dieną kapų pagerbimo draudimas ir kt. Yra ilgas aprašymas, kaip Jurevičius, netekęs darbo, rašo skundus, kovoja, bet be pasekmių.

Atskirai reikia paminėti kovą už Kryžių kalną. Tai simbolis kovos tikinčiųjų su ateistais. Žiniose iš Meškuičių rašoma:

"1975 m. spalio mėn. šių eilučių autoriui Meškuičių piliakalnyje teko matyti tokį vaizdą: aštuntą valandą prie kalno privažiavo autobusas, iš kurio pasipylė didelis būrys jaunimo — studentų ir vyresniųjų klasių moksleivių. Jaunuoliai iš autobuso išnešė kryžių ir piliakalnio papėdėje jį sumontavo, o mergaitės jį išpuošė rūtomis. Paskui visi jį nešė į kalną, kiekvienas stengdamasis bent kiek prisiliesti prie garbingos naštos. Aplink pastatytą aukštą kryžių buvo uždegtos žvakės, ir visi suklaupę meldėsi: Viešpatie, duok mums jėgų drąsiai išpažinti tikėjimą ir įrodyti, kad mylime Tave! Viešpatie, padėk mums nugalėti šių dienų mūsų tautos blogybes: netikėjimą, neskaistumą ir girtavimą! Viešpatie, gelbėk Lietuvos jaunimą, mūsų miestą, visą tautą! Viešpatie, būk gailestingas tiems, kurie šventvagiškomis rankomis griauna mūsų pastatytus kryžius ir niekina Lietuvos šventoves!"

O po mėnesio laiko kitoks vaizdas: "1975 m. lapkričio 18 d. vakare grįžtantis iš mokyklos mokinys buvo sulaikytas prie Kryžių kalno. Milicininkas klausinėjo, iš kur berniukas einąs. Pasakius, kad eina iš mokyklos ir čia netoli esą jo namai, buvo paleistas.

Praeidamas pro Kryžių kalną, pamatė būrį žmonių, kurie vertė nuo kalno kryžius ir krovė juos į sunkvežimius. Vienas sunkvežimis buvo jau pakrautas atneštų nuo kalno kryžių, pradėtas krauti kitas. O dar keli sunkvežimiai stovėjo tušti.

Įsisiautėję Meškuičių ateistai nepasitenkino vien kryžiais, kurių jau buvo apie 400, neskaitant mažų, kurių daugiausia buvo prikabinėta ant vidury kalno augančio gražaus klevo. Nekartą ateistai iš kryžių, statulėlių ir kitų devocionalijų buvo sukūrę laužus prie to gražaus kalne stovinčio klevo. Tuo būdu medis buvo nekartą apdegintas ir sužalotas. Bet klevas žaliavo ir toliau, o jo viršūnėje žibėjo iškeltas kryžius. Šį kartą ateistai pasielgė dar žiauriau: nukirto kryžiais, rožančiais ir paveikslais apkabinėtą medį.

Kai kurie kryžių grovėjai jau pradeda atsibusti — paskutiniame kryžių griovime jau kai kas nedalyvavo. Vienas jų pareiškė: "Mano žmona labai tikinti ir pergyvena dėl kryžių išniekinimo. Dabar ji yra ligonis, ir aš jos žudiku nebūsiu". Antras, ruošdamasis šiam negarbingam darbui, pats susirgo. Labai aršus kryžių naikinimo organizatorius ir griovėjas — Stepas Česnauskas, komjaunimo sekretorius, komunistas vairuotojas Simonavičius ir milicijos įgaliotinis . . . Visi jie iš Meškuičių.

Gal ateistams užkliuvo šį kartą ir tas gražus klevas, augąs ant kryžių kalno, todėl, kad jis buvo pasodintas 1918 m. Jį pasodino jaunimas Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo proga."

Kaip atrodė Kryžių kalnas 1975 m. vasarą, pasakoja vienas iš jo lankytojų: "Šią vasarą su draugais pakeliavome 1000 km Lietuvos keliais. Kryžių kalne, ten už Šiaulių, apie 300 didesnių kryžių. Jei skaityti visus, ir pačius mažiausius, bus apie 1000. Klevas, augąs ant Kryžių kalno, apkabinėtas kryžiais ir rožančiais. Kryželiai pakabinti net šakose. Yra įvairių užrašų lotynų, lietuvių ir rusų kalbomis. Ant kai kurių kryžių parašai: kas tą kryžių pastatė ir kur gyvena. Metaliniai kryžiai gerai įcementuoti. Yra ir pravoslaviškas kryžius. Į kalną lipom garsiai melsdamiesi. Pats gražiausias prisiminimas iš 1000 km kelionės."

Šiandien viso to vaizdo jau nėra: kryžiai nugriauti ir sunaikinti. Bet jie, kaip lietuvių tikėjimo simbolis, vėl išdygs Kryžių kalne.

Dr. J. V.

Reikalinga pagalba leidyklai

Tautiečio Stepo Zobarsko, žinomo rašytojo, vadovaujama knygų leidykla "Manyland Books, Inc." iki šiol yra išleidusi gana daug lietuvių autorių knygų anglų kalba. Tuo būdu lietuvių literatūra pasiekė tarptautinę plotmę. Leidyklos vadovybėje, be paties Stp. Zobarsko kaip pirmininko, yra prof. dr. Charles Angoff, prof. Daniel Gillis, prof. Raphael Sealy, dr. Joseph H. Simons.

Šią leidyklą buvo ištikusi krizė dėl knygų rinkyklos ir chemikalų gamyklos neapdairumo. "TŽ" redakcijai atsiųstame laiške Stp. Zobarskas rašo:

"Siųsdami Jums šį katalogą, norim paaiškint, kodėl mūsų leidiniai, užplanuoti ankstyvesnei datai, tik dabar pradeda pasirodyt. Nemalonu prisipažint, bet mus buvo ištikus nelaimė. "Compusetting Co.", kuri buvo surinkus penkias mūsų knygas (į jų paruošimą buvom investavę $25.000), staiga pastebėjo, kad visos jų surinktos, bet dar neišspausdintos knygos dėl blogų chemikalų nubluko. "Compusetting" bankrotavo, o mes pasilikom be pinigų ir be knygų. Tik po daugelio pastangų, kantrybės ir nemigo naktų vėl pavyko viską iš naujo atstatyt. Ir "The Lithuanian Short Story: Fifty Years" (didžiulė novelių antologija, į kurią sudėti net 30 autorių rinktiniai kūriniai) ir antros kartos lietuvaitės Eve Bates "Sudiev — Good Bye", vaizduojanti prieškarinės lietuvės imigrantės pergyvenimus Amerikoje, ir A. Landsbergio "The Last Picnic", ir pagaliau neseniai paruošta antologija "Selected Post-War Lithuanian Poetry", kurią išvertė į anglų kalbą jaunas akademikas, poetas Jonas Zdanys, — visos šios knygos jau šiandien galima atiduot spaustuvei.

Bet čia mums reikalinga greita ir nuoširdi Jūsų pagalba, kad sutvarkytume ankstyvesnius įsipareigojimus ir prieš Kalėdas išleistume šiuos svarbius veikalus.

Gal jau žinot, kad "Manyland Books" savo leidinių dėka įrašė lietuvių literatūrą į pasaulio žemėlapį (tai ne mano, bet amerikiečio kritiko žodžiai), priminė pasauliui, kad Lietuva — ne pokarinis politikų produktas, bet 700 metų valstybė, ir su Dau-

(Nukelta į 7-tą psl.)

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

RADIJAS IR TELEVIZIJA

Kaunas susilauks naujos radijo ir televizijos stoties, kurios projektą paruošė Sovietų Sąjungos ryšių ministerijos projektavimo institutas. Pagrindiniu šio centro akcentu bus plieninis 250 metrų bokštas, augščiausias statinys Kaune. Naujoji stotis platesniu spinduliu paskleis Vilniaus ir Maskvos televizijos programas, galės pertransliuoti ultra trumpų bangų radijo siųstuvų laidas. Statybos darbus vykdys "Kauno statybos" trestas su kitomis organizacijomis. Plieninį stiebą pagamins ir sumontuos Sovietų Sąjungos specialių statybos darbų ministerijos įmonės.

PASKENDO 300

Liūdną šios vasaros vandens nelaimių balansą atskleidžia Antanas Stanevičius "Tiesos" 183 nr. Vien tik liepos mėnesį Lietuvos vandenyse nuskendo 112 žmonių, o bendras šios vasaros skenduolių skaičius — apie 300. Daugiau kaip pusė nuskendusių buvo neblaivūs. Prie Lietuvos vandens telkinių veikia 205 žinybiniai ir 282 visuomeniniai gelbėjimo postai, kurių nariams pavyko išgelbėti apie 600 asmenų. Jie taipgi prižiūri maudymosi ir plaukiojimo valtimis taisyklių vykdymą, tačiau neturi teisės bausti neklaužadų. Perspėjimais sunku sustabdyti taisyklių laužytojus, ypač kai jų protą yra užtemdęs alkoholis. Daug vilniečių sutraukia žalieji ežerai. Jų pakrantėse ne tik ilsimasi, bet ir girtaujama. Į vandenį lenda ir tokie piliečiai, kurie jau vos bepastovi ant kojų.

DZŪKIJOS ŠERNAI

Sumažėjus vilkų skaičiui, Dzūkijoje tiek priyiso šernų, kad jie padaro tikrai didelių nuostolių kolchozams ir privatiems kolchozininkų sklypams. Alytaus rajono "Tarybinio artojo" kolchozo revizijos komisijos pirm. V. Ulčinskas šernų problemą kelia "Valstiečių Laikraščio" rugpjūčio 5 d. laidoje: "Imsiu konkrečiai mūsų kolūkį ir kolūkiečių sodybinius sklypus. Kokių tik priemonių kolūkiečiai nesiima. Kai kurie perkasi tranzistorius ir visu garsu palieka juos pasėliuose nakčiai, kad baidytų šernus. Bet šernai, manau, pripras ir prie šio triukšmo, kaip priprato prie įvairių baidyklių. Kas ir besuskaičiuos, kiek atima šernai iš pamiškės gyventojų derliaus, kiek žmonės privargsta ir sugaišta, juos bevaikydami. O visuomeniniai pasėliai! Kartais baisu ir žiūrėti į išvoliotus, ištryptus javų plotus, išrautus šakniavaisius, bulves, sudarkytas ganyklas ir pievas. Nuostoliai čia tūkstančiais rublių skaičiuojami. Ir tylėk: nėra kam pasiskųsti. Ar šernams aktą surašysi . . ."

AUGŠTOSIOS MOKYKLOS

Su naujaisiais mokslo metais augštosiose mokyklose skaitytojus supažindino speciali spaudos konferencija augštojo ir specialiojo vidurinio mokslo ministerijoje. Jos pagrindinius duomenis pateikia "Komjaunimo Tiesa" 147 nr. Augštųjų Lietuvos mokyklų dieninius, vakarinius ir neakivaizdinius skyrius šiemet papildo apie 13.000 naujų studentų. Vilniaus universitete buvo padidintas priėmimas į lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos ir taikomosios matematikos, materialinio techninio aprūpinimo, ekonomikos ir oganizavimo specialybes. Vilniaus konservatorijos Klaipėdos fakultetas papildomas dramos teatro aktoriaus specialybe. Jin priimta vienkartinė grupė, kuri, baigusi studijas, įsijungs į Klaipėdos dramos teatrą. Daugiau studentų veterinarijos specialybei priima Veterinarijos Akademija, automatinių elektros ryšių specialybei — Kauno politechnikos institutas, fizinio auklėjimo specialybei — Kauno kūno kultūros institutas. Stojamieji egzaminai jau prieš porą metų buvo suprastinti Kauno politechnikos institute. Studentai, išlaikę pirmuosius du egzaminus penketuku ir ketvertuku, priimami be tolimesnių egzaminų. Ši tvarka šiemet buvo įvesta ir Kauno medicinos institute, Vilniaus universitete, Vilniaus pedagoginiame institute ir Vilniaus inžinerinės statybos institute. Nors į visus augštųjų mokyklų skyrius priimama tik 13.000 studentų, vien dieniniai skyriai pareiškimų gavo apie 14.000. Taigi, didelis skaičius norinčių studijuoti turės atsisakyti studijų arba rinktis vakarinius bei neakivaizdinius skyrius.

SPALVOTAS "TAURAS"

Šiaulių televizijos priimtuvų gamykla 1977 m. pabaigoje pradės gaminti priimtuvus "Tauras-711" spalvotoms laidoms. Jiems yra statomas specialus gamyklos skyrius, kuriame jau įrengtas spalvų bloko surinkimo baras, turintis tris konvejerius. Bloko dalys siunčiamos į Simferopolio ir Dnepropetrovsko įmones. Spalvotų priimtuvu surinkimas Šiauliuose bus pradėtas pilnai įrengus naująjį skyrių.

PANERIŲ MUZĖJUS

Rugpjūčio 12 d. vėl buvo atidarytas Panerių muzėjus, papildytas naujais rodiniais. Šioje Vilnijos vietovėje II D. karo metais vokiečiai vykdė masines žudynes, daugiausia palietusias žydus. "Tiesa", rugpjūčio 13 d. skelbdama muzėjaus atidarymą, žydus nutyli. Ji kalba tik apie sunaikinimą "daugiau kaip 100.000 tarybinių žmonių". Apie muzėjaus rodinius pasakojama: "Muziejaus ekspozicija papildyta, atnaujinta. Čia surinkti okupantų įsakymai, skelbimai, kitų dokumentų išrašai, žuvusiųjų nuotraukos byloja apie hitlerinių grobikų piktadarybes. Papildytas žuvusiųjų ir išvežtųjų Vilniaus inteligentų nuotraukų stendas. Eksponatai atspindi vilniečių pogrindininkų kovą prieš fašistinius pavergėjus. Lankytojai čia mato pasipriešinimo judėjimo vadovų J. Vito, J. Pševalskio, I. Vitenbergo ir kitų kovotojų nuotraukas, pogrindinį laikraštėlį "Tėvynės frontas", kitus retus dokumentus . . ." Tais rodiniais išryškinama tik Maskvai tarnavusio komunistinio pogrindžio veikla.

TRENIRUOJASI ZARASUOSE

Aleksandro Prokapo pranešimu "Tiesos" 181 nr., šią vasarą zarasiškiai turėjo progą susitikti tokius pasižymėjusius ledo rituliininkus, kaip A. Malcevas ar V. Vasiljevas. Ruošdamiesi susitikimams su Kanados ledo rituliininkais, Maskvos dinamiečiai fizinėms treniruotėms pasirinko Zarasus. Čia jie bėgdavo kroso takeliais, lenktyniaudavo vandenyje. Prieš keletą metų Zarasų apylinkėse treniravosi ir "Dinamo" slidininkai.

PAKEITĖ "MINISTERIUS"

Vilniškės augščiausiosios tarybos prezidiumo įsaku pensijon išeinantis Lietuvos automobilių transporto ir plentų "ministeris" Vladislavas Martinaitis buvo pakeistas Ivanu Černikovu. Lietuvišką pavardę turintis V. Martinaitis yra gimęs 1910 m. Rostove prie Dono, baigęs Charkovo autokelių institutą, iki 1944 m. dirbęs R. Sibire ir Mongolijoje, Lietuvon atvykęs tik baigiantis karui. Savo karjerą Vilniuje pradėjo vidaus reikalų komisariato ir vidaus reikalų ministerijos plentų valdybos viršininku. Automobilių transporto ir plentų "ministeriu" buvo paskirtas 1955 m. Jo įpėdinis Ivanas Černikovas, atrodo, yra rusas, gimęs 1927 m. Mitrofanovkoje, Vilniaus rajone, 1952 m. baigęs Kauno politechnikos instituto mechanikos fakultetą. Dirbo komjaunimo Kauno miesto sekretorium, vyriausios profesinio mokymo valdybos viršininko pavaduotoju, respublikinės darbo rezervų valdybos skyriaus viršininku, Vilniaus miesto kompartijos komiteto skyriaus vedėju, nuo 1963 m. — Naujosios Vilnios rajono kompartijos komiteto I sekretorium.

V. Kst.

Ši Lietuvos šokėjų pora yra inž. V. Veselkos kūrinys, kuris buvo išstatytas tarptautinio eucharistinio kongreso parodoje Filadelfijoje V. Matulaitis

Klevelando "Grandinėlės" iškilusis šokėjas G. Neimanas atlieka liaudies šokį "Gaidys" Nuotr. J. Garlos

HAMILTON ONT

VYSK. M. VALANČIAUS LITUANISTINĖJE MOKYKLOJE 1976-77 mokslo metai prasidės rugsėjo 11 d. Šv. Juozapo mokyklos patalpose (kur ir praėjusiais metais buvo) Locke ir Herkimer gatvių kampe). Pamokų pradžia — 9.30 v.r., pabaiga — 1 v.p.p. Pirmąją dieną mokiniai paleidžiami 12 v.. Prašomi visi tėvai savo mokyklinio amžiaus vaikus atsiųsti į mokyklą. **Vedėjas**

ALINA ŽILVITIENĖ, sėkmingai baigė su garbės pažymiais McMaster universitete penkerių metų kursą ir gavo bankininkės specialybės diplomą "Fellow of the Institute of Canadian Bankers Degree". Būvo paskirta į Oakvillę banko vedėjos pareigoms, kur išbuvo daugiau kaip metus. Šiuo metu yra atkelta į didesnį Hamiltono skyrių tom pačiom pareigom (kuriame gi banke? Red.). Rugpjūčio pabaigoje su savo vyru išvyko trim savaitėm atostogų į P. Ameriką, kur žada aplankyti 4-5 valstybes. **B. A.**

FILMAS IŠ NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS gyvenimo bus rodomas rugsėjo 19 d. tuoj po 11 v. Mišių AV parapijos salėje. Ramovėnai kviečia visus hamiltoniečius ir apylinkės lietuvius, ypač už Lietuvos ribų užaugusį jaunimą, atvykti ir pasigrožėti mūsų tėvų žemės gražiais vaizdais, kariuomenės paradu, tautine olimpiada, studentų ir šaulių paradais, Lietuvos kariuomenės įžygiavimu į Vilnių ir kt. nepriklausomos Lietuvos gyvenimo įvykiais. Ramovėnai prašo nevėluoti, nes filmas bus rodomas tuoj po Mišių, t.y. apie 12 v.p.p.

LIETUVOS KARIUOMENĖS šventę šiemet rengia ramovėnai kartu su mergaičių choro "Aidas" tėvų komitetu lapkričio 27 d. Jaunimo Centre. Po trumpos oficialios dalies meninę programą atliks Klevelando ramovėnų choras. Sekmadienį, lapkričio 28, AV parapijos šventovėje bus iškilmingos Mišios, kurių metu giedos svečiai iš Klevelando. **K. B.**

KLEVELANDO "GRANDINĖLĖS" KONCERTAS, rengiamas "Aido" rėmėjų komiteto, įvyks rugsėjo 26, sekmadienį, 3 v.p.p., Mohawk College auditorijoje. "Grandinėlė" į Hamiltoną atvyksta su visai nauja programa ir nauja apranga. Todėl hamiltoniečiams ir visų apylinkių lietuviams bus gera proga pasigrožėti "Grandinėlės" tautiniais šokiais. "Grandinėlė" yra tuo įdomi, kad ji duoda visą pynę šokių, sujungtų į vieną gražų spektaklį. Tai viena populiariausių S. Amerikos tautinių šokių grupė, susilaukusi gražaus įvertinimo iš lietuvių ir angliškos spaudos. Prof. Vladas Jakubėnas po koncerto š.m. kovo 27 d. Čikagoje rašė kultūriniame "Draugo" priede: "Grandinėlė" vargu ar turi sau konkurentų. "Grandinėlės" pasirodymas nėra vien tautinių šokių eilė. Tai lyg besivystantis spektaklis, vis atnešąs kažką naujo, plėtojąs kažkokią kūrybinę mintį. "Grandinėlės" šokėjai, aišku, nėra profesijonalai, bet bendras spektaklio planas kvepia kažkokiu profesijonaliniu platumu, linijų ryškumu, masinių judėjimų planingumu". Tokią "Grandinėlę" mes turėsime progos pamatyti rugsėjo 26 d. Mohawk College auditorijos scenoje. Bilietai jau platinami. Visos vietos numeruotos. Bilietus jau dabar galima įsigyti pas rėmėjų komiteto iždi. J. Stankų, 121 Rothsay Ave., Hamilton, Ont. L8M 3G3, tel. 545-5432. Bilietų kainos: $5, $4, $3, studentams, vaikams ir pensininkams— $4, $3, $2. Bilietai taip pat bus platinami sekmadieniais po pamaldų parapijos salėje. Rengėjai kviečia visus lietuvius dalyvauti ir pasikviesti savo kaimynus kitataučius.

CHORAS "AIDAS" po vasaros atostogų rugsėjo 12 d. po 10 v. pamaldų Jaunimo Centre pradės repeticijas. Visos buvusios choristės kviečiamos dalyvauti šioje pirmoje repeticijoje. Taip pat yra kviečiamos naujos mergaitės įsijungti į "Aido" eiles. Pirmas "Aido" išvažiavimas — Lietuvių Diena Montrealyje. Todėl repeticijų lankymas būtinas — reikia pasiruošti Lietuvių Dienos koncerto programai. Taip pat "Aidas" yra pakviestas koncertuoti į Worcester, Mass. spalio 30 d., o lapkričio 6 d. Hamiltone metiniame Šalpos Fondo vajaus užbaigimo ir abiturientų baliuje atlikti dalį meninės programos. Vasario 5 d. "Aidas" yra sutikęs dainuoti "TŽ" baliuje Anapilyje. Šiems visiems koncertams "Aidas" turi tinkamai pasiruošti. Repeticijų lankymas privalomas kiekvienai choristei. Laikas "Aidui" jau pradėti ruoštis išvykai į P. Ameriką. Tėveliai yra prašomi savo dukroms paaiškinti bei priminti, kad repeticijos prasidės rugsėjo 12 d. po 10 v. pamaldų Jaunimo Centre. Visais choro "Aidas" reikalais prašome kreiptis repeticijų metu į choro vadovą sol. V. Verikaitį arba skambinti choro administratoriui tel. 549-5372.

SKULPT. PR. BALTUONIO medžio šaknų paroda įvyks š.m. spalio 30-31 d.d. Jaunimo Centre. Šią parodą globoja "Aido" rėmėjų komitetas. **J. P.**

Sudbury, Ontario

GEGUŽINĖ. Rugsėjo 5, sekmadienį, 1.30 v.p.p., Medžiotojų ir Žūklautojų Klubas "Geležinis Vilkas" ruošia didelę gegužinę Viktoro Gudriūno vasarvietėj su šiltais pietumis ir įvairiais gėrimais. Bus įvairi programa. Maloniai kviečiami visi Sudburio ir apylinkės lietuviai gausiai dalyvauti ir atsivežti svečių.

DAUG SVEČIŲ iš arti ir toli šiemet aplankė Sudburyje savo gimines bei pažįstamus. Pas P. G. Petrėnus div savaites atostogavo S. S. Slavickai iš Australijos; R. D. Slavickas su žmona iš Wellando, kur dirba savo profesijoj kaip Hydro viršininkas; kun. Jonas Kidykas, SJ, V. Staškevičius iš Klevelando, P. M. Mikštai iš Detroito, J. R. Urbonai su šeima iš Ročesterio, S. B. Prakapai, p.p. Pajaujai su šeimomis iš Toronto, J. Kasperiūnas iš Kalgario, Gražina Kasperiūnaitė iš Edmontono, P. A. Kraujeliai iš Floridos ir daugelis kitų. **K. A. S.**

LSST MAIRONIO KUOPA rugsėjo 11, šeštadienį, švenčia įsisteigimo metines. Ta proga bus šventinama kuopos vėliava ir minima Tautos šventė. Programoje: koncertinė dalis (Danguolė, Erikas Rotkiai, A. Kusinskis), trumpas linksmas vaidinimas, tautiniai šokiai ir bendra vakarienė-banketas. Bus šokiai, geras orkestras, turtingas bufetas. Dalyvaus daug šaulių — svečių iš Kanados, taip pat tikimasi jų ir iš JAV. Vėliavos šventinimas ir Tautos šventės paminėjimas įvyks 130 Frood Rd., ukrainiečių salėje, 6 v.v. punktualiai. Įėjimo mokestis: $4 asmeniui, $2 pensininkams ir studentams, mokyklinio amžiaus vaikams — nemokamas. Vakarienė-banketas — $3.

Nuoširdžiai kviečiame visus tautiečius kaip anksčiau buvome, taip ir dabar būti vieningais bei solidariais, remti mūsų tautinės laisvės reikalus, dalyvauti šaulių kuopos metinėse ir Tautos šventės minėjime.

Valdyba

Mėsos ir puikūs dešros gaminiai
Skanėstai kiekvieno skoniui
R. Denninger Ltd.
284 KING STREET E., HAMILTON — 528-8468
740 UPPER JAMES ST., HAMILTON — 389-4113
• GUELPH LINE prie PROSPECT, • BURLINGTON — 639-0510 • LLOYD D. JACKSON SQUARE, • HAMILTON — 525-9641

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje
įsikūręs nuosavuose namuose —
Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas
830 Main Street East, telefonas 544-7125
"TALKA"
Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.
Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Kapitalas — virš $7.000.000.
MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santaupas 8½%
term. depozitus 1 m. 9½%
IMAME UŽ:
asmenines paskolas 12%
nekiln. turto pask. 11%

St. Catharines, Ont.

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS įvyks rugpjūčio 12 d., tuoj po pamaldų, pranciškonų vienuolyno patalpose. Bus vietinio pobūdžio neilga programėlė, užkandžiai, pagaminti mūsų moterų valdybos. Kai Tautos šventės minėjimai kitur išeina lyg ir iš mados, tai St. Catharinėje ši diena visad paminima. Jau pats lietuvių ta proga pabendravimas vieną kitą valandą yra svarbus dalykas tautiniu atžvilgiu. Tad susirinkime tą dieną visi, kas galime.

ATOSTOGAVO vieną savaitę buvęs ilgametis šio krašto klebonas kun. Barnabas Mikalauskas. Tam tikslui M. S. Šetkai jam užleido savo vasarnamį istoriniame Niagara-On-The-Lake miestelyje.

"NEMUNO" ANSAMBLIS sparčiai ruošiasi tautinių šokių šventei Čikagoje. Tokiai mažai bendruomenei, kaip mūsų, ruošti nemažą skaičių jaunimo tokiam dalykui tikrai nėra lengva, todėl visi lietuviai, ypač tėvai, turėtų vadovams ateiti į pagalbą kuo tik galėdami.

NUGIRSTAS DVIEJŲ LIETUVIŲ pasikalbėjimas. Vienas: 5 doleriai Bendruomenės mokestis? Nesąmonė. Aš niekad jo nemokėsiu, nors neturiu kur dėti pinigų. Kitas: nemokėk, kai numirsi niekas tau nepirks nei gėlių, nei Mišių. Pirmasis tautietis giliai susimąsto. Ir tikrai: mūsų mirusieji užklojami gausiomis, brangiomis gėlėmis, retas kuris neužprašo Mišių.

M. S. ŠETKAI atostogavo S. A. Baltrukėnų vasarnamyje prie Milton ežero į vakarus nuo Akron, Ohio. Tai nuostabiai lietuviška gamta. Prie to ežero vasarnamius turi dr. A. Baltrukėnas ir dr. E. Lenkauskas, kuris turi ypatingai įdomius namus Klevelande. Baltrukėnai turi didelę vilą Floridoje prie pat Miami. Abu jautrūs ir duosnūs lietuvybės reikalams, o M. Lenkauskienė žinoma Amerikos lietuvių veikėja. Augina gražias šeimas.

NEBETOLI BENDRUOMENĖS VALDYBOS rinkimai. Baigianti savo kadenciją moterų valdyba visus nustebino svarbaus lietuvybės darbo atlikimu ir naujovėmis. Iždas ne tik nesumažėjo, bet dar padidėjo. Tuo keliu reikia eiti ir toliau. Niekas neprivalo atsisakyti metelius padirbti Lietuvai, ypač tos ir tie, kurie dar nebuvo ar buvo seniau valdybose.

Kor.

NIAGAROS PUSIASALIO Povilo Lukšio šaulių kuopos valdyba rugpjūčio 15 d. posėdyje paskyrė $75 tautinių šokių grupės "Nemunas" kelionei į taut. šokių šventę Čikagoje. Kadangi skautų organizacija mūsų kolonijoje yra daug pasidarbavusi, tai valdyba ir jai paskyrė $30. Nutarta surengti šaulių kuopos penkmečio minėjimą š.m. spalio 2 d. St. Catharines mieste (185 Bunting Rd., kur buvo rengiamos Joninės). Vėliau bus paskelbtos smulkesnės informacijos ir kelių nurodymai.

Sekretorius

London, Ontario

NE TIK IMTI, BET IR DUOTI! Spaudos baliui, įvykstančiam Padėkos Dienos savaitgalį, paruošti ir pravesti sudarytas plačios apimties komitetas. Į jį įeina tik sekcijų vadovai. Tačiau vien jų neužteks. Kai jie kreipsis į Tamstas, prašydami talkos ar paramos laimikiais (fantais) ar kuo kitu, būkite malonūs ir neatsisakykite jiems padėti. Juk spaudos išlaikymas nėra tik kaikurių asmenų ar kaikurių apylinkių pareiga, bet visų mūsų gyvybinis reikalas. Be lietuviškos spaudos apmirtų visa mūsų veikla. Tad jai paremti atvykite patys ir taip pat pasikvieskite į Londoną svečių: gera proga — ilgas savaitgalis!

Komitetas darys viską, kad Jūs nesigailėtumėt baliun atvykę ir tikrai smagioje nuotaikoje praleistumėt vakarą. Rengėjai laikosi principo, kad neužtenka tik pinigą iš svečių išpešti, bet jiems už tai reikia ir ką nors duoti, ką nors malonaus pateikti. Todėl numatoma įvairi ir labai nuotaikinga programa su pora stambių staigmenų. Malonėkite vis žvilgterti į "T. Žiburius", o vėliau ir į "N. Lietuvą", nes juose apie visą eigą stengsimės Jus informuoti. **D.E.**

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

LIETUVIŲ VETERINARIJOS GYDYTOJŲ DRAUGIJA išeivijoje rengia Kauno veterinarijos akademijos įsteigimo keturiasdešimtmečio minėjimą spalio 30 d. Čikagoje, Lietuvių Tautiniuose Namuose. Nemaža dalis buvusių profesorių ir auklėtinių gyvena išeivijoje. Minėjimas bus graži proga jiems susitikti ir pabendrauti.

ELENA JUCIŪTĖ, atsiminimų knygos "Pėdos mirties zonoje" autorė, po sunkios operacijos sveiksta Bostone. Jos adresas: 671 E. 8th St., So. Boston, Mass. 02127, USA.

FILATELISTŲ DRAUGIJA "LIETUVA" Čikagoje išleido suvenyrinius ženkliukus, skirtus tautinių šokių šventei. Ženkliukų piešinyje yra ant žemės rutulio šokanti šokėjų pora, pasipuošusi tautiniais drabužiais, o fone — būdinga Čikagos panorama ir Vilniaus Gedimino pilis tolumoje. Kiekvienas ženkliukas turi įrašytą skirtingą tautinio šokio pavadinimą.

ŽURNALISTĖ JŪRATĖ KAZICKAITĖ, kaip speciali Associated Press agentūros korespondentė, dalyvauja amerikiečių ekspedicijoje į Everesto kalną. Ekspedicija yra skirta JAV nepriklausomybės 200 metų sukakčiai.

BATUNO SURENGTAS septintasis baltiečių festivalis įvyko rugpjūčio 14 d. Long Island, N.Y., Franklin Square, Plattdeutsch Parke. Lietuviams jame atstovavo sol. Angelė Kiaušaitė, Rutgers universitetą baigusi muzikologė, studijas gilinusi Niujorko Hunter kolegijoje ir dainavusi keliose operose. Dainavimo ji dabar mokosi pas amerikietį kompoz. Richard Hundley. BATUNo pirmininku 1976-77 m. vėl buvo perrinktas Kęstutis K. Miklas.

SOVIETŲ KOMPARTIJOS VADOVAI į eucharistinį kongresą Filadelfijoje buvo išleidę ir tris Latvijos dvasiškius. Kongrese dalyvavo prel. Ludvigs Birkovs iš Liepojos, dekanas Alberts iš Prelji ir Rygos kunigų seminarijos prof. kun. Izidors Upenieks.

AUGŠTESNIOSIOS MARIJOS MOKYKLOS vedėja Čikagoje paskirta seselė Julija Šainauskaitė, rugpjūčio 16 d. atšventusi sidabrinį vienuoliško gyvenimo jubilėjų. Ji yra JAV lietuvaitė, kilusi iš Šv. Jurgio parapijos Čikagoje, kur tebegyvena jos motina. Doktoratą yra gavusi už disertaciją "Asmenybės bruožų ir vertybių pasikeitimas ankstyvajame vienuoliško gyvenimo formavimo laikotarpyje". Pastaruoju metu dirbo Loretto ligoninėje koordinatore ir psichologine patarėja.

ŠILUVOS MARIJOS KOPLYČIOS DEŠIMTMETIS Vašingtono N. Pr. Marijos bazilikoje bus paminėtas rugsėjo 12, sekmadienį, 3 v.p.p., kun. Kazimiero Pugevičiaus atnašaujamomis Mišiomis ir sukakčiai skirtu pamokslu. Dalyviai turės progą apžiūrėti baziliką ir pasivaišinti po iškilmių. Minėjimu rūpinasi iš Lietuvos vyčių ir ateitininkų sendraugių Vašingtone sudarytas komitetas. Jo vadovai — vyčių veikėja Eva Migonis ir ateitininkų sendraugių vicepirm. Jonas Vaitkus. Komitetas kviečia dalyvauti lietuvių parapijas ir organizacijas.

Brazilija

JAUNIMO KONGRESO rengėjų komitetas Sao Paulo mieste, padengęs visas išlaidas, turėjo 66.301.15 kruzeirų pelno. Posėdyje buvo nutarta 5.000 kruzeirų paskirti savaitraščio "Mūsų Lietuva" paramai, o 61.301,15 kruzeirų — jaunimo stovyklavietei įsigyti. Jos klausimas, svarstytas jau keliuose posėdžiuose, susilaukė pilno visų pritarimo. Jaunimui reikia stovyklavietės prie Sao Paulo stovykloms, suvažiavimams, studijų dienoms. Šia proga kilo mintis įsigyti šalia stovyklavietės ir lietuvišką sodybą seneliams, kurioje jie patys savo lėšomis pasistatytų namukus. Mirties atveju tokie nameliai liktų lietuviškos sodybos nuosavybe. Juos būtų galima parduoti kitiems arba juose apgyvendinti lėšų neturinčius senelius. Laisvalaikiu seneliai galėtų prižiūrėti jaunimo stovyklavietę, ypač kai ji bus tuščia. Stovyklų ir savaitgalių metu seneliai turėtų progą susitikti ir bendrauti su jaunimu. Žemė prie Sao Paulo miesto nėra brangi. Pvz. septynių su puse hektarų plotą 70 km nuo Sao Paulo galima įsigyti už 150.000 kruzeirų. Daugiau kaip trečdalį šios sumos jau padengia jaunimo stovyklavietei skirtas kongreso pelnas. Sodybos žeme turėtų pasirūpinti lietuvių organizacijos.

Australija

P. AUSTRALIJOS PAVERGTŲJŲ TAUTŲ KOMITETAS rugpjūčio 1 d. surengė gražų koncertą Adelaidės lenkų salėje. Įvadinį žodį tarė PT Komiteto pirm. T. Pasiczynsky. Australijos himną ir "Requiem" už žuvusius laisvės kovotojus sugiedojo jungtinis lietuvių ir latvių choras, diriguojamas K. Svenno. Šis choras taipgi latviškai atliko jų kompoz. A. Jurjanso kantatą "Tėvijai" su sol. Genovaite Vasiliauskiene ir pianiste Nemira Masiulyte. Paskaitą apie laisvės kovą bei pavergtųjų problemas skaitė J. Mikužis, lietuvių atstovas Pavergtųjų Tautų Komitete. Antrojoje koncerto dalyje dalyvavo lietuviai, latviai, estai, ukrainiečiai, lenkai, serbai ir vengrai, atlikdami tautinus šokius, liaudies ir solo dainas. "Lituania" choras, vadovaujamas G. Vasiliauskienės, padainavo J. Švedo "Linelį raunu", A. Bražinsko "Nemunėlį" ir A. Mikulskio "Pasėjau linelį". Jis taipgi dainomis palydėjo tautinius šokius "Audėjėlė", "Landytinis", "Aštuonytis". Šoko V. Neverausko vadovaujama "Žilvino" grupė, akompanavo A. Dumčiuvienė. Koncerto pabaigoje priimta bendra rezoliucija, prašanti laisvąsias pasaulio tautas bei jų vyriausybes, spaudą ir tarptautines organizacijas remti pavergtąsias tautas jų kovoje už laisvę. Pasaulis turi pasmerkti Sovietų Sąjungos įvykdytą svetimų žetimų žemių užgrobimą, daryti spaudimą komunizmo vadams, kad jie gerbtų žmogaus teises, suteiktų amnestiją politiniams kaliniams ir leistų laisvą savo likimo apsprendimą pavergtosioms tautoms.

SOCIALINĖS GLOBOS MOTERŲ DRAUGIJA visą rugpjūčio mėnesį Melburne rinko dėvėtus drabužius Punsko srities lietuviams.

Britanija

KUN. DR. J. VAIŠNORA, MIC, aplankė Londono lietuvius. Šv. Kazimiero parapijoje jis atnašavo Mišias, pasakė pamokslą, o po pamaldų svetainėje kalbėjo apie aktualius dabartinės lietuviškos veiklos klausimus. Su klebonu kun. J. Sakevičiumi, MIC, jis taipgi nuvyko į Lietuvių Sodybą, dalyvavo Britanijos lietuvių skautų stovyklos atidaryme.

PERNAI BRITANIJOS LIETUVIAI buvo suorganizavę ekskursiją į Šventųjų Metų iškilmes Romoje. Didžioji ekskursantų dalis betgi buvo sulaikyta Romos aerodrome ir sekančių lėktuvų gražinta Britanijon, nes Italijoje tada viešėjo Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministeris A. Gromyka. Policijai buvo įsakyta neįsileisti tokių asmenų iš R. Europos, kurie dar neturi savo gyvenamųjų kraštų pilietybės. Šis įvykis nuskambėjo Britanijos spaudoje, o ekskursijos rengėjai pareikalavo grąžinti padarytus nuostolius. Italijos vyriausybė dabar juos jau grąžino ir kartu atsiprašė už įvykusį nesusipratimą.

Prancūzija

"EUROPOS LIETUVIO" pranešimu, liepos 18 d. Paryžiuje nuo gastroliavusios lietuvių grupės atsiskyrė bosas Ričardas Daunoras, Tulūzos tarptautinio konkurso laureato sol. Vacio Daunoro jauniausias brolis. Jis nebuvo nuolatinis gastroliavusio ansamblio narys, o tik paskirtas jam sustiprinti. Ansamblis išskrido Maskvon, R. Daunoras liko Paryžiuje. Prancūzijoje apsigyveno ir jauna dramos aktorė Krištolaitytė, ištekėjusi už lietuvių kalbą studijuojančio prancūzo Jean Pierre Herman. Jai buvo duotas oficialus leidimas išvykti iš okupuotos Lietuvos. Viešnia jau dalyvavo Europos lietuvių studijų savaitės programoje.

ŽYMUSIS DIENRAŠTIS "Le Figaro" liepos 27 d. išspausdino reportažą apie sovietų okupuotą Lietuvą: "Lithuanie: foyer de contestation" (Lietuva — kovos židinys). Reportažą parašė Vilniuje lankęsis korespondentas Gerard Nirascou. Jis ypač pabrėžė lietuvių priešinimąsi rusinimui ir pažymėjo, kad rusų kalba ten vadinama "partijos kalba". Rusų Lietuvoje esama 9%, o lietuvių 35% supranta rusiškai. Korespondentas trumpai atpasakoja S. Kudirkos (truputį klaidingai), R. Kalantos įvykius, katalikų memorandumą gen. JT sekretoriui, mini pogrindinę spaudą, kovą už religijos laisvę ir išeivijos reikšmę. Lietuviai esą palaiko glaudžius santykius su Lenkija, naudojasi jos gaminiais, literatūra, radiju ir televizija. Rusai esą stengiasi nuslėpti Lietuvos okupaciją, bet nevykusiai. Be šio rašinio, išspausdinta ir recenzija veikalo "Lituanie, terre de foi, terre des croix" (Lietuva — tikėjimo ir kryžių šalis), kurį parašė André Martin.

Vokietija

SILPNAI LIETUVIŠKAI KALBANTIEMS JAUNUOLIAMS šį rudenį organizuojami korespondenciniai lietuvių kalbos kursai. Kursantus registruoja ir išsiuntinėtų anketų laukia M. Šiušelis, Schloss Rennhof, 6840 Lampertheim - Huettenfeld. Mokymosi medžiaga bus siunčiama kas dvi savaitės. Uždavinių lapą kursantai grąžins kursų vedėjui po savaitės ir jį, jau ištaisytą, gaus su sekančia medžiagos siunta. Registracijos mokestis — 5 DM. Per metus taipgi bus paruošti keturi biuleteniai vokiečių kalba, supažindintys lietuviškai nekalbantį jaunimą su Lietuvos istorija, geografija, tautosaka ir lietuvių išeivija. Tikimasi, kad lietuvių kalbos kursais susidomės ypač tų apylinkių tėvai, kur nėra lietuviškų šeštadieninių mokyklų jų vaikams. Visoje V. Vokietijoje veikia tik penkios šeštadieninės lietuvių mokyklos, o vaikų stovykla surengiama kartą į metus.

DIENRAŠTIS "BILD" rugpjūčio 3 d. paskelbė pranešimą apie 24 Lietuvoje prie Šventosios rastus gintaro gabalus. Jų svoris — nuo pusantro iki trijų kilogramų. Radinio vertę sustiprina tuose gabaluose užkonservuoti vabzdžiai, lapai ir gėlės nuo 60 iki 80 milijonų metų senumo.

ANNABERGO KOPLYČIOJE liepos 10 d. įvyko Bronės ir Armino Lipšių jungtuvės, patvirtinusios jų civilinę santuoką prieš dešimt metų Minske. Kadangi Arminas yra evangelikas, o Bronė katalikė, jų santuoką palaimino ev. kun. J. Urdzė ir kun. A. Bernatonis. Santuoka buvo užbaigta tradicinėmis lietuviškomis vestuvėmis su piršlio teismu .

A.a. prof. Antano Ramūno-Paplausko portretas, pieštas dail. V. K. Jonyno, laikomas Otavos universitete, kur velionis ilgus metus dėstė pedagoginius mokslus ir vadovavo lyginamosios pedagogikos institutui

Ramūnas - pilnutinio žmogaus ugdytojas

Jo mirties dvejų metų sukakčiai paminėti

Ot, kad taip pakilus
Į erdvių platybes,
Į galaktikų kelius
Ir į Paukščių Taką!
. . . . . .
Ten sveikinsim
Tekančių saulių rytą
Ir sudėsim šventą himną
Amžinai jaunystei.

Žvaigždžių sonata, 1973 m.

Šiais žodžiais, lyg nujausdamas savo mirtį, dr. A. Ramūnas kalbėjo viename iš savo paskutinių eilėraščių. Tai žodžiai žmogaus, kuriam mirtis reiškė tik žmogaus fizinės būtybės pabaigą. Siela jam buvo ne tik nemirtinga, bet ir amžinai jauna. Jei čia, žemėje, jam švietė tik viena saulė, tai tenai, amžinybėje, jam švies šimtai saulių. Tai filosofija žmogaus, kuris giliai tikėjo į sielos galią žmogaus gyvenime. Būdamas veržlus ir sąmoningas krikščionis, A. Ramūnas stengėsi kiekviena proga iškelti krikščioniškos filosofijos reikšmę pilnutinio žmogaus išsivystyme. Pavyzdžiui, vienoje iš savo paskutinių paskaitų A. Ramūnas šitaip kalbėjo:

"... pilnutinis žmogus yra keturių dimensijų padaras ir todėl jo išvystymui reikalingos keturios aplinkos. Pirmiausia, pilnutinis žmogus yra fizinė būtybė, todėl jam reikalinga ekonominė aplinka. Pilnutinis žmogus yra ir protinė būtybė, reikalaujanti kultūrinės aplinkos. Kadangi pilnutinis žmogus yra ir elgsenos būtybė (behavioral being), todėl jis turi gyventi bendruomenės aplinkoje. Galiausiai žmogus kaip egzistencinė būtybė—veržli, nuolat besistengianti nugalėti mirtį ir trokštanti nemirtingumo — yra reikalingas ketvirtos, būtent, religinės aplinkos. Ši religinė aplinka yra ne tik integruota, bet ir integruojanti, t.y. ji sujungia visas kitas aplinkas į vieną visumą, tuo padarydama žmogų pilnutiniu žmogumi" (paskaita, skaityta 1973 m. tarptautinėje pedagogų konferencijoje Tokijo mieste).

Ši pilnutinio žmogaus sąvoka A. Ramūnui buvo pagrindas, ant kurio jis statė savo pedagoginio auklėjimo idėją. Jeigu pilnutinis žmogus yra ketveriopa būtybė, tai mokytojo uždavinys yra ugdyti jaunuolį visose keturiose jo būtybės sferose. Gi pati mokymo - auklėjimo eiga susideda irgi iš keturių etapų: informacijos, formacijos, reformacijos ir transformacijos.

Šią A. Ramūno teoriją labai vaizdžiai išaiškino Čikagos universiteto profesorius dr. Vytenis Damušis. Jis, kalbėdamas Otavoje dr. A. Ramūno mirties dvejų metų sukakties minėjime, šitaip aptarė tuos keturis etapus.

Informacijos veiksnys remiasi auklėtiniui duodamų faktų ir duomenų įsisavinimu. Tai reikalingas, bet nepakankamas auklėjimo aspektas... Auklėtinis turi faktus sujungti ir juos apvaldyti, apie juos galvodamas bei juos abstrakčiai naudodamas. Tai jau antras veiksnys — formacija. Bet ir formacija negali užtikrinti, kad auklėjimo procesas yra užbaigtas. Auklėjimas reikalauja ir reformacijos. Jeigu principai yra išmokti ir pažinimai suformuoti, tai tolimesnis auklėjimo etapas turi pasireikšti auklėtinio elgsenos (behavioristiniu) pasikeitimu. Jeigu elgsena nėra paveikta abstrakčių ir naujų faktų mokymusi, tai reiškia, kad pirmieji du etapai (t.y. informacijos ir formacijos) nepasiekė savo tikslo.

Pagaliau prieiname prie ketvirto etapo — transformacijos. Šis etapas ypatingai paryškina ir išaiškina A. Ramūno humanistines pažiūras. Jame auklėtinis imasi vaidmens būti savo paties mokytoju. Kai jis jau sugeba jieškoti naujos informacijos, savarankiškai vertinti faktus ir veikti remiantis tais sprendimais, — įvyksta transformacija ir tuo būdu auklėjimas realizuojasi.

Kalbėdamas pedagogų konferencijoje Tokijo mieste, A. Ramūnas didelį dėmesį skyrė mokytojo - auklėtojo vaidmeniui. Tikrą mokytoją jis palygino su gydytoju. Kaip gydytojas pasidaro ligoniui nebereikalingas, kai jo liga tampa pagydyta, taip ir mokytojas įrodo savo pasiektą tikslą, kai jo auklėtinis pasiekia transformacijos etapą, t.y. tampa savo paties mokytoju.

Negana to — mokytojas yra ne technikas, bet menininkas, nes mokymas yra ne kas kita kaip kūrybiškas savęs išreiškimo aktas. Tikras mokytojas yra tas, kuris sugeba atrasti ir išvystyti auklėtinio potencialą iki maksimumo.

Kadangi auklėjimas ir auklėjimasis yra glaudžiai susiję, dr. A. Ramūnas tuo klausimu sukūrė sekančią aptartį: auklėjimas yra pilnutinio žmogaus vystymasis kūrybiškame ryšyje su visa aplinka. Tik tas, kuris suteikia auklėtiniui šią galimybę bendrauti su visais jo aplinkos aspektais arba paruošia mokinį įvairių aplinkų stebėjimui, yra vertas mokytojo - auklėtojo vardo.

Svarbiausia A. Ramūno tezė — tai prielaida, kad žmogus yra pajėgus asmeniniam augimui ir savęs tobulinimui, t.y. jis gali būti savo gyvenimo kalviu. Tokiu būdu prieiname prie išvados, kad auklėjimas ir gyvenimas yra sinonimai, arba kitais žodžiais — auklėjimas tampa gyvenimo centru. Kadangi pilnutinis gyvenimas susidaro iš keturių aplinkų, todėl dr. A. Ramūno sukurta keturių dimensijų teorija (t.y. žmogaus fiziniai, intelektualiniai, socialiniai ir moraliniai - dvasiniai aspektai) pasidaro labai svarbus dalykas pilnutinio žmogaus brendime. Svarbiausias betgi aspektas yra moralinis - dvasinis. Todėl tas, kuris nepajėgia šio aspekto pilnai išugdyti, niekados nesugebės kurti himnų apie "amžiną jaunystę".

Dr. A. Ramūno mirtis buvo didelis nuostolis Otavos universitetui, kur jis pedagogikos fakulteto rėmuose 1954 m. įsteigė (ir iki pat savo mirties jam vadovavo) pirmąjį Kanados lyginamosios pedagogikos centrą (po jo mirties dr. Marija Ramūnienė buvo paskirta to centro "Honorary Chairman"). Dr. A. Ramūno pasigenda jo buvę studentai ir po visą pasaulį išsisklaidę jo kolegos. Vienas iš jų yra žydų kilmės pedagogas Joseph Katz, kuris savo "In memoriam" straipsnyje, skirtame dr. A. Ramūno pagerbimui ("Canadian and International Education" žurnale) citavo paties dr. A. Ramūno mintį: "Pagrindinė pasaulinės taikos ir pasaulinio susigerinimo idėja yra paslėpta laisvės, lygybės ir brolybės ideale. Šitas idealas turi apimti visus žmones ir visas tautas, nežiūrint į tai, ar jos didelės ar mažos, turtingos ar neturtingos, vakarų ar rytų, šiaurės ar pietų, baltos ar spalvotos, išsivysčiusios ar tebesivystančios. Ex omnibus unum — iš visų vienas". J. Katz užbaigia savo straipsnį kita dr. A. Ramūno citata, kurioje jis kalba apie Žmogaus Miesto statymą. Miesto, kuris atspindėtų Dievo Miesto amžiną tiesą ir visas jo vertybes.

Įvertindama dr. A. Ramūno įnašą į įvairių mokslų sritis, garsiojo Cambridge universiteto vadovybė jam suteikė (post mortem) "Man of Achievement" vardą. Tai yra visų jo darbų ir idėjų garbingas apvainikavimas.

(Pagal dr. Vytenio Damušio paskaitos mintis paruošė **V. P.**)

"Lithuanians in America"

Vytauto Širvydo pastabos apie dr. A. Kučo veikalą ir jo recenzijas

Be mano recenzijos anglų kalba "Vienybėje" 1975. XI. 1 ir "Tėvynėje" 1976. II. 27, J. Jakšto "Tėviškės Žiburiuose" 1976. VI. 3-10-17, kiek man žinoma, yra lietuvių kalba antroji, gvildenanti dr. A. Kučo veikalą "Lithuanians in America" ("Encyclopedia Lituanica" leidinys, 1975). Pirmoji recenzija buvo parašyta kun. dr. Viktoro Gidžiūno, OFM, "Aiduose" 1976 m. 4 nr.

Suteikęs man garbės būti "neginčijamu Amerikos lietuvių praeities žinovu", mano recenziją "Vienybėje" J. Jakštas apibūdina kaip ilgą "negailestingos kritikos" straipsnį "su nevalyvia antrašte ir dar labiau nevalyviu turiniu", nors pavyzdėlių šiam nevalyvumui nepateikia nė vieno.

Iškėlęs dr. A. Kučo veikale eilę trūkumų, J. Jakštas sutinka su manim, kad IV veikalo dalis yra pasakojimas (story), bet aš linkęs visą veikalą vadinti pasakojimu.

J. Jakštas sako: "Veikalas nėra visuotinė Amerikos lietuvių istorija, kurioje visa bendruomenė būtų laikoma vienetu, o visos grupės, susivienijimai, draugijos, asmenys ir darbai būtų lygiai paisomi ir vaizduojami. Kaip lietuviai, visi turėtų būti lietuvių istoriko tyrinėjimo objektu".

Savo recenzijoj sakiau, kad dr. A. Kučo veikalas Amerikos lietuvius tartum skirsto Hollywood filmų grupėmis — "Cops and Robbers", kur "gerieji" yra katalikai, o "unpersons" yra visoki "istai". Recenzijoje "Tėvynėje" iškėliau, kad ypač "pasakiški" yra autoriaus pasakojimai apie susivienijimus, kurie suklaidino ir "Aidų" recenzentą teigti: "Čia sužinome, kad seniausia centrinė organizacija yra Lietuvių Katalikų Susivienijimas Amerikoje, įkurta 1886 m." Leidinys "Charter, Constitution and By-Laws of the Lithuanian R.C. Alliance of America", 1958 metų laida, skelbia, kad "Susivienyjimas Lietuvių Rymo Katalikų Amerikoje" 1905 m. gruodžio 8 d. įteikė prašymą "To the Honorable the Judges of the Court of Common Pleas of Luzerne County", inkorporuoti šį susivienijimą pagal Pensilvanijos 1874 m. įstatymą. Prašymas buvo patenkintas 1906 m. sausio 6 d.

Recenzijoje, išspausdintoje "Vienybėje", stabtelėjau ties dr. A. Kučo pažiūra į šį laikraštį. J. Jakštas sako: "Dėstant tikrai istoriškai Amerikos lietuvių spaudos apžvalgą XX šimtmečio, būtų tikę pradėti nuo "Vienybės Lietuvninkų" jau vien dėlto, kad tai seniausias laikraštis, ėjęs per 90 metų ir pasiekęs dabartį. Laikraštis turėjo redaktorius žymius veikėjus . . . "Vienybei" derėjo skirti platesnę apžvalgą nei "Draugui", "Dirvai" ar "Lietuvai".

Dr. A. Kučas "Vienybės" praeitį praėjo tylomis, pareikšdamas: "In recent years Vienybė has alienated itself from the great majority of the Lithuanian public by the seeming endorsement of collaboration with the Soviet occupants of Lithuania". Šiam teigimui dr. A. Kučas faktų nepateikė, kaip J. Jakštas jų nepateikė mano recenzijos "nevalyvumui" parodyti. Beje, antraštę tai recenzijai ėmiau iš anglo poeto Coleridge poemos "The Ancient Mariner: "Water, water everywhere, not a drop to drink". Mano nuomone, dr. Kučo veikalo vandenynuose maža ko tikrai atsigerti.

J. Jakštas teigia, kad J. Šliūpo "Lietuviškajam Balsui" leisti buvo įsteigta 1885 m. "Tėvynės Mylėtojų Draugija". Tikrovėje buvo įsteigta "Lietuvos Mylėtojų Draugija" (Liet. Enc. XVI, p. 138). Tėvynės mylėtojų buvo visai kita Amerikos lietuvių draugija, įsteigta 1896 m. leisti knygoms ir joms siųsti Lietuvon. Dr. A. Kučas, atrodo, ir šiuo atveju bus suklaidinęs "Aidų" recenzentą kun. dr. V. Gidžiūną, OFM, kuris sako: "Savo ekstremistinei ideologijai skleisti 1896 m. J. Šliūpas buvo įkūręs kultūrinę Tėvynės mylėtojų draugiją, išleidusią nemaža knygų". Lietuvių Enciklopedija rašo: "Tėvynės mylėtojų draugija, nepartinė liberalinės krypties švietimo draugija, įsteigta 1896. XI. 24 JAV. Jos steigimo mintį iškėlė Vienybėje Lietuvninkų (nr. 25) T. Astramskas, ragindamas šelpti Lietuvą knygomis".

J. Jakštas štai kaip pasveria Mykolo Tvarausko ir Jono Šliūpo Niujorke leistą "Uniją" 1884. X. 26—1885. IV. 25: "Buvo pirmas tautinis laikraštis Amerikoje, tikras "Aušros" pakaitas". Teisingesnį apibūdinimą randame Liet. Eiciklopedijoje: "Vardas buvo parinktas simbolizuoti siekiamą vienybę su lenkais (XXXII, p. 222). "Aušros" programoje, rodos, tokio siekimo nebūta.

Pats J. Šliūpas "Uniją" šitaip vertino: "Unija yra margas laikraštis iš priežasties mainikavimosi rėdytojų Šliūpo ir Tvarausko. Šliūpo raštai, vieni, buvo nesuprasti skaitytojų ("Apie žmogišką kalbą", "Apie gyvastį") ir likosi neužbaigti, kiti gi padarė didoką sujudimą tarp lietuvių Amerikoje (Nauja sėkla, Malda lietuvninkų, Jo pasakos, Mes ir neprašyti svečiai, Kas yr' mano, Baidyklė ir viltis, Genys margas, svietas dar margesnis, Mokslas, Pagalba vargdienio ir kiti). Unija įkrėtė dirvą dėl Lietuviško Balso". ("Lietuviszki Rasztai ir Rasztininkai", Tilžė, 1890, p. 226).

Jei nenorima suteikti J. Šliūpo "Lietuviškajam Balsui" "Aušros" pakaito garbės, ją tiktų atiduoti "Vienybei Lietuvninkų", ypač po 1890 m., kai redaguoti paėmė aušrininkas Juozas Andziulaitis - Kalnėnas, kuriam turinio ištobulinimą pripažįsta ir dr. A. Kučas.

Šviesos ir tamsos sūnų kovų pasakojimais perpintas dr. A. Kučo veikalas, aišku, turi ir vykusių puslapių, kurie daro garbės autoriui kaip istorikui. Tačiau jų nėra tiek, kad veikalas virstų tikru informacijų ir tautinės savigarbos įkvėpimo šaltiniu mūsų čiagimiams. Kaip pirmutinio tokio veikalo anglų kalba autorius privalėjo giliau suprasti dalyko svarbą.

Įdomu, kad ir "Aidų" recenzentas kun. dr. Vikt. Gidžiūnas, OFM, mano, jog autorius privalėjęs "medžiagą logiškai ir chronologiškai disponuoti", o to "daug kur veikale, ypač paskutinėje dalyje, trūksta". Autorius nepakankamai išryškinęs naujosios ateivijos atsiradimą, kuri turinti "daug kur specifinį veidą ir veiklą". Iš veikalo esą sunku suprasti, kaip ir kodėl ši išeivija čia atsirado. Ji suplakta su senąja išeivija. Taip pat JAV lietuvių ryšiai su nepriklausoma Lietuva liko nepakankamai išryškinti.

Vyt. Širvydas

Nauja mokymo priemonė

V. MATULAITIS

Toronto mieste esantys lituanistiniai kursai yra Toronto miesto švietimo vadybos žinioje. Ji moka kursų mokytojams algas, duoda patalpas bei pagelbsti mokslo priemonėmis. Šių metų vasarą programos departamento vedėjas p. Ruthledge ir moderniųjų (ne anglų ar prancūzų) kalbų patarėja p-lė Lidi pakvietė A. Rinkūną ir G. Paulionienę sudaryti lituanistiniams kursams darbo sąsiuvinius. Jie per dvi savaites paruošė du darbų sąsiuvinius fonetikai ir morfologijai.

Šie sąsiuviniai paruošti augštesniesiems lituanistiniams kursams. Juose detaliau išdėstomi labiau trūkstami praktiniai dalykai tiems mokiniams, kurie jau yra susipažinę su lietuvių kalbos gramatika. Pirmajame sąsiuvinyje per 12 pamokų (33 psl.) nagrinėjami ilgieji, trumpieji, kiętieji ir minkštieji garsai bei dvibalsiai ir kaikurios rašybos taisyklės. Rečiau vartojami lietuviški žodžiai yra paaiškinami angliškai. Kaikurie žodžiai galėjo būti pakeisti dažniau vartojamais žodžiais, pvz. čardašas, kuris net nėra paaiškintas.

Šiuos pratimų sąsiuvinius galėtų naudoti ir kitur veikiantys lituanistiniai kursai. Mokiniai, paruošę šio sąsiuvinio pratimus, žymiai geriau susipažintų su sunkiau įsimenamais lietuviškais žodžiais.

Atrodo, kad vėliau bus ruošiami ir žemesnių (mažiau mokantiems) klasių lituanistinių kursų studentams darbo sąsiuviniai. Į šias klases galės ateiti ir visai nemokantys lietuviškai. Taip pageidauja miesto švietimo vadyba.

Norintieji plačiau susipažinti su šiais darbo sąsiuviniais, galėtų kreiptis į autorių.

A. Rinkūnas, LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI vyresnėms klasėms, I dalis — fonetika (Lithuanian Language Workbook for senior grades). Board of Education for the City of Toronto. 1976, p. 35.

Atsiųsta paminėti

Bronis J. Kaslas, Dr. Jur. of the University of Strasbourg (France), THE BALTIC NATIONS — THE QUEST FOR REGIONAL INTEGRATION AND POLITICAL LIBERTY. 320 psl. kietais viršeliais. Kaina $12. Išleido 1976 m. Euramerica Press, 381 N. Main St., Pittston, Pa. 18640, USA.

TĖVYNĖS SARGAS, nr. 1(35), 1976 m., politikos ir socialinių mokslų žurnalas, leidžiamas Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos. Su šiuo numeriu "TS" redagavimą perėmė Petras Maldeikis. Numerio kaina — $3. Gaunamas pas administratorių A. Balčytį, 6819 So. Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60629, USA.

Grakščios bus šokėjos tautinių šokių šventėje Čikagoje š.m. rugsėjo 5 d. Nuotraukoje — lietuvaitė Linelių šokyje Nuotr. O. Burzdžiaus

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

"SANTAROS - ŠVIESOS" XXIII SUVAŽIAVIMAS rugsėjo 9-12 d.d. Taboro Farmoje, Sodus, Mich., bus pradėtas pokalbiu su Aušra-Marija Jurašiene. Didžiąją programos dalį sudaro paskaitos: Juozo Kazlo — "Vokiečiai emigrantai iš Sovietų Sąjungos — mūsų broliai", Romo Misiūno — "Lietuvis Lenkijoje ir Lenkijos lietuviai", "Jėgų balansas Baltijos jūros erdvėje XVIII amžiuje", Rimvydo Šilbajorio — "Balys Sruoga ir simbolistai", Kęstučio Girniaus — "Šis bei tas apie dabarties moralės filosofiją", dailininkų Prano Lapės ir Vlado Žiliaus — "Dailė dabartinėje Lietuvoje", Henriko Nagio — "Trisdešimt metų nuo 'Žemės' antologijos", A. M. Jurašienės — "V. Mykolaitis-Putinas, K. Boruta ir J. Kėkštas prisiminimų šviesoje", Vinco Trumpos — "Justino Marcinkevičiaus dramų Lietuva". Programą papildys Juozo Kėkšto žodis, Joseph Brodsky paskaita, Liūto Mockūno vadovaujamas simpoziumas "Kritiniai žvilgsniai į liberalinę spaudą išeivijoje", solistų Nerijos Linkevičiūtės ir Bernardo Prapuolenio duetų koncertas, literatūros vakaras, kuriame dalyvaus: Joseph Brodsky, Liūnė Sutema, Kostas Ostrauskas, Henrikas Nagys, Marius Katiliškis, Živilė Bilaišytė ir Juozas Kėkštas. Be to, bus organizacinis posėdis, meno paroda, skaidrių rodymas.

SOL. GINOS ČAPKAUSKIENĖS KONCERTAS rugpjūčio 15 d. Kennebunkporte, Maine, Tėvų pranciškonų vasarvietėje, praturtino atostogaujančių JAV lietuvių poilsio valandas. Viešnia iš Montrealio su bostoniečio pianisto Sauliaus Cibo palyda koncertą pradėjo M. K. Čiurlionio, A. Kairiūkščio, G. Gudauskienės harmonizuotomis liaudies dainomis, originaliomis O. Metrikienės, S. Gailevičiaus, J. Stankūno, B. Budriūno ir J. Gaidelio kompozicijomis, kurioms yra panaudoti P. Lemberto, B. Brazdžionio, Maironio, H. Radausko, L. Andriekaus eilėraščiai. Antrojoje dalyje sol. G. Čapkauskienė atliko po vieną kompozitorių R. Sieszynski, P. Lincke, M. M. Ponce, H. R. Bishop dainą ir koncertą užbaigė arijom iš L. Delibes operos "Lakmė", Ch. Gounod operos "Romeo ir Žiuljeta". Už plojimus bei entuziastingą sutikimą jai teko atsilyginti dviem dainom virš programos.

BRITANIJOS LIETUVIŲ SĄJUNGOS centro valdyba išleis K. Barėno paruoštą knygą "Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjunga: Britanijos lietuviai 1947-1973 metais". Leidinys, jau renkamas "Nidos" spaustuvėje, bus albumo formato, kietai įrištas, gausiai iliustruotas. Pagrindinis dėmesys teks DBL Sąjungai, pokario metais turėjusiai apie 3.000 narių, skyrius visose lietuvių kolonijose, išjudinusiai tautinį ir kultūrinį gyvenimą, tačiau bus paliestos ir kitos politinės bei kultūrinės organizacijos, įvairūs sambūriai. Tiems lietuviams, kurie kadaise gyveno Britanijoje, ši knyga bus malonus ano laikotarpio prisiminimas, o visiems kitiems — istorinis Britanijos lietuvių dokumentas. Iš anksto užsisakantiems knyga kainuos $12 arba 5 svarus. Jos rinkos kaina bus augštesnė, be to, gali neužtekti egzempliorių visiems, kurie ja norės įsigyti. Užsakymų laukiama šiuo adresu: DB LS centro valdyba, 2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT, Britain.

LOS ANGELES LIETUVIŲ DRAMOS SAMBŪRIO paskelbtą konkursą ir $1.000 premiją laimėjo čikagiete rašytoja Birutė Pūkelevičiūtė už savo dramą "Palikimas", paliečiančią vienos šeimos turto pasidalinimą JAV. Premiją jai paskyrė vertintojų komisija: pirm. V. Jonuškaitė-Leskaitienė, sekr. D. Mackialienė, narės — Alė Rūta-Arbienė, V. Jatulienė, I. Tamošaitienė. Konkursui buvo gauta 12 scenos veikalų, tačiau vertintojos nerado nė vieno, kuris būtų vertas antrosios $500 premijos. Ji liko nepaskirta. Konkurso mecenatai — Gasparas Kazlauskas, Vincas ir Ema Dovydaičiai, Birutė ir Povilas Gyliai.

DAILININKŲ VYTAUTO KASIULIO IR BRONĖS KASIULIENĖS tapybos parodą surengė LST korporacija "Neolituania" Čiurlionio galerijoje (5620 S. Claremont Ave.) Čikagoje. Paroda atidaryta rugpjūčio 27 d. ir veiks iki rugsėjo 6 d. Su savo kūriniais atvyko ir pats dail. Vyt. Kasiulis.

SOL. ROMA VILČINSKAITĖ-MASTIENĖ, mezzo-sopranas, grįžusi Čikagon iš koncertinės išvykos P. Amerikoje, su muziku Aleksandru Kučiūnu ruošiasi lietuvių ir tarptautinių kompozitorių kūrinių rečitaliui. Jis įvyks rugsėjo 26 d. Čikagos Jaunimo Centre. Sol. R. Mastienė šiemet jau du kartus lankėsi P. Amerikoje. Ji atliko koncertinę programos dalį Venecuelos lietuvių surengtame Vasario 16 minėjime Karako mieste. Antrą kartą P. Amerikon išskrido birželio 9 d., kur pirmiausia turėjo dalyvauti sibirinių trėmimų minėjime Buenos Aires, Argentinoje. Čia ją ištiko skaudi nesėkmė — susirgimas gripu, siaučiant šios ligos epidemijai. Pasveikusi koncertavo Urugvajaus lietuviams Montevideo mieste. Antrąjį jos koncertą surengė Brazilijos lietuviai Sao Paule, minintys lietuvių imigracijos penkiasdešimtmetį.

LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS INSTITUTO lituanistinius fondus papildys Širvintų rajone surinkta medžiaga — apie 11.000 kalbinių vienetų. Ekspedicijoje dalyvavo apie 80 Vilniaus universiteto ir pedagoginio Vilniaus instituto studentų, vilniečių ir širvintiečių lituanistų. Eidami iš kaimo į kaimą, jie užrašinėjo vietovardžius, pavardes, pravardes vardynui, žodžius didžiajam lietuvių kalbos žodynui. Ekspedicijos dalyviai Vilniun parsivežė apie 700 asmenvardžių, 3.800 vietovardžių. Lig šiol kraštotyrininkai jau yra surinkę daugiau kaip 30.000 vietovardžių ir asmenvardžių. Dešimt dienų trukusią ekspediciją suorganizavo Lietuvos Paminklų Apsaugos ir Kraštotyros Draugija su Mokslų Akademijos lietuvių kalbos ir literatūros institutu, Vilniaus augštųjų mokyklų lietuvių kalbos katedromis.

RESPUBLIKINĖS MOKSLO IR TECHNIKOS PREMIJOS paskirtos: prof. dr. A. J. Bikeliui — už atsitiktinių vektorių ir jų sumų tikimybinių pasiskirstymų struktūros tyrimus; dr. Z. Rudzikui — už darbus daugiaelektroninių atomų ir jų spektrų teorijos srityje; prof. dr. A. Čyrui — už monografijas "Tiesinio programavimo metodai tamprių plastinių sistemų skaičiavime", "Optimizavimo teorija kieto deformuojamo kūno mechanikoje"; technikos mokslų kandidatams V. Domarkui ir R. J. Kažiui — už pjezoelektrinių keitiklių tyrimus ir jų taikymą ultragarsinių matavimų technikoje; dr. J. Rugieniui — už širdies mikrokaterizacijos ir intrakardinių tyrimo metodų sukūrimą bei įdiegimą terapinėje kardiologinėje praktikoje; biologijos mokslų kandidatams K. Jankevičiui, A. Baranauskienei ir G. Jankavičiūtei — už darbų ciklą "Vandens mikrobiologijos — savaiminio vandens apsivalymo mechanizmo tyrimai"; architektams A. Sprindžiui, B. Zabulioniui, prof. dr. K. Šešelgiui, architektūros mokslų kandidatui V. Stauskui ir inž. V. Sasnauskui — už J. Janonio aikštės architektūrinį ansamblį Kaune; P. Aleknavičiui, V. Cicėnui, D. Černiui, J. Simanavičiui, V. Skuodžiūnui, Z. Grikštui, T. Vaicechovskiui, J. Natkienei, B. Poškui ir P. Šidlauskui — už Lietuvos rajonų žemės ūkio išplanavimą; filologijos dr. J. Lankučiui — už monografiją "Lietuvių dramaturgijos raida": fizikos matematikos mokslų kandidatui V. Paulauskui — už vadovėlį "Matematinės fizikos lygtys".

DEŠIMČIŲ TŪKSTANČIŲ LANKYTOJŲ kasmet susilaukia trys Anykščių muzėjai — A. Vienuolio-Žukausko namas, vysk. A. Baranausko klėtelė ir J. Biliūno namas Niūronyse. Su rašytojo A. Vienuolio gyvenimu bei kūryba lankytojus supažindina I namo augšte įrengta nuolatinė paroda, o II augšte yra jo darbo kabinetas ir miegamasis, nepaliesti nuo jo paskutinės gyvenimo dienos. Kirviu ręsta, šiaudais dengta klėtelė lankytojams primena čia gimusį vysk. A. Baranausko "Anykščių šilelį", namas Niūronyse — J. Biliūno gražiausias ir sunkiausias gyvenimo valandas. Čia jis praleido vaikystės dienas, ilsėdavosi jau būdamas ligoniu. Kiemą puošia anykštėno drožėjo stogastulpiai, skirti J. Biliūno kūriniams "Jonukas", "Kliudžiau", "Brisiaus galas". Stogastulpio A. Vienuolio gimtinėje Ažuožeriuose, ant Karvelio kalnelio prie Ilgio ežero, susilaukė ir jo "Paskenduolės" Veronika.

RESPUBLIKINĖ VILNIAUS BIBLIOTEKA turi savo lėlių teatrą "Berniukas žirniukas", palaikantį artimus ryšius su Čekoslovakijos Martino miesto kultūros namais. Paskutinėse gastrolėse vilniečiai lėlininkai suvaidino Salomėjos Nėris "Našlaitės" inscenizaciją Martino ir Turčianskie Tieplico vaikams. Valstybinėje Slovakijos bibliotekoje Maticoje tuo metu buvo surengtas neseniai išleistos Kazio Sajos knygos "Nykštukai iš kontraboso" aptarimas. Ji išleista slovakų kalba. Supažindinimą su knyga papildė didelė slovakų vaikų piešinių paroda K. Sajos apsakymų motyvais.

KONCERTUS TRAKŲ PILIES MENĖJE vasaros sekmadieniais rengė Vilniaus filharmonija. Dalyvavo styginis Vilniaus kvartetas, "Sutartinės" ansamblis, filharmonijos sol. R. Maciūtė — M. Glinkos dainininkų konkurso laureatė ir kiti muzikiniai vienetai. Baigminiame koncerte programa atliko liaudies instrumentų kvartetas, kurį sudaro kanklininkai Z. Stepulienė, R. Burneckytė, A. Žemaitis ir birbynininkas R. Apanavičius. Po menės skliautais skambėjo M. K. Čiurlionio, A. Bražinsko, B. Dvariono kūriniai, R. Žygaičio pjesės birbynei su kanklių palyda. Pilies menėje yra nuolatinė paroda archeologinių iškasenų, kurios buvo rastos atkasant senąsias Lietuvos pilis, istorinių Lietuvos praeities dokumentų, ginklų, XVIII-XIX š. lietuvių buities reikmenų ir drabužių.

KLAIPĖDOS MIESTĄ puošia nauji skulptorių kūriniai. J. Vertulio augšta metalinė moters skulptūra "Ave vita", simbolizuojanti sveikatą, sveikina išeinančius iš naujosios ligoninės. V. Skirgailaitės ir D. Jefremovo "Sokėjos" — trys merginos tautiniais drabužiais atidengtos "Žemaitijos" kino teatro kiemelyje. Žymiųjų žmonių gatvėms numatoma sukurti jų bareljefus.

V. Kst

• **Dienai rašyti užtenka rašalo, šimtmečiams rašyti — reikia ašarų.**
J. ERETAS

PROGRESS
REAL ESTATE LTD.
1072 Bloor St. W.
Tel. 534-9286
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus
S. JOKUBAITIS
Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS Drug Store
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas
999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Tel. 532-3400
AKTYVAI — virš 9 milijonų

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniais	10 - 3	term. indėlius 1 metų	9½%
Antradieniais	10 - 3	pensijų ir namų s-tas	8¼%
Trečiadieniais uždaryta		taupomąsias - savings s-tas	8%
Ketvirtadieniais	10 - 8	depozitų - čekių s-tas	6%
Penktadieniais	10 - 8	DUODA PASKOLAS:	
Šeštadieniais	9 - 1	asmenines	9½%
Sekmadieniais	9.30 - 1	nekiln. turto	9½%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmadieniais — 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.
Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki $10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaidas. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

F. SENKUS "ONTARIO TRUST REAL ESTATE"
įstaigos vedėjas
patarnauja visuose nekilnojamo turto reikaluose
Telefonas 533-4414

Autorite Sales and SERVICE
Telefonas 531-1305 1636 Dundas St. W.
ir **Bloor Autorite Garage,** 296 Brock Ave. (tarp Dundas ir College)
• Sąžiningas ir patikimas patarnavimas.
• Visi automobilių mechaniniai taisymai.
• Snieginės ir paprastos padangos, Michelin, B. F. Goodrich, Radial ir kt.
Sav. FRANK PETTIT

BEST ELECTRIC
NUO LŪŠNOS IKI DANGORAIŽIO!
Verslo bei pramonės pastatų elektros įrengimai, priežiūra ir kiti darbai
ELEKTROS RANGOVAS
Tel. 925-7716 Petras Prakas
Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

Ar turite sunkumų suprasti ką reiškia gyvybės drauda?

Klauskite mane apie:
• pajamų mokesčių atskaitas
• pensijų planus
• RRSP — registruotą pensijų planą
  • invalidumo pajamas
  • nuosavybių draudą
  • šeimos apsaugą
• Studentų draudos fondus mokslui eiti
Juozas Eimis Ramas, 2 Carlton St., suite 714
District Manager of Namai: 766-5857
Canadian Premier Life Raštinė: 363-7881

Dufferin RADIO AND TV SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. • Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

Naudokitės paslaugomis tų, kurie skelbiasi "TĖVIŠKĖS ŽIBURIUOSE"

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

iš septyniolikos sutarčių vienuolika teko pakeisti naujomis, sumažinant jų išlaidas. Vien tik stadijonui ir plaukimo baseinui išleista $850 milijonų, o prie jų reikės dar pridėti $137 milijonus lig šiol nepastatytam bokštui, kuris laikys užtraukiamą stogą.

Premjeras R. Bourassa ir liberalų partija atmetė kvebekiečių partijos reikalavimą suteikti specialius įgaliojimus parlamentiniam komitetui miestų reikalams savistoviam olimpinių išlaidų tyrimui, bet pažadėjo parūpinti architektus, inžinierius bei kitus specialistus. Olimpinių įrenginių tarybos ir Kvebeko finansų ministerio R. Garneau duomenimis, olimpiada davė $426 milijonus pajamų, kurios paliko $995 milijonų deficitą. Olimpiados iniciatorius J. Drapeau, Montrealio burmistras, pakviestas į parlamentinio komiteto miestų reikalams posėdį, nustebino jo narius savo pareiškimu, kad iš tikrųjų deficito tėra $200 milijonų. Tokią išvadą jis daro skaičiuodamas iki 1979 m. olimpiadai skirtus specialius prekybos mokesčius Kvebeko provincijoj parduodamam tabakui bei jo gaminiams ir iš "Loto-Canada" loterijos gausimą pelną, kurio didžiąją dalį Kvebekui atiduos federacinė vyriausybė.

Kvebeko vyriausybė, negalėdama remtis vien tik ateities viltimis, nori, kad $200 milijonų deficito padengtų Montrealis. Burmistras J. Drapeau betgi viešai atsisakė prisiimti atsakomybę už šią sumą ir ieškoti paskolos jai padengti. Faktas lieka faktu, kad Montrealio olimpiados balansui šiuo metu trūksta $995 milijonų. Ši suma turi būti padengta jau dabar, o ne 1979 m., kaip planuoja ir pranašauja J. Drapeau. Finansinis atsiskaitymas negali būti atidėtas trejiem metam, kol atsiras deficitui išlyginti numatytų lėšų. Olimpinių įrenginių komitetas tikisi gauti $700 milijonų paskolą iš Kanados ir JAV bankų. Ją užtikrins Kvebeko provincinė vyriausybė, kuri save laiko atsakinga už olimpiados $800 milijonų deficitą. Kitais $200 milijonų turės pasirūpinti Montrealis. Problemą sudaro ir olimpinio stadijono išlaikymas, kuriam kasdien reikės apie $50.000. Šias pajamas bus nelengva surasti, nes sportiniame gyvenime tėra labai nedaug renginių, kurie užpildytų visas didžiulio stadijono vietas.

Finansų ministeris D. Macdonaldas pateikė federaciniam parlamentui "Baltąją knygą", siūlančią bankų įstatymo reformą. Bene pagrindiniu jos punktu tenka laikyti užsienio bankų įsileidimą Kanadon. Lig šiol užsienio bankai nebuvo įsileidžiami, galėdavo veikti tik užsieniečių finansinės institucijos. Pasak D. Macdonaldo, užsienio bankų varžybos su Kanados bankais be jokios valdinės kontrolės apkarpys pastarųjų perdidelį pelną. Tačiau tokių užsienio bankų skaičius bus ribojamas 15% apyvartos paskolų rinkoj. Įsileistiem užsienio bankam tebus leidžiama turėti po penkis skyrius. Kanados bankams bus leista išplėsti savo veiklą į tokias sritis, kaip bilietų pardavinėjimas, automobilių nuomojimas, elektroninių kortelių atsiskaitymo įvedimas vartotojų reikalams krautuvėse. Jų dėka pinigas iš vartotojo sąskaitos banke automatiškai būtų pervestas į krautuvės sąskaitą. Tikrąja užsienio bankų įsileidimo priežastimi daug kas laiko investacijų sumažėjimą Kanadoje. Federacinės vyriausybės įvesti varžtai taip sumažino užsienio investuojamą kapitalą, kad šiemet jau yra susidaręs aiškus šimtų milijonų dolerių investacinis deficitas. Kanadiečiai daugiau kapitalo investuoja užsienyje, negu užsieniečiai Kanadoje. Su užsienio bankų įsileidimu Kanadon padidės bankų paskolų fondas, kurį bus galima naudoti ekonomijos plėtimui.

Komunistinės Kinijos pareigūnų delegacija atvyko Kanadon dalyvauti gydytojo N. Bethune memorialinio namo atidaryme Gravenhurste, Ontario provincijoje. Kanadietį komunistą dr. N. Bethune Kinija laiko savo didvyriu, nes 1938 m. jis įsijungė į pilietinį karą ir teikė medicininę pagalbą Mao armijai. Dr. N. Bethune mirė 1939 m., susižeidęs operacijos metu ir gavęs gangreną. Pats kompartijos vadas Mao jam parašė nekrologą, garbinantį šio komunisto paslaugas komunistinei Kinijai. Dėl šios priežasties velionis dr. N. Bethune yra plačiausiai Kinijoje žinomas kanadietis, nors Kanadai jis nieko nėra nuveikęs. Premjero P. E. Trudeau vyriausybė nupirko namą Gravenhurste, kuriame 1880 m. gimė dr. N. Bethune, ir jį pavertė memorialiniu muziejumi.

SPORTAS

LIETUVIAI OLIMPIADOJE

Be sportininkų iš okupuotis Lietuvos, šioje olimpiadoje dalyvavo lietuvių kilmės sportininkai iš kitų pasaulio kraštų. Čia populiarus buvo Australijos krepšinio komandos žaidėjas **Edvardas Palubinskas.** Pranešėjai labai taisyklingai ištardavo pavardę. Mat, ją tekdavo dažnai minėti. Olimpinėse žaidynėse jis sumetė daugiausia krepšių — 216. Taip pat labai tiksliai metė baudas, sumetė beveik visas — 92%. Be to, greičiausiai pasiekė olimpinį rekordą, įmesdamas per vienerias rungtynes 48 krepšius. Jis buvo pagrindinis komandos variklis. Jo nebuvimas aikštėje buvo labai jaučiamas.

Gaila, kad ši olimpiada buvo nesėkminga JAV lietuviui **Bill Jankuniui** (Jankūnas). Šuoliuos į augštį JAV varžybose jis laimėjo pirmą vietą ir aplenkė pasaulio rekordininką D. Stone. Su tuo augščiu jis lengvai būtų laimėjęs aukso medalį. Tuo tarpu Montrealyje jis neįveikė nė 2.14 m augščio. Matyt, jam, kaip ir D. Stone, pakenkė lietus. Pažymėtina, kad B. Jankunis atrankinėse JAV pirmenybėse buvo prisiseges raudoną Vytį prie marškinėlių.

Nevisai sėkminga buvo ši olimpiada ir **Steve Pickell (Pikelis)** iš Vankuverio. Jis buvo veinintelis lietuvių kilmės sportininkas už Lietuvos ribų, laimėjęs olimpinį medalį. Tačiau nepateisino į jį įdėtų vilčių, iš tėvo laimėto automobilio atrankinių varžybų metu. Plaukiant 4 x 200 m l/s estafetę, jis peranksti įšoko į vandenį, ir visa kanadiečių grupė buvo diskvalifikuota. Šią klaidą atitaisė plaukdamas 4 x 100 m įvairaus plaukimo estafetėje. Plaukdamas 100 m l/s, jis pasiekė antrą geriausią laiką ir tuo daug prisidėjo prie sidabro medalio laimėjimo.

Regina Armonaitė iš Belvillės žaidė tinklinį Kanados moterų komandoje. Pastaroji, nors ir nelaimėjo nė vienų rungtynių, tačiau per trumpą laiką išaugo į daug žadantį vienetą. Kartu su komanda į augšto pajėgumo žaidėjas išaugo ir R. Armonaitė. Ji buvo pagrindinė komandos žaidėja. Dar jauna, ir tikimės apie ją dar daug girdėsime.

Šioje olimpiadoje nedalyvavo **Danutė Valaitytė.** Jai pritrūko poros sekundžių, kad pasiektų olimpinę normą. Reikia manyti, kad ji būtų žymiai geriau nubėgus 1.500 m nei abi Kanados atstovės. Danutė dar jauna, o ilgesniems nuotoliams amžius teikia jėgą ir patyrimą. Tikimės ją pamatyti Maskvos olimpiadoje.

Be sportinių dalyvių, Montrealio olimpiadoje buvo lietuvių, kurie prisidėjo prie šio didžiulio renginio. Jaunam Montrealio fizinio auklėjimo mokytojui **Jonui Grimailai** buvo patikėtos augštos pareigos. Varžybiniame rankinio komitete jis buvo vienas iš direktorių. Jo žinioje buvo treniruočių koordinacija. Toronto Vyčio **Andrius Klimas** šioje olimpiadoje buvo rutulio stūmimo teisėju. Reikia manyti, kad šioje olimpiadoje dirbo ir daugiau Montrealio lietuvių jaunimo, kuris padėjo šiuos žaidimus vykdyti.

Olimpiados dalyvių tarpe matėsi ir daugiau lietuviškų pavardžių bei sportininkų iš Lietuvos, tačiau nelietuvių kilmės. Tamara Daunienė iš Rygos — ištekėjusi už lietuvio. Ji žaidė krepšinį Sov. Sąjungos olimpinėje komandoje. Vilniaus Žalgirio irkluotoja **Klavdija Koženkova** (treneriai E. Vaitkevičius ir A. Mikšys) Montrealyje laimėjo sidabro medalį.

A. S.

Ateitininkų žinios

Studijų Dienos. Rugsėjo 10, 11, 12 d.d. Tėvų pranciškonų stovyklavietėje Wasagoje vyks moksleivių ateitininkų studijų dienos. Registracija rugsėjo 10, pektadienį, 7 v.v. Kaina $15. Visi moksleiviai nuo 9 iki 13 skyriaus kviečiami dalyvauti. Apie dalyvavimą prašome kuo greičiausiai pranešti Rimai Gustainytei tel. 445-4521 arba Danai Jokubaitytei tel. 537-2869. Tie, kuriems reikės nuvažiavimo priemonių, prašomi kreiptis į Rimą ar Daną.

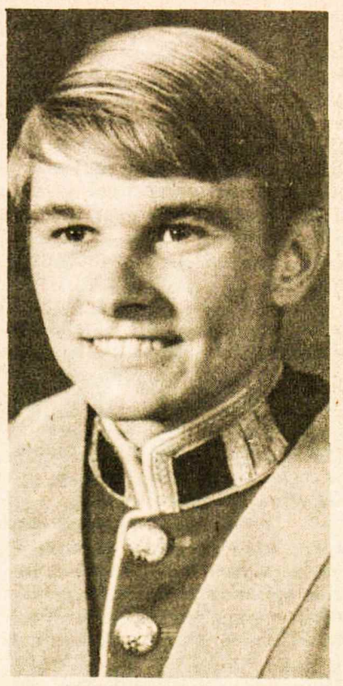

EDVARDAS BEKERIS, leitenantas, baigęs Kanados karo mokyklą (Royal Military College of Canada). Taip pat jis yra baigęs erdvių inžinerijos mokslus labai gerais pažymiais. Gimnazijos kursą baigė Danforth technikos mokykloje Toronte. Lakūno pažymėjimą gavo dar būdamas mokiniu. Praktiką atliko Trentono aviacijos bazėje. Kurį laiką mokėsi ir lietuvių Maironio mokykloje Toronte

Kas aukoja lietuviškai spaudai, remia gyvybines lietuvybės pastangas.

PARDUODAME LIETUVIŠKUS SŪRIUS, estišką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas.
SUPERIOR SAUSAGE CO.
1004 Dundas St. West,
Toronto. Tel. 531-8422

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte
Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA.
P. Lubys. Tel. WA2-7981, 922-8112.

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvių Namus) • Tel. 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

BALTIC MOVERS
Visų rūšių pervežimas baldai ir kt. Vežamas turtas pilnai apdraustas.
Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON St., Toronto, Ont.

MEDUS --
reikalingas sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas.
Induose ar koriuose.
Iš bityno: 30 Dewson St., Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534-0563

YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

Alfonsas A. Garbenis

Per paskutinius 25 metus Al. Garbenis (tėvas) tarnavo Toronto lietuviams namų reikalais. Toliau tarnaus tėvas ir sūnus Garbeniai

Alfonsas Wm. Garbenis, B.A.

AL GARBENS
REAL ESTATE
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys
Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West
PARDUODAMI NAMAI HIGH PARK RAJONE IR NETOLI LIETUVIŲ NAMŲ

BLOOR — DUNDAS RAJONE, arti Lietuvių Namų, 7 kambariai per 2 augštu; atskiras; 2 virtuvės ir 2 prausyklos, įvažiavimas, garažai; palikimas; reikia greitai parduoti; prašoma kaina tik $61,500.

ARTI TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ. Naujas vienerių metų senumo namas, 3 miegamų[illegible]iu, užbaigtas rūsys, privatus įvažiavimas, garažas. Prašoma kaina $69.900. Namas išmokėtas.

PARDUOTAS

BOUSTEAD, atskiras tributis, 13 kambarių per 3 augštus, vandeniu apšildomas; gilus sklypas, privatus įvažiavimas, 2 garažai; arti Lietuvių Namų ir požeminio.

KLAUSKITE KITŲ PARDAVIMŲ HIGH PARK RAJONE

PINECREST GATVĖ, atskiras 3 augštų namas, 13 kambarių; šildomas vandeniu; 3 virtuvės, 2 prausyklos; geroj vietoj; savininkas ima atgal mortgičių; privatus įvažiavimas, garažas.

KRAUTUVĖ DUNDAS — KEELE, plytinis pastatas su 4 kambarių butu viršuje; garažui vieta; viskas išnuomota; prašo $64.900.

DOVERCOURT, atskiras 10 kambarių namas, 3 augštų, vandeniu apšildomas; 3 virtuvės, 2 garažai, labai gilus sklypas; gana žema kaina.

BABY POINT — JANE, prabangus 7 kambarių namas, pilnai sumodernintas; nauji elektros laidai, kanalizacijos vamzdžiai, pilnai užbaigtas rūsys; visur kilimai; naujas šildymas (vandeniu); savininkui atsiėjo per $16.000.00 sumoderninimas; gilus sklypas ir garažas; 9¼% mortgičius; įmokėti apie $20.000.00.

MARGARETA GATVĖ, atskiras, pilnai sumodernintas 6 kambarių namas; 2 virtuvės, privatus įvažiavimas, garažas; mažas įmokėjimas; arti Bloor gatvės.

BLOOR — DUNDAS. Krautuvė — nuosavybė ir "Laundromat" verslas, dviejų miegamųjų butas viršuje; pajamos virš $16.000 į metus; prašoma kaina — $95.000, įmokėti $40.000.

DUNDAS — DOVERCOURT, pusiau atskiras namas, 3 augštų, "auksiniame" stovyje; 3 virtuvės; vienas atviras mortgičius; nebrangi kaina.

STAYNER, ONT., 14 akrų ūkis su dviem trobesiais, tvartas ir daržinė, ūkis yra miesto ribose; palikimas; tikrai geras pirkinys; galima padalinti sklypais.

PT. SEVERN — WAUBAUSHENE, gražus 1 akro statybos sklypas (Ropės subdivision), ežero privilegijos, įvestas vanduo; kelias asfaltuotas (šiais metais); palikimas; savininkas Floridoj; parduoda pigiai.

VAKARAIS SKAMBINKITE Į NAMUS
Alfonsas A. GARBENIS 489-1543
Alfonsas Wm. GARBENIS 769-0656
Stasys DARGIS 766-3925

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKA:	IMA:
9¾% už 2 m. term. dep.	9½% už asm. paskolas
9% už 1 m. term .dep.	9½% už mortgičius
8¼% už pensijų ir namų planą	
8¼% už spec. taupymo sąsk.	
7½% už taupymo s-tas	
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 13 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $10,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

CHOLKAN
R. CHOLKAN & CO. LTD. REALTOR
REAL ESTATE — GENERAL INSURANCE

PRINCE EDWARD — BLOOR, atskiras 2-jų miegamųjų vienos šeimos namas; garažas su privačiu įvažiavimu; prie pat Bloor gatvės.
BLOOR — JANE, atskiras 6 kambarių namas; kvadratinis planas, naujas šildymas, 2 prausyklos, užbaigtas rūsys; garažas su privačiu įvažiavimu, didelis kiemas, gražus viduje.
SHAVER — BLOOR, puikus 4 miegmųjų vienaaugštis; 3 prausyklos, pilnai užbaigtas rūsys su baru ir atviru iš akmens židiniu, dideli kambariai; garažas su privačiu įvažiavimu.
RUNNYMEDE—BLOOR, 11 kambarių per 2 augštus gražus atskiras namas; 3 prausyklos, pilnai užbaigtas rūsys; garažas su privačiu įvažiavimu; prašoma kina $80.500; netoli Bloor.
PRINCE EDWARD DR. — BLOOR, gražus 6 kambarių vienaaugštis; užbaigtas rūsys su baru ir atviru židiniu; didžiulis kiemas su maudymosi baseinu; garažas su privačiu įvažiavimu.
ETOBICOKE, 10 butų apartamentas, maždaug 13 metų senumo; visi butai bangolo dydžio su balkonais; gauna apie $28.000 pajamų.
Pranas-Frank Kerberis

P. KERBERIS,
2336 Bloor Street West
tel. 763-5555 namų 535-1584

ADVANCE REAL ESTATE Ltd.
Toronto Real Estate Board narys
1055 Bloor Street West
A. (Blue) Bliūdžius
Telefonai 534-9246, namų 537-2291
☆ rezidenciniai
☆ komerciniai
☆ investacijos
☆ mortgičiai
☆ įkainojimas
☆ namų drauda

SKAITYTOJAI PASISAKO

TORONTO LIETUVIŲ NAMAI

Kai J. Karpis pasiūlė naujiems Toronto Lietuvių Namams pirkti pastatą, ir aš buvau pakviestas į pasitarimus. Posėdžiuose paaiškėjo, kokie būtų būsimieji namai. Man gan maloniai pakuteno nervus. Tai tik svajonė tokius namus turėti! Iškilo nenugalima kliūtis — pinigai. Reikia įmokėti $40.000 ir mortgičius $100.000. Be to, archit. dr. A. Kulpos nuomone dar apie tiek reikės pertvarkymui. Čia J. Strazdas pridėjo, kad pertvarkymui reikės dvigubai daugiau. Pirmuose posėdžiuose pasireiškė daug ir įvairių nuomonių, daugiau pesimistinių. Man liko neužmirštama nuomonė J. Strazdo, kuris, berods, buvo didžiausias optimistas. Pasak jo, viskas galima, tik reikia geros valios, pasiryžimo ir darbo. Jeigu nori laimėti, reikia jautį griebti už ragų. Pirmiausia reikia sutelkti kapitalą. Jis pasiūlė paimti banke paskolą $200.000 ir išleisti paskolos lakštų už $300.000. Susidarys kapitalas apie pusę milijono, su kuriuo galima bus visus darbus užbaigti. Šiuo reikalu ir aš pareiškiau savo nuomonę. Jei prašysime banke tokios sumos ant to namo antrų mortgičių, tai esu tikras, kad banko direktorius mandagiai atsakys: "Yes, gentlemen, thanks for coming, no funny no money". O dėl paskolos lakštų — sunkoka bus surinkti, gal daugiausia $30.000, o apie $300.000 tai fantazija.

Vienok jie pasiryžo. Sudarė "aštuoniukę", ir jos prašymą bankas patenkino. Iš pašalies girdėjau, jog banko direktorius džiaugiasi, kad pinigus gerai investavo. Išleistus paskolos lakštus $300.000 tautiečiai išpirko beveik per metus. O kas tuos lakštus išpirko? Tai ta tylioji, ramioji lietuviška visuomenė. Ji pamatė, kad reikalas rimtas ir rimtose rankose.

Šiandien Toronto Lietuvių Namai yra labai gerose rankose. Šie valdantieji asmenys įdėjo daug darbo, sumanumo, rūpesčio ir asmeninių išlaidų. Gan sunku buvo išgauti leidimus bingui, svetainei ir kitiems dalykams. Šiandien viskas yra. Namai įrengti puikiai ir finansiškai pastatyti ant gerų kojų. Tad steigėjai tikrai pačiupo jautį už ragų. Tik truputį ima baimė, kad tas jautis nepapurtytų ragų, nes yra apie pusę milijono dolerių skolos. Labai svarbu namus išlaikyti dabartinėje padėtyje. Jeigu valdytų tie patys asmenys ir toliau, nebūtų rūpesčio, nes jie mokėjo šiuos namus įsteigti, mokės ir pasitaikiusias kliūtis nugalėti.

Bet "keičias rūbai margo svieto". Ir čia turi keistis. Labai džiugu, kad į vadovybę veržiasi ir jaunimas. Tačiau svarbu, kad už jaunimo pečių būtų ir "senatas" su stipriu nugarkaulių. Gyvenimas yra parodęs, kad kiekviena akcija pradžioje būna kilni, maloni, ir pilna entuziazmo, pasiryžimo, tačiau vėliau lyg ir nublunka; entuziazmas sumažėja ir atsiranda įvairios reakcijos. Niekad nebūna visų žmonių nuomonės vienodos. Tad šioje vietoje labai lengva paslysti.

Aš manyčiau, kad Toronto Lietuvių Namų pirmininkas turėtų būti renkamas visuotinio susirinkimo trejiem metam. Tada jis galėtų geriau ir lengviau išvystyti savo iniciatyvą. Mat, pasitaiko, kad gerą mintį dažnai suparalyžuoja nesusikalbėjimas, vienas kito nesupratimas ne iš blogos valios. Antra. Reikalui esant, Lietuvių Namus galėtų perimti "Parama" su visais kreditoriais ir debitoriais. Tada padidėtų "Paramos" aktyvai ir pasyvai. "Parama" jaustųsi esanti "savuose namuose". Juk Toronto Lietuvių Namų šeimininkas yra visuotinis susirinkimas, o jo nariai beveik yra tie patys. Žinoma, valdantieji asmenys turėtų pasilikti tie patys tokioje padėtyje, kaip ir dabar.

J. Mockus

Neišmoko

Pirmą mokslo dieną sūnelis grįžo iš mokyklos. Motina:

— Ar daug išmokai mokykloje, mano sūneli?

— Ką ten, mamyte... Rytoj vėl turėsiu grįžti.

Reikalinga pagalba leidyklai

(Atkelta iš 3-čio psl.)

manto "Fighters for Freedom" įrodėme, kad lietuviai karžygiškai priešinos ir tebesipriešina komunistinės Rusijos hordoms. Beje, vienas nelietuvių kilmės karininkas, priskirtas prie JAV ambasados Saudi Arabijoje, pranešė mums, kad jų bibliotekoje esanti ši knyga šiuo metu arabų jaunimo yra labiausiai skaitomas leidinys.

Tad labai prašau savo ir savo bendradarbių vardu, padėkit mums sudaryt būtinai reikalingą $40.000 sumą, kad galėtume paleist į angliškai skaitantį pasaulį jau spaudai paruoštas knygas ir dar stipriau prašnekt į pasaulio sąžinę apie mūsų tautos kančias ir parodyt jam mūsų dvasinės kūrybos grožį. Šiuo metu tai būtina ir pati svarbiausia mūsų pareiga".

Leidyklos adresas: Mr. S. Zobarskas, 84-39 90th Street, Woodhaven, New York 1141, USA. Telefonas: (212) HICKORY 1-6768.

METINIS SAVIVALDYBIŲ SURAŠINĖJIMAS PRASIDĖS SEKANČIĄ SAVAITĘ

Metinis savivaldybių surašinėjimas bus vykdomas tarp 1976 m. rugsėjo 7, antradienio, ir 1976 m. rugsėjo 18, šeštadienio, imtinai. Tų dviejų savaičių metu surašinėtojas, **turįs atitinkamą tapatybės kortelę,** atsilankys jūsų namuose keliom minutėm patikrinti pagrindinių žinių, reikalingų nustatyti:

- jūsų teisei balsuoti savivaldybės ir švietimo vadybų rinkimuose, kurie bus šių metų gruodžio 6 dieną;
- jūsų nuosavybės mokesčiams — viešųjų ar atskirųjų mokyklų sistemai;
- provincinės vyriausybės paramai, skirtai sumažinti vietinius mokesčius;
- paruošti prisiekusiųjų teismo kandidatų sąrašams;
- sudaryti informacijai, reikalingai kitiem savivaldybių reikalam.

Surašinėtojas turi įrašyti tokias žinias, kaip vardas bei pavardė, nuosavybė (pvz. savininkas ar nuomininkas), švietimo mokesčiai, visų šeimos narių gyvenamoji vieta.

Kai atsilankys surašinėtojas, patikrinkite ar jo įrašyta informacija surašinėjimo lape yra tiksli. Jei ne, pataisykite ir patikrinkite pakeitimus.

Jei nebūsite namie, surašinėjimo lapas bus jums paliktas. Jei reikalingi pataisymai, padarykite juos ir išsiųskite surašinėjimo lapą kaip galima greičiau atitinkamame ir iš anksto apmokėtame voke, kuris yra pridėtas prie surašinėjimo lapo. Papildomų informacijų teiraukitės vietinėje įkainojimo įstaigoje (assessment office).

Ontario — Ministry of Revenue

Arthur Meen
Minister of Revenue
T.M. Russell
Deputy Minister

Čikagos lietuvių horizonte

VLADAS RAMOJUS

OPERA VĖL BUS

Rugpjūčio pabaigoje, beveik pačiose V-osios tautinių šokių šventės išvakarėse, kai visu intensyvumu platinami šventės dovanų laimėjimų bilietai, atėjo sunkokas laiškas iš Čikagos Lietuvių Operos valdybos. Voke — operos dovanų laimėjimų bilietų knygutė ir oficialus valdybos laiškas, pranešantis, kad Čikagos Lietuvių Opera jau pasiryžusi pradėti 21-jį darbo sezoną. Naujajame sezone numatyta pastatyti Gounod operą "Romeo ir Julija", kuriai diriguoti pakviestas maestro Aleksandras Kučiūnas, ilgus metus dirbęs su Čikagos Lietuvių Operos vienetu. Birželio pradžioje operos valdybos pirm. V. Radžius "Draugo" dienraštyje paskelbtame pokalbyje minėjo, kad šių metų operos spektakliai paliko per $18,000 nuostolio. Gi oficialiame rašte 1976. VIII. 9, išsiuntinėtame operos rėmėjams ir bičiuliams, praėjusių spektaklių nuostolio suma jau skelbiama mažesnė — $15,670.16. Atrodo, kad vasaros mėnesiais operos valdyba gavo naujų aukų, ir skola sumažėjo, nors jos dar pasiliko nemažai. Dėlto skubomis skelbiamas Čikagos Lietuvių Operos vajus su laimėjimų bilietais. Bilieto kaina — tik $1. Jis suteikia galimybę laimėti kurią nors piniginę dovaną — nuo $1,000 iki $100. Sveikindami Čikagos Lietuvių Operą, po sunkesnio finansinio pralaimėjimo vėl pasiryžusią duoti naują premjerą, visdėlto būtume linkėję, kad dovanų laimėjimų bilietus opera į žmones būtų paleidusi po tautinių šokių šventės, nes, kaip įžangoje minėjau, šiuo metu labai intensyviai platinami tos šventės dovanų laimėjimų bilietai, už kuriuos gautos pajamos padės subalansuoti milžinišką šokių šventės biudžetą.

LAIKRAŠČIO SUKAKTIS

Kitas vokas su dovanų laimėjimų bilietais atėjo iš "Laisvosios Lietuvos" rėmėjų komiteto. Laikraštis "Laisvoji Lietuva", gausiai iliustruotas, spausdinamas ofsetu ir pasirodantis du kartus per mėnesį, jau daug metų yra leidžiamas Čikagoje Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio. Jį redaguoja Valerijonas Šimkus su redakcine kolegija. Laikraštis kaip tik šiais metais švenčia 30 m. sukaktį. Ta proga paleido į žmones keliolika laimėjimų bilietų. Dovanos nėra didelės — trys lietuvių dailininkų paveikslai, televizijos priimtuvas ir kt. Už parduotus bilietus leidėjai tikisi gauti pelno laikraščio spausdinimo priemonėms pagerinti.

"Laisvoji Lietuva" savo politinėmis bei visuomeninėmis pažiūromis yra gan konservatyvus laikraštis, bet savo puslapiuose labai plačiai atveria duris lietuviškam jaunimui ir už tai "Laisvosios Lietuvos" leidėjus bei redakcinį kolektyvą malonu sveikinti. Originali ir įdomi yra I. Pipiro skiltis "Kaleidoskopas". Nors nevisi ir nevisada su jo mintimis sutinkame, bet skiltį skaitome su tokiu pat įdomumu, kaip "Akiračių" mėnraštį, kaip "Tėviškės Žiburius", kaip "Draugo" kultūrinį priedą. Gerai, kad tokius straipsnius ar pasisakymus, kur bandoma liesti kurį asmenį ar lietuvių grupę, skaldyti mūsų tautinę bendruomenę, "LL" redakcija dažniausiai deda į skaitytojų laiškų skyrių. "Laisvajai Lietuvai" linkime gražių ateities metų ir dar tvirčiau žengti su jaunuoju lietuvišku atžalynu. Tegu laikraščio puslapiuose vietos randa ir radikalesnės jaunimo nuomonės.

KONSULO METINĖS

Ilgametis gen. Lietuvos konsulas Čikagoje dr. Petras Daužvardis mirė Čikagoje 1971. IX. 26. Jo palaikai ilsisi prie gražaus paminklo, kurį dominuoja lietuviškas Vytis, Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse. Konsului mirus, oficialiai jo pareigas, Valstybės Departamentui patvirtinus, perėmė konsulo žmona J. Daužvardienė, ilgą laiką dirbusi konsulate. Naujoji gen. Lietuvos konsulė Čikagoje savo pareigas eina su tokiu pat stropumu ir sąžiningumu, kaip ir velionis jos vyras. Nors konsulės sveikata nėra stipri (kurį laiką teko jai pagulėti ligoninėje), bet gyvojoje Čikagoje retai pasitaiko tokių dienų, kad konsulei netektų atstovauti kur nors Lietuvai ir lietuviams.

Šį rudenį sueina 5 metai nuo gen. Lietuvos konsulo dr. P. Daužvardžio mirties. Ta proga Lietuvių Foto Archyvas paruošė spalvotą filmą iš dr. P. Daužvardžio gyvenimo, o iš visuomenės atstovų sudarytas komitetas spalio 24 d. Jaunimo Centre rengia specialią akademiją. Joje bus parodytas ir naujasis filmas. Filmo gamybai lėšas telkė JAV gimęs lietuvis J. Evans ir kiti.

JUDRUS SAVAITGALIS

Rugsėjo 4-6 d.d. į Čikagą sulėks daug lietuvių ne tik iš šio žemyno, bet ir iš kitur. Rašant šią apžvalgą, jau yra atvykę šokėjai iš Britanijos. Į Čikagą sulėks LB naujosios tarybos nariai ir išrinks LB krašto valdybą, spaudos ir radijo darbuotojai rinksis į savąjį pobūvį "Playhouse", šeštadienio vakare Jaunimo Centre bus didžiulis pobūvis jaunimui ir visiem, suvažiavusiem į šventę. Sekmadienį — Mišios, o po pietų didžioji šventė Amfiteatre. Po šventės — banketas moderniuose McCormick rūmuose ant Mičigano ežero kranto. Suvažiavusiems bus proga Čiurlionio galerijoje, esančioje Jaunimo Centre, pamatyti Paryžiuje gyvenančio dail. V. Kasiulio ir jo žmonos tapybos darbų parodą. Bus ir kitų įdomių atrakciju. Visiems laimingos kelionės į laisvojo pasaulio lietuvių sostinę!

PREZIDENTO ŽMONA TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖJE

Didžioji amerikiečių spauda rugpjūčio 30 d. paskelbė, kad į lietuvių tautinių šokių įšventę rugsėjo 5 d. atvyks JAV prezidento G. Fordo žmona ir ją atidarys. Šventėje esą dalyvaus 2000 šokėjų. Tuo būdu bus atkreiptas amerikiečių spaudos bei televizijos dėmesys į lietuvių šventę, rengiamą JAV dvišimtmečio proga.

Lietuvių šeimos kalba yra lietuvių kalba

Simon's TELEVISION
Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS
2385 Dundas St. W., Toronto **Tel. 532-8772**
Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.
Nuomojam, taisom, parduodam televizijas ADMIRAL, "stereo" ir kitos rūšies aparatus.

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 *FILTSOS BROS*
Telefonai 533-8451, 533-8452

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**
Gifts International Inc.
2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424
Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

ED. KONDRATAS, siuvėjas
Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)
1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario **Tel. 533-5454**
Lietuviams daroma NUOLAIDA

DRAUDA
Balio Maskeliūno įstaiga
Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario
Telefonas 535-1258
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

Įvairūs siuntiniai ir dovanos
į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu
Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA **Baltic Exporting Co.** 482 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ontario
Telefonas LE 1-3098 Savininkai S. ir F. Janavičiai

BALTIC SAGA – mūsų gyvenimo istorija

sidabro, aukso ir platinos medaliuose, sukurtuose skulptoriaus A. A. Kopmanis, RCA (mirusio). Jie pagaminti atžymėti 30 tremties metų kiekvienam dešimtam lietuviui, latviui ir estui.

Tai reikšmingas investavimas ir kartu puiki, vertinga ir nepaprasta dovana prisiminti nukentėjusiems.

Kiekvienas medalis sveria 30 gramų ir yra 40 mm dydžio.

Kiti medaliai bus sukurti žymiojo lietuvių menininko Telesforo Valiaus Toronte. Juose bus pavaizduoti mūsų kraštų medžiai — eglės, beržai, ąžuolai ir geriausias mūsų menas. Vienas medalis bus skirtas paminėti M. K. Čiurlionio 100 metų gimimo sukakčiai.

Paskiri medaliai taip pat parduodami latvių knygyne, 491 College St., Toronto, Ontario.

1. Nepriklausomos Estijos, Latvijos ir Lietuvos herbai.
2. Nelemtoji Hitlerio-Stalino sutartis, nuvedusi į Estijos, Latvijos ir Lietuvos okupaciją bei sunaikinimą 1940. Jų nepriklausomybė ir laisvė turi būti atstatyta.
3. Viena Estijos, Latvijos ir Lietuvos istorijos naktis. Masiniai trėmimai 1941 m. birželio 13-14 dienomis.
4. Ginkluotas Estijos, Latvijos ir Lietuvos laisvės kovotojų pasipriešinimas 1940-1952.
5. Jungtinių Tautų žmogaus teisių deklaracija skirta visom tautom. Estai, latviai ir lietuviai taip pat turi teisę į savo kraštą, kalbą ir nepriklausomybę.
6. "Mirties šukos nekartą perėjo per Estiją, Latviją ir Lietuvą. Visdėlto nebuvo abejonės kurioje pusėje teisė. Baltijos valstybės turėtų būti suverenios, nepriklausomos." Winstonas Churchillis 1950.
7. Jau 30 metų dešimtadalis estų, latvių ir lietuvių tebėra tremtyje, jų tėvynės tebėra okupuotos ir valdomos žiaurios, imperialistinės kolonijinės galybės.
8. Latvių dainų šventė — 100 metų. Laisvė ir nepriklausomybė Estijai, Latvijai, Lietuvai.

UŽSAKYMO ATKARPA

Rašykite čekius arba pašto perlaidas Balticoin vardu ir siųskite: **Balticoin, 148 Duke St., Hamilton Ont., L8P 1X7, Canada**
Prašau atsiųsti man:

THE BALTIC SAGA ..... medals in 99,9% silver $26.50 each $.....
THE BALTIC SAGA ..... medals in 22 karat gold $324 each $.....
Ontario gyventojai turi pridėti 7% pardavimo mokesčio $.....
Už kiekvieną užsakymą už Kanados ribų reikia pridėti po $1 už pašto ženklus $1.00
Čekis arba pašto perlaida, skirta Balticoin $.....
Name ..... Address .....
City ..... Province ..... Postal Code .....
(Please print)

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
2224 Dundas Street W., Toronto, Ontario M6R 1X3
Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti
tel. 533-3531
nuo 11 v. r iki 7 v. v.

743-0100
Užmiesčio nuosavybės: ūkiai, sklypai, žemės investacijos
FRANK BARAUSKAS, F.R.I., R.P.A.
FRANK BARAUSKAS LIMITED, Realtor
3828 Bloor Street West • Islington, Ontario

Florida: West Palm Beach, Singer Island, Juno Beach
NAMAI, DVIBUČIAI, DAUGIABUČIAI (condominiums)
ROBERT DATZ, Associate of GE. Richman Realty
Raštinės telefonas 305/844-5500, namų: 305/848-3606
(su Prano Barausko rekomendacijomis)

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD.
Vedėjas — VALTERIS DREŠERIS Padėjėja — Alė Mikšienė
Tel. įstaigos: 233-3334 ir 231-2661, namų 233-4446
3828 Bloor Street W., Islington, Ontario M9B 1K8
(Prie Kipling ir Six Points Plaza)
Žinotina apie namų draudą:
Dauguma draudos bendrovių reikalauja apdrausti namą 80% iki 100% atstatymo kainos. Kitaip, įvykus ir mažam nuostoliui, bendrovė nėra įpareigota pilnai padengti nuostolį
Jeigu turite klausimų apie betkokią draudą, kreipkitės — paaiškinsime.
Valteris Drešeris

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST., TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

Okulistas
S. Brogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

INSURANCE
★ Namų —
★ Automobilio
★ Komercinis
533-1121 Walter Dauginis 822-8
1613 Bloor Street West, Toronto, Ontario

TORONTO ONT

Anapilio žinios

Telefonas 277-1270

— Lietuvių maldininkų kelionė į Kanados kankinių šventovę Midlande įvyks sekmadienį, rugsėjo 19. Norį vykti specialiu autobusu prašomi užsirašyti klebonijoje.

— Šis *savaitgalis yra ilgasis* — Darbo šventė. Pamaldos abiejose vietovėse — įprastu laiku. Anapilio *pamaldose* talkins Tėvai pranciškonai.

— Šv. Jono lietuvių kapinėse rugsėjo 1 d. palaidotas a.a. Alfonsas Čižikas. Velionies šeimai nuoširdi užuojauta.

— Wasagoje visi trys pastatai naujai dažomi. Darbus *vykdo Bronius* Urbelis.

— Pamaldos: sekmadienį, 11 v.r., *Mišios už a.a. kun.* Joną Sprainaitį, mirusį Lietuvoje, ir a.a. Petrą Baltrukonį; Wasagoje 11 v.r. Mišios už a.a. Danutę Jonaitytę.

— Pakrikštyta: Silvija-Magdalena LeRay.

— Šv. Jono lietuvių kapinėse p. Venskai iš Sudburio savo žuvusiam sūnui Stasiui pastatė menišką paminklą. — Rugpjūčio 29 d. pašventintas *gražus paminklas a.a. Onai* Eidukaitienei, dalyvaujant gausiam artimųjų būriui.

— Dana ir Gedas Sakai susilaukė trečiosios dukros, Valentina ir Vincas Baliūnai — pirmosios.

Lietuvių Namų žinios

— LN 25 m. sukaktis — spalio 23 d. Pasiruošimo darbai vyksta labai *sparčiai. Sudaryta programa*, išspausdinti bilietai ir greitu laiku bus platinami. Programai pakviestas iš Niujorko V. Žukauskas.

— Baigiamas ruošti leidinys, kuriame bus išspausdintas ir narių sąrašas. Kas dar norėtų papildyti nario įnašą, prašome kuo greičiausiai pranešti LN raštinei. Asmenys, paskolinę pinigų LN vienokiu ar kitokiu būdu ir nenorį, *kad* jų pavardė būtų skelbiama leidinyje, taip pat prašomi pranešti.

— *Susidarius daug* darbų dėl sukakties iškilmių, informacinis susirinkimas nukeliamas į spalio 31 d.

— Miesto savivaldybė pareikalavo, kad būtų sutvarkyta tvora apie automobilių aikštę. Jei atsirastų asmuo, kuris galėtų duoti patarimų arba sutiktų tą darbą atlikti, prašome pranešti LN raštinei.

— Nario mokesčius papildė ir įmokėjo: *S. Pacevičienė, A. Pacevičius*, V. Pacevičius, K. Dilkutė, P. Pulkys, V. Pulkys, E. Zabiela, Toronto Liet. Sporto Klubas "Vytis", "Parama" ir V. Makusa.

— Rugpjūčio mėn. LN aplankė labai daug svečių. Knygoje pasirašė: iš Ročesterio — A. A. Januškos, J. L. Vosylius, M. Zirlys; Floridos — dr. A. Šmulkštys, N. Navickienė; Vokietijos — L. Neuman, A. Rugieniūtė, E. Rugienienė, Morkus; Čikagos — F. Černiuvienė, R. Černius, J. *Nausėdas*, M. G. L. *Gražiai*, V. Andrijauskas, L. Andrijauskaitė, A. Degutis su žmona, J. J. Gyliai, J. Purtulis, F. Jonušas, jn., B. Jonušas, A. Šantaras, V. Žirgulevičius, A. Petravičienė, E. V. Pikeliai, N. Biškienė; Niujorko — V. Kalytis, D. Bulvičiūtė, J. D. Birutis, A. Birutytė; Detroito — Ch. Heino, C. Michaelson, B. Piragis, B. Jakštas; Otavos — B. Ignatavičius, *kun. dr. V. Skilandžiūnas*; Australijos — B. B. Gasiūnai, A. O Leveriai; Sudburio — V. Zlatkus; Norwalko — J. Beržanskis; Columbus — A. Zamzickas; Montrealio — A. A. Slapšinskai; New Jer. — O. Karpis; Brazilijos — E. Bacevičienė; Anglijos — S. Seach; Miltono — J. Lekavičius; Branfordo — A. O. Kriščiūnai; Viktorijos, BC — D. Boulthee-Treigys; Los Angeles — J. M. Reed; Klevelando — M. J. Bartkai; Venecuelos — N. N. D Alfano; Wellando — *J. Izokaitis.*

Prisikėlimo parapijos žinios

— Rugsėjo 1 d. iš mūsų šventovės palaidotas a.a. Alfonsas Čižikas. Žmonai Eugenijai, dukrelėms Janinai ir *Nijolei reiškiame gilią užuojautą.*

— Ateinantis penktadienis yra mėnesio pirmasis. Ligoniai ir seneliai aprūpinami sakramentais iš anksto susitarus.

— Ateinantį sekmadienį Mišios laikomos 8, 9, 10, 11.30 v. ryto ir 8.30 v. vakaro. Pradedant rugsėjo 12 d. sekmadienių vakaro Mišios vietoj 8.30 bus laikomos 7 v.v.

— *Ateinantį sekmadienį* antroji rinkliava — par. skoloms mažinti.

— Šią savaitę Tėvų pranciškonų *stovyklavietėj Wasagoj* vyksta Studentų Ateitininkų Sąjungos stovykla. Toronto moksleivių ateitininkų kursai bus rugsėjo 10-12 d.d..

— Maldininkų kelionė į Midlandą — rugsėjo 19 d. Norinčius važiuoti autobusu prašome nedelsiant kreiptis į par. raštinę.

— Santuokai rengiasi: Alksnytė Birutė ir Andrew Porter; Elena Va*lenciej ir Don Elliott; Rita Razgai*tytė ir Romanas Galinauskas; Irena Vaičiūnaitė ir Robert Musgrove.

— Mišios šeštadienį, 8 v. — už Sulcų šeimos mirusius, užpr. T. Kovelienės; 8.30 v. — už Pranciškų Tamošiūną, užpr. M. J. Tamošiūnų; 9 v. — už Oną Eidukaitienę, užpr. A. J. Rakauskų; 9.30 v. — už Petrą Galskį, užpr. Jadv. Galskienės; sekmad., 8 v. — už *Juozą Taujenį ir Petrą* Ledą, užpr. A. Ledienės; 9 v. — už Edvardą Stankaitį — 3 metinės, užpr. *tėvų; 10 v. už Aleksandrą Petkūną*, užpr. žmonos; 11.30 v. — už parapiją; 8.30 v.v. — už Antaną Sapijonį, užpr. žmonos.

Lankytojai. "TŽ" aplankė Gražina Slavėnienė - Anysaitė, *gyvenanti Buffalo, N.Y.*, miešte ir ten profesoriaujanti akademinėse institucijose. Jos tėvai *yra torontiečiai* (dr. M. Anysas jau miręs). Ji bendradarbiauja akademinėje amerikiečių *spaudoje ir domisi intelektualiniu* Toronto lietuvių gyvenimu. — Grįždami iš Montrealio į Los *Angeles Kalifornijoje*, lankėsi Toronte pas p. Kocenus plk. Jonas Andrašūnas, Veronika Andrašūnienė, *jų dukra Dalia Navickienė* su Rima ir Dalyte. Lydimi Aleksandro ir Loretos Kocenų, *jie aplankė Anapilį*, lietuvių kapines, "TŽ" redakciją ir užsisakė šį savaitraštį.

*Irena Klorienė (anksčiau Klo*rikaitienė), iš Kalifornijos automobiliu atvežusi dvi savo duk*ras ir dar vieną studentę į stu*dentų ateitininkų stovyklą Wasagoje, aplankė Toronto lietu*vių institucijas ir "TŽ", lydima* O. Balsienės ir pastarosios dukrelės. Ji 1950-1960 m. su šeima *gyveno Toronte, vėliau persi*kėlė į La Habra Kalifornijoje. Lankymosi proga pratęsė "TŽ" prenumeratą.

Atostogų proga "TŽ" aplankė Petras ir Adelė Maleckai iš *Hillside, N.J., Antanas ir Ana*stazija Juškevičiai iš Elizabeth, N.J., lydimi Eleonoros Kulienės ir Marcelės Liegienės.

Kanadietis misijonierius kreipėsi į "TŽ" redakciją, prašydamas paskelbti, kad jis laukia finansinės paramos kunigams auklėti Ekvadore (Don Bosco College, Box 2303, Quito, Ecuador, S. America). Pageidauja aukoti $5 į mėnesį ir globoti vieną seminaristą. Aukas siųsti šiais adresais: Kanadoje — Fr. John Porter, SDB, Seminaire Salesien, Mont Don Bosco, Sherbrook, P.Q. (Tel. (819) 569-2222); JAV-se — Salesian Mission Office, 143 Main St., POB 30, New Rochelle, N.Y. 10802, USA. (Tel. (914) 633-8344).

Mielą mūsų ansamblietę ir jaunių grupės mokytoją NIJOLĘ bei jos artimuosius, netekusius savo tėvelio

a†a Alfonso Čižiko,

nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Toronto "Gintaro" ansamblis
ir tėvų komitetas

Mylimam BROLIUI

Lietuvoje mirus,

VLADĄ NAKROŠIŲ ir jo šeimą nuoširdžiai užjaučiame —

Liuda ir Mykolas Malinauskai

Toronto FM radijo stoties CJRT programoje rugpjūčio 23 d. buvo atlikti du Lietuvos kompozitoriaus Vytauto Barkausko kūriniai.

KLB pirm. J. R. Simanavičius ir ŠALFASS pirm. Pr. Berneckas tarėsi V-sios dainų šventės ir lieutvių išeivijos sporto olimpiados reikalais. Sutarta, kad dainų šventė, įvyksianti 1978 m. liepos 1-2 d.d. Toronte, būtų jungiama su olimpiada. Sporto žaidynės vyktų visą savaitę ar kelias dienas, o baigminė — jungtinė programa būtų perkelta į "Maple Leaf Gardens". Pirmininkai referuos valdyboms ir bus bandoma sudaryti visą iškilmių programą.

Vasaros metu Toronto mokyk*lų tarybos sudaro simfoninius* gimnazijos orkestrus. Rugpjūčio 26 d. įvykusiame koncerte *smuiku grojo A. Berneckaitė.* Nors ji dar tik VII pr. mokyklos skyriuje, bet dėl labai geros *pažangos buvo priimta į simfo*nių orkestrą. Ji taipgi lavinasi ir pianino srityje.

Algis Janušauskas laimėjo III v. šuolyje į tolį kanadiečių jaunių lengv. atletikos varžybose (nušoko 6 m. 99 cm.). Pirmenybės įvyko rugpjūčio 14-15 d.d. Laurentian un-te Sudbury. Algis atstovavo Toronto un-to lengv. atletikos klubui. Pasekmė būtų buvusi dar geresnė, jei ne sužeista koja. Algis ir sesutė Laima (stalo tenise) priklauso Toronto LSK "Vytis".

Papildymas. Mūsų padėkoje už mums suruoštą pagerbimą vaišes 25-rių metų vedybinio gyvenimo sukakties proga buvo praleistos p.p. E. ir O. Spudų ir V. R. Stabačinskų pavardės. Už tai juos nuoširdžiai atsiprašome.

Jūsų —
Juzelė ir Pranas Dovidaičiai

A.a. Alfonsas Čižikas, 56 m. amžiaus, mirė Šv. Juozapo ligoninėje rugpjūčio 28 d. Velionis kilęs iš Simno. Toronte ilgą laiką turėjo televizijos reikmenų krautuvę. Palaidotas rugsėjo 1 d. iš Prisikėlimo par. šventovės lietuvių kapinėse. *Paliko liū*dinčią žmoną ir dvi dukras.

Dr. Stanley Haidasz, buvęs Kanados daugiakultūrių reikalų ministeris ir federacinio par*lamento narys, pranešė* "TŽ" redakcijai, kad vyriausybė paskyrė $3000 Kanados Lietuvių *Dienoms, kurios įvyks š.m.* spalio 8-17 dienomis. Parama gauta iš daugiakultūrių fondų per *KLB krašto valdybą.*

Toronto katalikų katedroje rugpjūčio 18 d. buvo surengtas iškilmingas Lenkijos vyskupų pagerbimas. Dalyvavo kardinolas K. Vojtyla su 18 vyskupų, kurie, grįždami iš eucharistinio kongreso Filadelfijoje, aplankė Hamiltoną ir Torontą. Kartu su jais iškilmingose pamaldose dalyvavo ukrainiečių Rytų apeigų vysk. Iz. Borecky ir slovakų — vysk. M. Rusnak. Katedra buvo pilnutėlė lenkų — apie 2.000. Pamokslą sakė kard. K. Vojtyla, pabrėždamas, kad lenkai išeiviai, kartu su savo broliais Lenkijoje, yra atsakingi už savo tėvynės likimą.

"Laisvės Varpo" Atlanto rajono stovykla JAV-se atsiuntė "TŽ" šį sveikinimą: "Pušyne, prie ežero įsikūrusi LSS Atlanto Rajono 'Laisvės Varpo' stovykla sveikina jus. Čia gyvuoja skautiška dvasia ir skamba lietuviškos dainos." Pasirašė 30 stovyklautojų, turinčių įvairius skautiškus laipsnius. "TŽ" redakcija dėkoja už sveikinimą ir linki ne tik sėkmingai stovyklauti, bet ir skautiškai gyventi.

Toronto Maironio mokykla mokslo *metus pradės rugsėjo* 11, šeštadienį, įprastose Šv. Vincento mokyklos patalpose (Fermanagh ir *Westminster*, prie Roncesvalles). Pamokos prasidės 9 v.r. ir pirmąjį šeštadienį *baigsis 11 v.r., o kitais* — 12.30 v.p.p. Maloniai prašomi visi tėvai, kurie turi mokyklinio am*žiaus vaikų, jau pirmąjį* šeštadienį atsiųsti juos į mokyklą. Vaikai priimami nuo 4 metų *amžiaus. Taip pat tėvai prašomi* siųsti į mokyklą ir tuos vaikus, kurie silpnai ar visai nekalba *lietuviškai. Jiems bus sudaryta* speciali klasė. Nauji mokiniai bus registruojami, o tie, kurie *lankė mokyklą pernai, po skam*bučio eis į buvusias savo klases. Vėliau visi mokiniai atitinkamai *bus paskirstyti.* **Vedėjas**

Į Vasario 16 gimnaziją V. Vokietijoje rugpjūčio 19 d. išvyko Asta Šernaitė, 15 m. amžiaus. Ji Toronte baigė 10 skyrių. Tenai kol kas numato pasilikti bent vienerius metus.

Toronto universiteto Arts & Science fakulteto tvarkaraštyje įrašytas kursas "Nacionalizmas ir imperija Rusijoje bei rytų Europoje 1780-1945" (Nationalism and Empire in Russia and Eastern Europe), kurį skaitys prof. Brock. Čia būsią paliesti ir Baltijos kraštai, ypač Lietuva. Esant platesniam susidomėjimui, Baltijos kraštų klausimas galėtų būti išplėstas. Lietuviai studentai yra skatinami imti šį kredito kursą.

Toronte veikia įvairūs dieniniai ir vakariniai kursai žmonėms, kurie nori tęsti nutrauktą mokslą, pagilinti turimas žinias, įsigyti specialybę ir pan. Metropolinio Toronto biblioteka išleido minėtų kursų tvarkaraštį — "Continuing Education Directory", apimantį 6.500 kursų. Ten nurodyta kursų kaina (kaikurie nemokami), vieta, registracija, Minėtasis tvarkaraštis yra visose viešosiose bibliotekose. Centrinėje bibliotekoje atidarytas specialus informacinis skyrius "Continuing Education Booth" (214 College St., tel. 979-2200, iki rugsėjo 18 d.). Tarp daugelio kursų įrašyti ir estų bei latvių kalbų kursai.

Užuojautą dėl dr. P. Karvelio mirties išreiškė J. Yaremko, buvęs Ontario vyriausybės ministeris, atsiųsdamas atitinkamą laišką gen. Lietuvos konsului dr. J. Žmuidzinui. Pažymėtina, kad nekrologus apie dr. P. Karvelį išspausdino Montrealio ir Toronto "Star", taipgi kaikurie JAV laikraščiai. Nekrologas buvo paruoštas Reuterio.

Adolfo ir Emos Lorencų duktė Rita rugpjūčio 28 d. ištekėjo už Richard H. Potter. Jungtuvės įvyko ev. liut. šventovėje, o vaišės — Prisikėlimo par. salėje. Svečių buvo netoli 300. Vakaro pranešėju buvo jaunosios brolis.

Patikslinimas. Lietuviškų vestuvių aprašyme "TŽ" 34-35 nr. reikalingi kaikurie patikslinimai. Rasos Dilkutės ir Edmundo Venslovaičio vestuvinio pokylio pranešėju buvo jaunojo brolis Algis Venslovaitis (ne G. Venckaitis). — Reginos Stončiūtės ir Stasio Ramanausko sutuoktuvių apeigas atliko kun. Aug. Simanavičius, OFM, ir kun. P. Ažubalis. Giedojo sol. Linda Marcinkutė ir sol. V. Verikaitis, vargonais grojo J. Govėdas.

Toronto bibliotekos

Viešųjų Toronto Bibliotekų Taryba kasmet išleidžia per $34,000 (iš $120,000) knygom pirkti šiomis kalbomis: kiniečių, prancūzų, vokiečių, graikų, indiečių, vengrų, italų, lenkų, pundžabiečių, portugalų, ispanų, urdiečių ir ukrainiečių. Perkamos lengvo pasiskaitymo, praktinių darbų knygos, populiarūs laikraščiai bei žurnalai Toronto etninių grupių knygynuose. Viešųjų bibliotekų taryba yra sudariusi patariamąsias etninių grupių komisijas ir retkarčiais su jomis posėdžiauja. Iš tų posėdžių paaiškėjo, kad viešosios bibliotekos nevisuomet atitinka etninių bendruomenių reikalavimus. Tos bibliotekos yra išlaikomos mokesčių mokėtojų pinigais, ir piliečiai kviečiami naudotis jomis nemokamai. Toronte yra 24 viešosios bibliotekos skyriai. Daugiakalbė Valstybės Knygų Tarnyba atsiunčia jiems knygų įvairiomis pageidaujamomis kalbomis. Be to, veikia biblioteka "Languages Centre" (214 College St., tel. 979-2023), turinti 18 tarnautojų, 106.044 knygas bei įrištus žurnalus 65 kalbom, jų tarpe ir lietuvių. Joje taip pat yra 3,755 įvairių kalbų plokštelės, juostos ir kasetės.

MONTREAL QUE

Aušros Vartų parapijos žinios

— Vilija Malciūtė ir Rytis Bulota susituokė AV šventovėje. Apeigų metu giedojo parapijos choras. *Tai* progai šventovę papuošė Ryčio teta, atskridusi iš Paryžiaus. Vestuvinis pokylis įvyko St. *Agathe vietovėje.* Abu jaunavedžiai yra aktyvūs lietuviškoje veikloje. V. Malciūtė yra *šeštad. mokyklos* mokytoja ir "TŽ" bendradarbė.

— Rasa Lukoševičiūtė, dirbusi ku*ri laiką* P. Amerikoje su tenykščiu lietuvių jaunimu, grįžo į Montrealį. P. Amerikon ji buvo siųsta PLB valdybos.

— Iškilmingai palaidotas Cote de Neiges kapinėse a.a. Petras Vaupšas, miręs rugpjūčio 12 d. žydų ligoninėje. Velionis ilgus metus buvo AV par. komiteto nariu, aktyviai dalyvavo lietuviškame gyvenime, buvo pamaldų skaitytoju. *Tai buvo giliai* tikintis žmogus, patriotiškai nusiteikęs lietuvis, rūpestingas šeimos tė*vas. Paliko liūdinčią* žmoną Mariją, sūnus — Praną ir Petrą, dukras — Lindą ir Vivianą, seserį Eleonorą Intą su šeima, brolius — Antaną ir Julių. Su velioniu buvo specialus atsisveikinimas AV šventovėje.

— Skautai sėkmingai stovyklavo "Baltijos" stovyklavietėje.

— Metinė AV *parapijos vakarienė* bus lapkričio 6 d.

— Sesuo Paulė, daug dirbanti lie*tuviškajai visuomenei* ir AV parapijai, atšventė 25 metų visuomeninio gyvenimo sukaktį.

— Pas savo tetą M. Gudienę vieši iš Australijos Jadvyga Vaičiulytė.

Dail. Pranas Baltuonis energingai reiškiasi medžio šaknų skulptūroje. Jis yra sukūręs daug skulptūrų įvairiausiom temom ir dažnai dalyvauja meno parodose — JAV-se ir Kanadoje. *Sporto olimpiados metu* jį aplankė daug tautiečių iš JAV ir Kanados, kurie domėjosi jo darbais. *Šiuo metu* jis rengiasi parodai Hamiltone, kuri įvyks šį rudenį. Parodų rengime jam talkina žmona Jadvyga.

KRAŠTO TARYBOS SUVAŽIAVIMAS

Pranešame, *kad* IX KLB krašto tarybos trečioji sesija šaukiama š.m. spalio 9, šeštadienį, Aušros Vartų *parapijos* patalpose, 1465 rue de Seve, Montreal, Que. Registracija prasideda *9* v.r. Sesijos *darbo posėdis* prasideda 10 v.r. Numatyta sekanti dabrotvarkė:

1. Atidarymas: a. *Lietuvos* himnas, b. invokacija, c. krašto valdybos pirmininko žodis, d. prezidiumo sudarymas, e. mandatų ir rezoliucijų komisijų sudarymas, f. svečių pristatymas — sveikinimai, g. darbotvarkės priėmimas, h. praėjusios sesijos protokolo priėmimas.

Pranešimai: a. krašto valdybos pirmininko ir Baltiečių Federacijos pirmininko, b. krašto valdybos iždininko, c. kultūros komisijos pirmininkės, d. švietimo komisijos pirmininkės, e. jaunimo sekcijos pirmininko, f. Šalpos Fondo pirmininko, g. visuomeninių reikalų sekcijos pirmininko, h. garbės teismo pirmininko, i. Kanados Lietuvių Fondo tarybos pirmininko, j. Tautos Fondo atstovybės Kanadoje pirmininko, k. ŠALFASS pirmininko, l. mandatų komisijos, m. revizijos komisijos.

3. Diskusijos dėl pranešimų eilės tvarka, 4. apylinkių pirmininkų pranešimai apie ateities planus (neilgesni 5-6 min.), 5. diskusijos apie atsiųstuosius ir žodžiu pateiktuosius apylinkių pranešimus, 6. 1978 m. Kanados Lietuvių Dienos vietovės *numatymas*, 7. 1976-77 m. sąmatos priėmimas, 8. sumanymai ir siūlymai, 9. rezoliucijų pri*ėmimas*, 10. *sesijos uždarymas.*

Taipgi 2 v.p.p. numatytas specialus posėdis KLB statutui pa*keisti, kad* 5 Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos parinkti atstovai įeitų į KLB krašto tarybą *pilnateisiais nariais.*

Maloniai prašome apylinkių pirmininkus, kurie to dar nepadarė, *raštiškus pranešimus* apie apylinkės veiklą kuo greičiau pasiųsti krašto valdybai.

*Devintosios KLB krašto tary*bos trečiosios sesijos suvažiavimo programa bus tokia:

Šeštadienį, *spalio 9, 9.00* — 10.00 registracija, 10.00 —1.00 sesijos atidarymas ir posėdis, 1.00 — *2.00* pietūs, *2.00 — 6.00* posėdis.

Krašto tarybos nariams pridedamas praėjusios sesijos protokolas. Jis nebus skaitomas sesijos metu. Iki malonaus pasimatymo krašto tarybos suvažiavime Montrealyje š.m. spalio 9 dieną!

KLB krašto valdyba

RICHARD KRUPOWICZ, B.T.G.S.,
matininkas (Ontario Land Surveyor)
atlieka visus žemės matavimo darbus; kalba ir lietuviškai.
Adresas: 2848 Bloor St. W., Toronto, Ont. Tel. 233-6481
412 Old Muskoka Rd., 210 N, Orillia, Ont.
Telefonas (705) 325-6993

Frank Barauskas Limited, Realtor
233-3323
NAMŲ PARDAVĖJŲ KARJEROS

Šiuo metu mes plečiame nuosavybių pardavinėjimą už Toronto ribų, net iki Wasaga Beach, ir norėtume įjungti į tą verslą lietuvius, turinčius nuosavybės pardavėjo leidimus (Real Estate licences), arba tokius, kurie norėtų įsirašyti į nuosavybės pardavėjų kursus.

Mes esame lietuviška bendrovė, kuriai rūpi veiksmingiau patarnauti lietuvių bendruomenei, teikiant daugiau asmeninio pobūdžio paslaugas lietuviams.

Mes naudojamės kompiuterine sąrašų tarnyba, duodame gerus komisus, privačius kambarius, gerą vietą, turime patyrusią vadovybę. Mes paruošime kandidatus naujai karjerai nuosavybių pardavimo srityje pilnai arba dalinei tarnybai.

Jeigu Jūs domitės ir norite gauti daugiau informacijų, kreipkitės į **Arvydą Zakarevičių** Toronte telefonu 233-3323 (įstaigos) arba 245-0077 (namų).

ROYAL YORK — LAKESHORE, gražus 2 augštų, 4 miegamųjų, plytų namas, *tik keli šimtai pėdų nuo ežero; yra visi įrengimai, įskai*tant naują stogą ir kanalizaciją; naujai dekoruotas vidus. Tik $63.900 su mažu įmokėjimu.

5 AKRŲ SKLYPAS STATYBAI, *tik 30 mylių nuo Toronto, netoli* Schombergo. Gražiai sutvarkytas, 400 pėdų sklypas prie kelio. Prašoma kaina $48.000.

WASAGA BEACH, *namas ir 18 kabinų ant keturių sklypų pačiame* Wasagos miestelyje, žinomas kaip "Regina Park". Ideali proga investavimui. Komercinė bei turistinė vieta. Prašoma kaina $95.000.

256 AKRAI, netoli Kirkland ežero su daugiau kaip 3000 pėdų prie asfaltuoto kelio. Tik $25.600 su $10,000 įmokėjimu.

Dėl šių ir kitų pardavimų skambinkite:
ARVYDAS ZAKAREVIČIUS, viceprezidentas
Toronto ir Ontario Real Estate Board narys

Telefonai: raštinės -- **233-3323,** *namų* -- **245-0077** *Toronte*

Piano ir muzikos teorijos pamokos
Jonas Govedas,
muzikos bakalauras
Tel. 531-5870
Toronte

ARIZONOS PHOENIXAS ir apylinkės yra labiausiai mėgstami dėl sauso, šilto ir saulėto oro. Be to, nuosavybių kainos yra daug žemesnės negu kitur. Kreiptis: D. Zakaras, Century 21 Realty, 8528 N. 7 St., Phoenix, Arizona 85020, USA.

NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA, 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5. Tel. 533-8008. Bernardas Naujalis, R.M. *Npt. R.N.A.*

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, prausyklų keramikos, sienų ir grindų darbus. Skambinti po 5 v.p.p. telefonu 535-4329.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

EINU ŠEIMININKAUTI įvairiems parengimams. Skambinti A. Gataveckienei tel. 535-0164 Toronte.

JIEŠKOMA LIETUVĖ MOTERIS dienos metu mūsų namuose prižiūrėti 5 mėnesių kūdikiui. Skambinti tel. 277-1128 Mississaugoje.

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. *B. Tarvydui tel.* 537-3684.

GĖLĖS ĮVAIRIOM PROGOM (pagal susitarimą), ypač vestuvėms — jaunajai, pamergėms, stalų papuošimui, korsažams ir kt. Skambinti V. Siminkevičienei, *telefonu 763-6256 po 6 v.v.* Toronte.

ĮSNUOMOJAMAS pirmame augšte penkių kambarių butas Bloor — High Park rajone. Tel. 766-8479 Toronte.

DIRBANTI LIETUVĖ, našlė, 55 m. amžiaus, jieško gero būdo gyvenimo draugo. Atsakysiu tik į rimtus laiškus. Rašyti "TŽ" administracijos adresu (2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3), pažymint "RŪTAI".

DĖMESIO, PENSININKAI! Proga pagyventi sezono metu Floridoje. Reikalingas asmuo ar vedusių pora prižiūrėti bei tvarkyti lietuvio savininko 6 vienetų vasarnamiui Floridoje prie pat Atlanto pakraščio netoli Miami. Duodamas geras butas ir atlyginimas pagal susitarimą. Skam*binti savininko sąskaiton (Collect call). Tel. 1-216-836-7131.*

Greitas ir tikslus patarnavimas!
Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355
PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	6,0%	Asmenines	11.0%
Taupomąsias s-tas	8.25%	Nekiln. turto	10.75%
Term. ind. 1 m.	9.5%	Čekių kredito	12.0%
Term. ind. 2 m.	9.75%	Investacines nuo	11%
Term. ind. 3 m.	10.0%		
Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.		Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.	

KASOS VALANDOS:
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 ik 12.45 v. Sekmadieniais *nedirbama vasarą nuo gegužės* 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.

TORONTO MIESTAS

Atmatų išvežimo tvarkaraštis

Kadangi rugsėjo 6, pirmadienis, *yra miesto tar*nautojų šventė, tą dieną nebus atmatų išvežimo.

Pirmadienio *atmatų išvežimas bus atliktas antra*dienį, o antradienio — trečiadienį.

1976 m. rugsėjo 8, trečiadienį, nebus išvežami laikraščiai ir sunkūs daiktai, kaip šaldytuvai, baldai, medžio gabalai, šepečiai ir pan. Tie daiktai bus išvežami 1976 m. rugsėjo 15 d., trečiadienį.

Būsime dėkingi už jūsų talką — atmatų išnešimą į atitinkamą vietą skirtąją dieną.

R. M. BREMNER,
Toronto miesto viešųjų
darbų viršininkas